

ЗАКОН О СЛУЖБЕНИМ КОНТРОЛАМА

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређује се: спровођење службених контрола и других службених активности; захтеви за животиње и робу који се увозе, извозе или су у транзиту; финансирање службених контрола и других службених активности; успостављање информационог система у области службених контрола и других службених активности, као и друга питања од значаја за успостављање и спровођење службених контрола и других службених активности.

Циљ закона

Члан 2.

Циљ овог закона је успостављање организације службених контрола и других службених активности у пољопривредно-прехрамбеном ланцу у свим фазама производње, прераде и дистрибуције животиња и робе на које се овај закон примењује.

Подручје примене закона

Члан 3.

Одредбе овог закона примењују се на службене контроле које се спроводе ради провере усаглашености са прописима којима се уређују области:

- 1) хране и безбедности хране у свакој фази производње, прераде и дистрибуције, укључујући начело заштите интереса потрошача и начело поштења у трговини, као и производње и употребе материјала и предмета у контакту са храном;
- 2) намерног увођења у животну средину генетички модификованих организама ради производње хране и хране за животиње, у складу са законом којим се уређују генетички модификовани организми;
- 3) хране за животиње и безбедности хране за животиње у свакој фази производње, прераде и дистрибуције и употребе хране за животиње, укључујући начело заштите здравља и интереса потрошача и начело поштења у трговини;
- 4) здравља животиња;
- 5) споредних производа животињског порекла и добијених производа ради спречавања и смањења ризика на најмању могућу меру по здравље људи и животиња;
- 6) добробити животиња;
- 7) заштитних мера против штетних организама на биљу, биљним производима и другим предметима;
- 8) средстава за заштиту биља и одрживу примену средстава за заштиту биља, и то стављање на тржиште и њихова употреба;
- 9) органске производње и означавања органских производа;
- 10) употребе и означавања производа заштићеним ознакама

географског порекла и ознакама гарантовано традиционалних специјалитета, као и традиционалним изразима.

Одредбе овог закона, које се односе на службене контроле које се спроводе ради провере усаглашености са захтевима прописаним у областима из става 1. овог члана примењују се и када се ти захтеви односе на животиње и робу која се увози, извози или је у транзиту.

Чл. 6 – 8, чл. 10, чл. 14. и 17, чл. 20 – 22, 23 – 31, члан 59, чл. 62 – 71, чл. 72 – 76, члан 82. овог закона примењују се на друге службене активности које спроводе Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде (у даљем тексту: Министарство), односно министарство надлежно за послове здравља у складу са овим законом или захтевима у областима из става 1. овог члана.

Изузеци од примене

Члан 4.

Одредбе овог закона не примењују се на провере усаглашености са прописима којима се уређују:

1) тржиште пољопривредних производа, осим одредаба које су уређене законом којим се регулише област вина и других производа од грозђа и вина, као и када се службеним контролама утврђују могуће преварне радње или обмањујуће праксе у погледу тржишних стандарда;

2) добробит животиња које се користе у научноистраживачке и образовне сврхе;

3) ветеринарски медицински производи, осим у случају службене контроле резидуа ветеринарских медицинских производа;

4) уређаји за примену средстава за заштиту биља.

Дефиниције

Члан 5.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) *службене контроле* јесу активности које спроводи Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља или овлашћено тело ради провере усаглашености субјеката са овим законом и захтевима прописаним у областима на које се овај закон примењује, као и провере да ли животиње или роба испуњавају те захтеве, укључујући и захтеве за издавање службеног сертификата, односно службене потврде;

2) *друге службене активности* јесу активности, које спроводи Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља или овлашћено тело, укључујући активности провере присуства болести животиња или штетних организама на биљу, биљним производима и другим предметима, спречавање ширења, сузбијања и искорењавање таквих болести животиња или штетних организама на биљу, биљним производима и другим предметима, издавање решења, дозвола или одобрења, као и издавање службених сертификата и службених потврда;

3) *овлашћено тело* јесте правно лице и предузетник који су овлашћени за одређене послове службених контрола, односно за одређене послове других службених активности;

4) *процедура верификације контроле* јесте поступак успостављања организације и примене мера које спроводи Министарство, односно

министарство надлежно за послове здравља са циљем да службене контроле и друге службене активности буду доследне и ефикасне;

5) *систем контроле* јесте систем који чине Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља и њихови ресурси, структура, организација рада и успостављене процедуре ради спровођења службених контрола у складу са овим законом;

6) *план контроле* јесте документ који доноси Влада, Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља и који садржи информације о структури и организацији система службених контрола, његовом функционисању, као и план службених контрола које се спроводе у одређеном временском периоду у складу са захтевима прописаним у областима на које се овај закон примењује;

7) *животиње* јесу кичмењаци и бескичмењаци;

8) *болест животиња* јесте појава инфекција и инфестације код животиња, с клиничким или патолошким манифестацијама или без њих, узрокована једним или са више узрочника болести;

9) *роба* јесте све што подлеже једном или већем броју захтева прописаним у областима на које се овај закон примењује, осим животиња;

10) *храна* јесте било која супстанца или производ, било да је прерађен, делимично прерађен или непрерађен, намењен за исхрану људи, или где постоји разумно очекивање да ће та храна бити конзумирана од стране људи, осим:

(1) хране за животиње,

(2) живих животиња, осим ако су припремљене за стављање на тржиште за исхрану људи,

(3) биљака пре жетве, односно бербе плодова,

(4) лекова за хуману употребу и ветеринарских медицинских производа,

(5) козметичких производа,

(6) дувана и дуванских производа,

(7) опојних дрога или психотропних супстанци у складу са Уредбом о ратификацији Јединствене конвенције о опојним дрогама („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори и други споразуми”, број 2/64 и „Службени лист СФРЈ - Међународни уговори”, број 3/78 – др. закон) и Законом о ратификацији Конвенције о психотропним супстанцама („Службени лист СФРЈ”, број 40/73),

(8) остатака (резидуа) и контаминаната,

(9) медицинских средстава.

Храна јесте и пиће, жвакаћа гума и било која друга супстанца која се намерно додаје храни током припреме, прераде или производње.

Храна јесте и вода за пиће, укључујући воду у оригиналном паковању (стона вода, минерална вода и изворска вода), као и вода која се користи или додаје током припреме, прераде или производње хране.

Вода за пиће јесте вода у оригиналном паковању и вода из јавног водовода;

11) *храна за животиње* јесте сваки састојак или производ, укључујући адитиве, који је прерађен, делимично прерађен или непрерађен а намењен је за орално храњење животиња;

12) *споредни производи животињског порекла* јесу читава тела или делови животиња, производи животињског порекла или други производи

добити од животиња, који нису намењени за исхрану људи, укључујући јајне ћелије, ембрионе и семе;

13) *добити производи* јесу производи добити из једног или више третмана, трансформација или фаза у преради споредних производа животињског порекла;

14) *биље* јесу живе биљке и живи делови биљака, укључујући:

(1) семе, у ботаничком смислу, осим семена које није намењено за сетву,

(2) плодове, у ботаничком смислу,

(3) поврће,

(4) кртоле, гомоље, луковице, ризоме, корење, подлоге, столоне,

(5) изданке, стабљике, живиће,

(6) резано цвеће,

(7) гране са или без листова,

(8) резана стабла дрвета са задржаним листовима,

(9) листове, лишће,

(10) културе биљних ткива, укључујући ћелијске културе, гермплазме, меристемска ткива, химерне клонове и микропропагациони материјал,

(11) живи полен и споре,

(12) пуполке, племке, резнице, изданке, калемове;

15) *штетни организми* јесу врста, сој или биотип патогених организама, биљака или животиња који представља фитосанитарни ризик и који је штетан за биље или биљне производе;

16) *средства за заштиту биља* јесу производи у облику у којем су доступни кориснику, а која се састоје или садрже активне супстанце, протектанте или синергисте и намењена су за:

(1) заштиту биља или биљних производа од штетних организама или спречавање деловања штетних организама, осим ако се ови производи користе у хигијенске сврхе, а не за заштиту биља и биљних производа,

(2) деловање на животне процесе биљака, као што су супстанце које делују на раст, осим средстава за исхрану биља и биостимулатора,

(3) очување биљних производа, када су у питању супстанце или производи који нису регулисани посебним прописима којима се уређују конзерванси,

(4) уништавање нежељеног биља или делова биљака, изузев алги, осим ако се ти производи примењују на земљиште или воду ради заштите биља,

(5) за контролу или спречавање нежељеног раста биља, изузев алги, осим ако се ти производи примењују на земљиште или воду ради заштите биља;

17) *репродуктивни материјал* јесте:

(1) семе, јајне ћелије и ембриони намењени за вештачку оплодњу,

(2) јаја за инкубирање;

18) *биљни производи* јесу непрерађени материјали биљног порекла и прерађени производи који по својој природи или начину прераде могу да представљају ризик од ширења карантински штетних организама, као и дрво:

(1) ако је задржало у потпуности или делимично, своју природно облу површину, са или без коре,

(2) ако није задржало своју природну облу површину услед тестерисања, сечења или цепања,

(3) ако је у облику чипса (ивера), делова, пиљевине, дрвног отпада, струготина или дрвних остатака, и није подвргнуто преради која подразумева употребу лепка, топлоте или притиска, или њихове комбинације, како би се добио пелет, брикет, шперплоча или иверица,

(4) ако се употребљава или је намењено за употребу материјала за паковање, без обзира на то да ли се употребљава за превоз робе или не;

19) *други предмети* јесу било који материјал или предмет, изузев биља или биљних производа, којим је могуће преношење или ширење штетних организама, укључујући земљу или супстрат за гајење;

20) *опасност* јесте било који агенс или стање које може потетијално да изазове штетан утицај на здравље људи, животиња или биља, добробит животиња или животну средину;

21) *ризик* јесте функција вероватноће настанка штетног утицаја на здравље људи, животиња или биља, добробит животиња или животну средину и степена озбиљности тог утицаја, који је последица неке опасности;

22) *сертификација* јесте поступак којим Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља потврђује усаглашеност са једним или већим бројем захтева прописаним у одговарајућој области на коју се овај закон примењује;

23) *службено лице за сертификацију* јесте лице из Министарства, односно министарство надлежно за послове здравља које је овлашћено да потпише службене сертификате или лице из овлашћеног тела које потписује службене сертификате у складу са захтевима прописаним у одговарајућој области на коју се овај закон примењује;

24) *службени сертификат* јесте папирни или електронски документ који је потписало службено лице за сертификацију и којим се потврђује усаглашеност са једним или већим бројем захтева прописаним у одговарајућој области на коју се овај закон примењује;

25) *службена потврда (official attestation)* јесте етикета, декларација, ознака или друга врста потврде коју издаје Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља или овлашћено тело, којом се потврђује усаглашеност са једним или већим бројем захтева прописаним у одговарајућој области на коју се овај закон примењује;

26) *субјекат* јесте физичко или правно лице, односно предузетник који мора да испуни један или више захтева прописаних у одговарајућој области на коју се овај закон примењује;

27) *аудит (audit)* јесте систематско и независно испитивање којим се утврђује да ли су активности и резултати датих активности у складу са планираним активностима и мерама и да ли се те активности и мере примењују ефективно, као и да ли су одговарајуће за постизање планираних циљева (у даљем тексту аудит);

28) *рангирање* јесте класификација субјеката на основу процене усаглашености са критеријумима за рангирање;

29) *службени ветеринар* јесте ветеринар кога одређује Министарство, било као свог запосленог или у другом својству, који има одговарајуће квалификације за спровођење службених контрола и других службених активности у складу са захтевима прописаним у одговарајућој области на које се овај закон примењује;

30) *службено лице за здравље биља* јесте лице које одређује Министарство, било као свог запосленог или у другом својству, које је

оспособљено за спровођење службених контрола и других службених активности у складу са овим законом и захтевима који се односе на заштитне мере против штетних организама на биљу, биљним производима и другим предметима;

31) *специфични ризични материјал* јесте ткиво које је ризично за здравље људи и животиња у вези са појавом трансмисивних спонгифорних енцефалопатија;

32) *дуги превоз животиња* јесте превоз животиња који траје дуже од осам часова, од момента премештања прве животиње из пошиљке;

33) *пошиљка* јесте одређени број животиња или количина робе исте врсте, класе или описа који су обухваћени истим службеним сертификатом, службеном потврдом или било којим другим документом и који се налазе на истом превозном средству и долазе из истог подручја или исте земље, осим робе која подлеже захтевима који се односе на заштитне мере против штетних организама на биљу, биљним производима и другим предметима;

34) *гранично контролно место* јесте место и објекти који му припадају одређено за спровођење службених контрола животиња и робе у складу са овим законом;

35) *провера документације* јесте преглед службених сертификата, службених потврда и других докумената, укључујући и комерцијална документа, која морају да прате пошиљку у складу са овим законом и захтевима прописаним у областима на које се овај закон примењује;

36) *провера идентитета* јесте визуелна провера којом се утврђује да садржај и ознаке пошиљке, укључујући и ознаке на животињама, пломбама и превозним средствима одговарају подацима наведеним у службеним сертификатима, службеним потврдама и другим документима који прате пошиљку;

37) *физички преглед* јесте:

(1) преглед животиња и робе и, уколико је потребно, преглед амбалаже у коју је роба упакована, превозног средства, ознака и температуре;

(2) узимање узорака за испитивање или дијагностику;

(3) било који други преглед ради утврђивања усаглашености у складу са захтевима прописаним у областима на које се овај закон примењује;

38) *транзит* јесте премештање пошиљке из једне земље или царинске територије у другу земљу или царинску територију, које се одвија под надзором царинског органа преко територије Републике Србије;

39) *производи животињског порекла* јесу:

(1) храна животињског порекла, укључујући мед и крв,

(2) живи шкољкаши, живи бодљокошци, живи плашташи и живи морски пужеви намењени за исхрану људи,

(3) остале животиње намењене за припрему како би у живом облику биле достављене крајњем потрошачу;

40) *службено задржавање* јесте поступак којим надлежни инспектор налаже да се животиње и роба који подлежу службеној контроли не сме премештати или се не сме њима руковати до одлучивања о њиховом одредишту, а обухвата и складиштење од стране субјекта у складу са наложеним мерама;

41) *службени помоћник* јесте лице које има одговарајућу обуку и које је Министарство одредило за обављање одређених активности службене контроле или других службених активности;

42) *месо и остали јестиви кланични производи* јесу производи у складу са прописом којим се уређује номенклатура царинске тарифе, ради физичког прегледа на граничном контролном месту;

43) *ознака здравствене исправности* јесте ознака или жиг који се поставља, односно утискује после спровођења *ante mortem* и *post mortem* прегледа и којим се потврђује да је месо погодно за исхрану људи;

44) *труп* јесте тело животиње после клања и обраде;

45) *под одговорношћу службеног ветеринара* јесте обављање додељене активности службеном помоћнику од стране службеног ветеринара;

46) *под надзором службеног ветеринара* јесте обављање активности службеног помоћника под одговорношћу службеног ветеринара који мора бити присутан у објекту за време обављања додељене активности;

47) *преглед пре клања* (у даљем тексту: *ante mortem* преглед) јесте провера испуњености захтева здравља људи и животиња, као и добробити животиња, а када је то потребно, и клинички преглед сваке појединачне животиње, као и провера информација из пољопривредно-прехранбеног ланца;

48) *преглед после клања* (у даљем тексту: *post mortem* преглед) јесте провера испуњености захтева у објектима за клање или у објектима за привремено складиштење и преглед одстрелене дивљачи, а који се односе на:

(1) трупове и јестиве делове, ради утврђивања да је то месо погодно за исхрану људи,

(2) безбедно уклањање специфичног ризичног материјала,

(3) здравље и добробит животиња;

49) *јестиви делови* јесу свеже месо осим трупова, укључујући и унутрушње органе и крв;

50) *фаза производње, прераде и дистрибуције* јесте било који део производње, прераде и стављања на тржиште, укључујући увоз, извоз, примарну производњу, дораду, обраду, припрему, складиштење, транспорт, продају или снабдевање потрошача животињама и робом.

Сви појмови употребљени у овом закону у мушком роду подразумевају исте појмове у женском роду.

Надлежни органи

Члан 6.

За организацију и спровођење службених контрола и других службених активности надлежни органи су:

1) Министарство, укључујући органе управе у свом саставу и надлежне инспекторе;

2) министарство надлежно за послове здравља преко надлежне санитарне инспекције.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља у вршењу послова у оквиру својих овлашћења користи службену ознаку.

Министар надлежан за послове пољопривреде (у даљем тексту: министар), односно министар надлежан за послове здравља (у даљем тексту: министар здравља) прописује облик, димензије, изглед и начин употребе службене ознаке.

Обавезе надлежних органа

Члан 7.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља обезбеђује ефикасну и ефективну координацију и сарадњу између свих учесника у пољопривредно-прехрамбеном ланцу ради спровођења службених контрола и других службених активности.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља у спровођењу службених контрола и других службених активности:

1) успоставља процедуре којима се обезбеђује:

(1) ефективно спровођење службених контрола и других службених активности,

(2) непристрасност, квалитет и доследност службених контрола и других службених активности на свим нивоима,

(3) да запослени који спроводе службене контроле и друге службене активности нису у сукобу интереса;

2) има одговарајуће лабораторијске капацитете за испитивање и дијагностику или да их обезбеди путем овлашћивања;

3) има довољан број запослених с одговарајућим квалификацијама и искуством, како би се службене контроле и друге службене активности могле спроводити ефикасно и ефективно;

4) има објекте и опрему који се одржавају на одговарајући и прописан начин да би се обезбедило да запослени могу ефикасно и ефективно да спроводе службене контроле и друге службене активности;

5) има овлашћења да спроводе службене контроле и друге службене активности, као и да предузима активности у складу са овим законом и прописима у областима на које се овај закон примењује;

6) доноси процедуре којима се обезбеђује да запослени имају приступ објектима и документима субјеката, ради обављања своје дужности;

7) доноси планове за управљање кризним ситуацијама и обезбеђује њихово управљање, у складу са овим законом и захтевима прописаним у областима на које се овај закон примењује.

Министарство може да одреди службеног ветеринара и службено лице за заштиту здравља биља ако испуњава захтеве у складу са овим законом и другим посебним прописима, укључујући и захтеве о непостојању сукоба интереса у складу са прописом.

Службеном ветеринару и службеном лицу за заштиту здравља биља послови у вези са службеним контролама и другим службеним активностима морају бити утврђени у писаном облику.

Обука

Члан 8.

Министарство, министарство надлежно за послове здравља и овлашћено тело организују и спроводе одговарајуће програме обуке за лице које спроводи службене контроле и друге службене активности, и то:

1) ради оспособљавања стручног и уједначеног спровођења службених контрола и других службених активности у областима на које се овај закон примењује;

2) ради праћења стручних новина из своје надлежности путем додатних обука, према потреби;

3) за теме утврђене овим законом, према потреби.

Министарство, министарство надлежно за послове здравља, односно овлашћено тело води евиденцију о спроведеним обукама службених контрола и других службених активности.

Министар, односно министар здравља прописује области и теме које обухвата програм обуке за спровођење службених контрола и других службених активности, програм обуке, организацију и начин спровођења обука, као и садржину и начин вођења евиденције о спроведеним обукама службених контрола и других службених активности.

Аудит

Члан 9.

Ради потврде усаглашености са овим законом, Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља спроводи интерни аудит или ангажује за спровођење аудита друго правно лице и предузима одговарајуће мере у складу са резултатима аудита.

Аудит из става 1. овог члана подлеже независној процени и спроводи се на транспарентан начин.

Поверљивост података

Члан 10.

Министарство, министарство надлежно за послове здравља, овлашћено тело, службени ветеринар, службено лице за здравље биља, као и службене лабораторије обезбеђују да се подаци до којих дођу током извршавања послова у вези са службеним контролама и другим службеним активностима не откривају трећим лицима, тамо где такви подаци представљају пословну тајну, у складу са прописима којима се уређује заштита пословне тајне.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља одређује постојање јавног интереса за објављивање података који су заштићени у складу са прописима којима се уређује заштитита пословне тајне, на основу процене могућег ризика по здравље људи, животиња или биља или по животну средину, као и на основу природе, степена и размере таквог ризика.

У случају да постоји јавни интерес за објављивање података, ти подаци се не могу објавити ако би њихово објављивање утицало на:

- 1) сврху инспекција, истрага или аудита;
- 2) заштиту комерцијалних интереса субјеката или било ког другог физичког или правног лица или предузетника; или
- 3) заштиту судских поступака.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља може да објави или на други начин учини доступно јавности податке о резултатима службених контрола које се односе на појединачне субјекте ако:

1) је субјекат могао да да коментар, пре објаве података или пре него што су ти подаци на други начин постали доступни јавности, у зависности од хитности ситуације;

2) се подаци објављују или су на други начин доступни јавности тако да се узимају у обзир коментари субјекта који су прихваћени или се подаци објављују заједно са коментарима субјекта.

II. СЛУЖБЕНЕ КОНТРОЛЕ

Општи захтеви за службене контроле

Члан 11.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља редовно спроводи службене контроле над свим субјектима, на основу ризика и са одговарајућом учесталошћу, узимајући у обзир:

- 1) ризике у вези са:
 - (1) животињама и робом,
 - (2) активностима под контролом субјеката,
 - (3) местом обављања активности субјеката,
 - (4) употребом производа, процеса, материјала или супстанци које могу да утичу на безбедност, интегритет и корисност хране, односно хране за животиње, здравље животиња, добробит животиња, здравље биља, као и животну средину у случају генетички модификованих организама и средстава за заштиту биља;
- 2) информације које указују на вероватноћу да би потрошачи могли бити доведени у заблуду, а нарочито у погледу природе, идентитета, својстава, састава, количине, рока трајања, земље порекла или места порекла и начина производње хране;
- 3) резултате претходних службених контрола које су спроведене над субјектом и његове усаглашености са захтевима прописаним у одређеној области на коју се овај закон примењује;
- 4) поузданост и резултате сопствених контрола које је спровео субјекат или треће лице на његов захтев, а према потреби и сопствене процедуре за обезбеђивање квалитета, ради провере усаглашености са захтевима прописаним у областима на које се овај закон примењује;
- 5) информације које би могле да указују на неусаглашеност са захтевима прописаним у областима на које се овај закон примењује;
- 6) могуће намерно кршење захтева прописаних у областима на које се овај закон примењује, а које је учињено кроз преварне радње или обмањујуће праксе, и све друге информације које указују на могућност таквих кршења.

Службене контроле које се спровode пре стављања на тржиште или пре премештања одређених животиња и робе ради издавања службених сертификата или службених потврда у складу са захтевима прописаним у областима на које се овај закон примењује, обављају се у складу са:

- 1) захтевима прописаним у одређеној области на коју се овај закон примењује;
- 2) посебним прописима којима се уређују додатни захтеви за службене контроле и друге службене активности у одређеној области у складу са овим законом.

Службене контроле спровode се без претходне најаве, осим у случајевима где је најав неопходна и оправдана за потребе спровођења службене контроле.

Ако субјекат захтева службену контролу Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља може да одлучи да ли ће спровести службену контролу са претходном најавом или без ње. Службене контроле са претходном најавом не искључују службене контроле без претходне најаве.

Службене контроле се спроводе на начин да се административно оптерећење и ометање пословања субјекта сведе на најмању могућу меру, али да то не утиче негативно на ефективност тих контрола.

Службене контроле животиња и робе спроводе се на исти начин без обзира да ли се животиње и роба производе, увозе, извозе или су у транзиту.

Субјекти и активности на које се примењују службене контроле

Члан 12.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља спроводи службене контроле:

1) у било којој фази производње, прераде и дистрибуције и употребе животиња и робе, као и транзита;

2) супстанци, материјала или других предмета који могу да утичу на својства или здравље животиња и робе и њихову усаглашеност са прописаним захтевима, у било којој фази производње, прераде и дистрибуције и употребе, као и транзита;

3) субјекта у погледу активности, укључујући држање животиња, објекат, опрему, превозна средства, пословни простор и друга места и околину под њиховом контролом, као и у погледу одговарајуће документације.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља за спровођење службених контрола и других службених активности користи податке о субјектима и објектима из евиденција, односно регистара прописаних у областима на које се овај закон примењује.

Транспарентност службених контрола

Члан 13.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља спроводи службене контроле транспарентности и најмање једном годишње ставља на располагање јавности, укључујући и објављивање на својој званичној интернет страници, релевантне информације које се односе на организацију и спровођење службених контрола.

Информације из става 1. овог члана односе се на:

1) врсту, број и резултат спроведених службених контрола;

2) врсту и број случајева у којима је утврђена неусаглашеност;

3) врсту и број случајева у којима су Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља спровели мере у којима је утврђена неусаглашеност;

4) врсту и број случајева у којима су покренути поступци код надлежних судова и јавног тужилаштва.

Информације из става 2. овог члана могу се ставити на располагање јавности и кроз објављивање годишњег извештаја Министарства, односно министарство надлежно за послове здравља о спроведеним службеним контролама.

Нетачне информације које се ставе на располагање јавности Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља мора да исправи.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља може да објави или да на други начин стави на располагање јавности информације о рангирању појединачних субјеката на основу резултата једне или више службених контрола, под условом да су критеријуми за рангирање

објективни, транспарентни и јавно доступни и да је поступак рангирања правичан, доследан и транспарентан.

Документоване процедуре за спровођење службене контроле и друге службене активности

Члан 14.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља спроводи службене контроле и друге службене активности у складу са процедурама, које се, према потреби, ажурирају.

Процедуре из става 1. овог члана морају бити писане и морају да садрже области и упутства за запослене који спроводе службене контроле и друге службене активности.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља мора да има успостављене процедуре верификације контроле како би се службене контроле и друге службене активности спровеле доследно и ефикасно.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља предузима корективне мере у случајевима када се у складу са процедурама из става 3. овог члана идентификују недостаци.

Одредбе овог члана примењују се и на овлашћена тела.

Министар, односно министар здравља прописује садржину процедура за спровођење службених контрола и других службених активности.

Записник

Члан 15.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља преко надлежног инспектора за сваку службену контролу која се спроведе сачињава записник, односно други писани документ који може бити у папирном или у електронском облику.

Записник, односно други писани документ мора да садржи:

- 1) циљ службене контроле;
- 2) методе контроле које су примењене;
- 3) резултат службене контроле;
- 4) наложене мере које субјект треба да спроведе као резултат службене контроле.

Ако се за потребе истраге или судског поступка не захтева другачије, субјекту над којим је спроведена службена контрола доставља се један примерак записника, односно другог писаног документа из става 1. овог члана на његов захтев, осим у случају издавања службеног сертификата или службене потврде.

У случају неусаглашености утврђеној током спровођења службене контроле, надлежни инспектор дужан је да о томе, у писаном облику, без одлагања обавести субјекта.

Када службене контроле захтевају редовно присуство надлежног инспектора у објектима субјекта, записник, односно други писани документ из става 1. овог члана сачињава се на начин који омогућава:

- 1) редовно информисање о степену усаглашености;
- 2) информисање без одлагања у случају неусаглашености утврђених током службене контроле.

Одредбе овог члана примењују се и на овлашћена тела, службеног ветеринара и службено лице за здравље биља.

Методe и технике службених контрола

Члан 16.

Методe и технике службених контрола обухватају:

- 1) проверу контрола које је успоставио субјекат, као и њихових резултата;
- 2) инспекцијски преглед, и то:
 - (1) опреме, превозног средства, објеката и других места под контролом субјекта;
 - (2) животиња и робе, укључујући полупроизводе, сировине, састојке, помоћна средства и друге производе који се користе за припрему и производњу робе или за храњење или лечење животиња;
 - (3) средстава за чишћење и одржавање, као и начина чишћења и одржавања;
 - (4) следљивости, декларисања, представљања, оглашавања и амбалажних материјала за паковање, укључујући и материјале који долазе у контакт са храном;
- 3) контролу хигијенских услова у објекту субјеката;
- 4) проверу процедура добре произвођачке праксе, добре хигијенске праксе, добре пољопривредне праксе, као и примену Анализе опасности и критичних контролних тачака (у даљем тексту: НАССР);
- 5) проверу документације, података о следљивости животиња и робе и других података и евиденција релевантних за утврђивање усаглашености са захтевима прописаним у областима на које се овај закон примењује;
- 6) разговоре са субјектом и његовим запосленим;
- 7) проверу мерења која је извршио субјект, као и других резултата испитивања;
- 8) узимање узорака, испитивања и дијагностике;
- 9) аудит субјеката;
- 10) било коју другу активност која је потребна да би се утврдила неусаглашеност.

Обавезе субјекта

Члан 17.

Ради спровођења службених контрола или других службених активности, субјекат, на захтев надлежног инспектора, дужан је да омогући приступ:

- 1) објекту, опреми, превозном средству, просторима и другим местима под контролом субјекта, као и њиховој околини;
- 2) рачунарском систему за управљање информацијама;
- 3) животињама и роби која је под његовом контролом;
- 4) документима и другим релевантним информацијама.

У току службених контрола и других службених активности, субјекат је дужан да сарађује са надлежним инспектором.

Поред обавеза из ст. 1. и 2. овог члана, субјекат одговоран за пошиљку која се увози, извози или је у транзиту све информације које се тичу пошиљке ставља без одлагања на располагање, у папирном или електронском облику, надлежном инспектору.

Одредбе овог члана примењују се и на овлашћено тело, службеног ветеринара и службено лице за здравље биља када спроводе службене контроле и друге службене активности над субјектом.

III. ОВЛАШЋИВАЊЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ОДРЕЂЕНИХ ПОСЛОВА СЛУЖБЕНИХ КОНТРОЛА И ДРУГИХ СЛУЖБЕНИХ АКТИВНОСТИ

Овлашћивање за обављање одређених послова службених контрола

Члан 18.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља може да овласти једно или више правних лица или предузетника за одређене послове службених контрола, ако испуњава захтеве прописане овим законом и прописима у одређеној области на коју се овај закон примењује (у даљем тексту: овлашћено тело).

Када је за одређене послове службених контрола за проверу усаглашености са захтевима који се односе на органску производњу и означавање органских производа овлашћено једно или већи број правних лица или предузетника, сваком овлашћеном правном лицу или предузетнику додељује се кодни број у складу са прописима којима се уређује органска производња.

Општи захтеви за овлашћивање за обављање
одређених послова службених контрола

Члан 19.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља може да овласти за одређене послове службених контрола правно лице или предузетника из члана 18. став 1. овог закона које испуњава следеће опште захтеве:

- 1) поседује стручност, односно компетентност у обављању послова за које се овлашћује;
- 2) има опрему и инфраструктуру који су потребни за обављање послова за које се овлашћује;
- 3) има довољан број запослених са одговарајућим квалификацијама и искуством;
- 4) да је непристрасно и нема сукоб интереса и не може, директно или индиректно, да утиче на непристрасност стручног поступања при обављању послова за које се овлашћује;
- 5) послује и акредитовано је у складу са стандардима релевантним за послове за које се овлашћује, укључујући стандард SRPS ISO/IEC 17020 „Оцењивање усаглашености – Захтеви за рад различитих типова тела које обављају контролисање”.

Поред захтева из става 1. овог члана, правно лице или предузетник мора да испуњава и посебне захтеве прописане у областима на које се овај закон примењује.

Лица која испуњавају захтеве из ст. 1. и 2. овог закона бирају се путем конкурса у складу са овим законом, осим ако није другачије прописано посебним законима у областима на које се овај закон примењује.

Конкурс из става 3. овог члана расписује министар, односно министар здравља који се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Конкурс спроводи комисија коју образује министар, односно министар здравља.

Решење о избору овлашћеног тела за обављање одређених послова службене контроле, на предлог конкурсне комисије, доноси министар, односно министар здравља.

Министар, односно министар здравља утврђује списак овлашћених тела изабраних путем конкурса, који се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије” и доставља министарству надлежном за послове који се односе на техничке прописе, ради уписа у регистар овлашћених тела за оцењивање усаглашености.

На основу решења о избору из става 6. овог члана министар, односно министар здравља доноси решење о овлашћивању које нарочито садржи опис послова службених контрола за које се овлашћује и захтеве под којима могу да се обављају ти послови.

Решење из става 8. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља и овлашћено тело успостављају систем којим се обезбеђује ефикасна и ефективна координација у обављању послова.

Општи захтеви за овлашћивање одређених послова других службених активности

Члан 20.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља може да овласти за одређене послове других службених активности једно или више правних лица или предузетника, ако:

- 1) је такво овлашћивање прописано у областима на које се овај закон примењује;
- 2) су испуњени захтеви прописани чланом 19. став 1. тач. 1) – 4) овог закона.

Поред захтева из става 1. овог члана, правно лице или предузетник мора да испуњава и посебне захтеве прописане у областима на које се овај закон примењује.

Лица која испуњавају захтеве из ст. 1. и 2. овог закона бирају се путем конкурса у складу са овим законом, осим ако није другачије прописано посебним законима у областима на које се овај закон примењује.

Конкурс из става 3. овог члана расписује министар, односно министар здравља који се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Конкурс спроводи комисија коју образује министар, односно министар здравља.

Решење о избору овлашћеног тела за обављање одређених послова других службених активности, на предлог конкурсне комисије, доноси министар, односно министар здравља.

Министар, односно министар здравља утврђује списак овлашћених тела изабраних путем конкурса, који се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије” и доставља министарству надлежном за послове који се односе на техничке прописе, ради уписа у регистар овлашћених тела за оцењивање усаглашености.

На основу решења о избору из става 6. овог члана министар, односно министар здравља доноси решење о овлашћивању које нарочито садржи опис послова других службених активности за које се овлашћује и захтеве под којима могу да се обављају ти послови.

Решење из става 8. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља и овлашћено тело успостављају систем којим се обезбеђује ефикасна и ефективна координација у обављању послова.

Обавезе овлашћених тела

Члан 21.

Овлашћено тело из чл. 19. и 20. овог закона дужно је да:

1) редовно, као и на захтев Министарства, односно министарства надлежног за послове здравља извештава о резултатима спроведених службених контрола и других службених активности;

2) без одлагања обавештава Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља када резултати службених контрола и других службених активности указују на неусаглашеност или на вероватноћу неусаглашености, осим ако је овлашћењем другачије утврђено;

3) омогући Министарству, односно министарству надлежном за послове здравља приступ свом пословном простору и објектима, сарађује и пружа помоћ.

Одузимање овлашћења

Члан 22.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља над овлашћеним телом из чл. 19. и 20. овог закона организује аудит, односно инспекцијски преглед, осим акредитације из члана 19. став 1. тачка 5) овог закона ради избегавања дуплирања посла.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља може, у потпуности или делимично, одузети овлашћење из чл. 19. и 20. овог закона, и то када:

1) постоје докази да овлашћено тело не обавља послове у складу са датим овлашћењем;

2) овлашћено тело не предузима одговарајуће и благовремене активности којима се отклањају утврђени недостаци; или

3) је утврђено да је независност или непристрасност овлашћеног тела нарушена.

Овлашћење се може одузети и у другим случајевима прописаним у областима на које се овај закон примењује.

IV. ДОДАТНИ ЗАХТЕВИ ЗА СЛУЖБЕНЕ КОНТРОЛЕ И ДРУГЕ СЛУЖБЕНЕ АКТИВНОСТИ У ОДРЕЂЕНИМ ОБЛАСТИМА

Додатни захтеви у вези са производњом производа животињског порекла намењених за исхрану људи

Члан 23.

Службене контроле које се спроводе ради провере усаглашености са захтевима који се односе на производе животињског порекла намењене за исхрану људи обухватају проверу усаглашености са општим и посебним захтевима за хигијену хране, захтевима који се односе на споредне производе животињског порекла и добијене производе, као и захтевима у вези са добробити животиња у време убијања.

Службене контроле из става 1. овог члана које се спроводе ради провере усаглашености са захтевима у погледу производње меса, обухватају:

1) *ante mortem* преглед који у објектима за клање обавља службени ветеринар коме, за претходни одабир животиња, може да помаже службени помоћник обучен за те активности;

2) *ante mortem* преглед у случају живине и лагоморфа који обавља службени ветеринар или који се обавља под надзором службеног ветеринара или ако за то постоје гаранције под одговорношћу службеног ветеринара;

3) *post mortem* преглед који обавља службени ветеринар или који се обавља под надзором службеног ветеринара или ако за то постоје гаранције под одговорношћу службеног ветеринара;

4) службене контроле у објектима за клање и расечање, као и објектима за обраду дивљачи које обавља службени ветеринар или које се обављају под надзором службеног ветеринара или ако за то постоје гаранције под одговорношћу службеног ветеринара, којима се проверава усаглашеност са захтевима у вези са:

(1) хигијеном производње меса,

(2) присуством резидуа ветеринарских медицинских производа и контаминаната у производима животињског порекла намењеним за исхрану људи,

(3) аудит добрих хигијенских пракси и процедура које се заснивају на HACCP-у,

(4) лабораторијским испитивањима којима се открива присуство узрочника зооноза и болести животиња, као и ради провере усаглашености са микробиолошким критеријумима,

(5) руковањем и уклањањем споредних производа животињског порекла и специфичног ризичног материјала,

(6) здрављем и добробити животиња.

Министарство може, решењем, да одреди као службеног помоћника лице које има одговарајућу обуку за обављање одређених активности у складу са овим законом.

Министарство, на основу анализе ризика, може да у објектима у којима се врши клање живине или лагоморфа решењем одобри запосленима да помажу при обављању одређених активности које се односе на службене контроле из става 2. овог члана, а у објектима у којима се врши клање животиња других врста да обављају одређене активности у вези са узорковањем и испитивањем које се односи на те контроле, ако ти запослени:

1) не учествују у производном процесу у објекту за клање;

2) су обучени за обављање таквих послова у складу са овим законом;

3) обављају те послове у присуству и према упутствима службеног ветеринара или службеног помоћника.

Ако је службеним контролама из става 2. тач. 1) и 3) овог члана утврђено да је месо погодно за исхрану људи, ознаку здравствене исправности на домаће копитаре и папкаре, гајену дивљач сисара, осим лагоморфа, као и на крупну дивљач ставља службени ветеринар или се ознака здравствене исправности ставља под надзором службеног ветеринара или под одговорношћу службеног ветеринара или ознаку здравствене исправности у објекту за клање ставља запослени из става 4. овог члана.

Службени ветеринар после спровођења службених контрола из ст. 2. и 5. овог члана, као и за обављене активности службеног помоћника

одговоран је за те спроведене службене контроле, односно активности у оквиру службене контроле.

Решење из ст. 3. и 4. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Министар прописује захтеве и начин спровођења *ante mortem* и *post mortem* прегледа у производњи меса; захтеве које треба да испуњавају лица која обављају службене контроле производње меса, програм обуке за обављање службене контроле производње меса, организацију и начин спровођења обуке; као и изглед и величину ознаке здравствене исправности која се ставља на месо и захтеве за њену примену.

Министар прописује учесталост спровођења службених контрола производа животињског порекла: сировог млека, производа од млека и производа рибарства.

Додатни захтеви у вези са резидуама одређених супстанци у храни и храни за животиње

Члан 24.

Службене контроле којима се утврђује усаглашеност са захтевима прописаним у члану 3. став 1. тач. 1) и 3) овог закона обухватају службене контроле које се спроводе у било којој фази производње, прераде и дистрибуције хране и хране за животиње, а односе се на одређене супстанце укључујући супстанце које се користе у материјалима који долазе у контакт са храном, контаминанте, неодобрене, забрањене и непожељне супстанце чија употреба или присуство на усецима, односно засадима или животињама, или у производњи или преради хране и хране за животиње може да доведе до присуства резидуа таквих супстанци у храни или храни за животиње.

Министар, односно министар здравља прописује начин спровођења службених контрола резидуа одређених супстанци из става 1. овог члана у храни и храни за животиње, учесталост спровођења службених контрола и број узорка.

Додатни захтеви у вези са животињама, производима животињског порекла, репродуктивним материјалом, споредним производима животињског порекла и добијеним производима

Члан 25.

Службене контроле којима се проверава усаглашеност са захтевима прописаним у члану 3. став 1. тач. 1) и 3) – 5) овог закона обухватају службене контроле које се спроводе у било којој фази производње, прераде и дистрибуције, као и транзита животиња, производа животињског порекла, репродуктивног материјала, споредних производа животињског порекла и добијених производа.

Министар прописује начин спровођења службених контрола животиња, производа животињског порекла, репродуктивног материјала, споредних производа животињског порекла и добијених производа, као и учесталост спровођења тих контрола.

Додатни захтеви у вези са добробити животиња

Члан 26.

Службене контроле којима се проверава усаглашеност са захтевима прописаним у члану 3. став 1. тачка б) овог закона спроводе се у свим фазама производње, прераде и дистрибуције, као и транзита.

Службене контроле које се спроводе ради провере усаглашености са захтевима којима се уређује добробит животиња током превоза и са превозом повезаних поступака, укључују и:

1) службене контроле које се спроводе пре утовара у случају дугог путовања у друге земље, а којима се проверава да ли су животиње способне да издрже путовање;

2) службене контроле у случају дугог путовања домаћих копитара који нису обележени и регистровани, као и домаћих животиња врста говеда, оваца, коза и свиња, у друге земље, а пре тог превоза, и:

(1) службене контроле плана превоза животиња којима се проверава да ли је план превоза реалан и усаглашен са захтевима којима се уређује добробит животиња током превоза;

(2) службене контроле којима се проверава да ли је превозник назначен у плану превоза животиња уписан у Регистар превозника животиња и има овлашћење за дуги превоз животиња у складу са законом којим се уређује добробит животиња, потврду о одобрењу превозног средства за дуги превоз животиња и потврду о обучености возача и пратиоца животиња;

3) службене контроле на граничним контролним местима, и то:

(1) службене контроле о стању животиња које се превозе и о превозном средству како би се проверила усаглашеност са захтевима којима се уређује добробит животиња током превоза;

(2) службене контроле којима се проверава да ли превозник испуњава одредбе потврђених међународних споразума у области добробити животиња и има овлашћење за дуго путовање животиња и потврду о обучености возача и пратиоца животиња;

(3) службене контроле којима се проверава да ли се домаћи копитари и домаће животиње врста говеда, оваца, коза и свиња превозе или треба да се превезу на велике раздаљине као дуго путовање животиња.

Током спровођења службених контрола и других службених активности, предузимају се потребне мере да се спрече или да се смање на најмању могућу меру било каква одлагања између утовара животиња и њиховог поласка на пут или током превоза.

Животиње се током превоза не задржавају, осим уколико је то неопходно ради добробити животиња или здравља животиња или људи.

Ако животиње морају да се задрже током превоза дуже од два сата, мора да се обезбеди збрињавање животиња, као и њихово храњење, појење, истовар и смештај.

У случају утврђене неусаглашености после службене контроле из става 2. тачка 2) овог члана, а коју организатор путовања не отклони пре дугог путовања животиња тако што уноси неопходне промене у организацију превоза, надлежни инспектор забрањује такаво дуго путовање животиња.

Ако се после службене контроле из става 2. тачка 3) овог члана утврди да животиње нису у стању да заврше путовање, надлежни инспектор наређује да се животиње истоваре, напоје, нахране и одморе док не буду у стању да наставе путовање.

Министар прописује на основу ризика у погледу добробити животиња у вези с пољопривредним активностима, превозом, клањем и убијањем животиња додатне захтеве за спровођење службених контрола у зависности од врсте животиња и превозних средстава.

Министар прописује начин и учесталост спровођења службених контрола у погледу добробити животиња, а у зависности од врсте животиња и превозних средстава.

Додатни захтеви у вези са здрављем биља

Члан 27.

Службене контроле којима се проверава усаглашеност са захтевима прописаним у члану 3. став 1. тачка 7) овог закона обухватају службене контроле штетних организама на биљу, биља, биљних производа и других предмета, као и субјеката у области здравља биља и других лица на која се ови захтеви односе.

Министар прописује учесталост спровођења службених контрола одређеног биља, биљних производа и других предмета одређеног порекла или из одређеног места производње и субјеката који издају биљне пасоше, стављају ознаке на дрвени материјал који се користи за паковање, односно издају службене потврде.

Додатни захтеви у вези са генетички модификованим организмима

Члан 28.

Службене контроле којима се проверава усаглашеност са захтевима прописаним у члану 3. став 1. тач. 1) – 3) овог закона обухватају службене контроле присуства генетички модификованих организама у храни и храни за животиње које се спроводе у свим фазама производње, прераде и дистрибуције у пољопривредно-прехранбеном ланцу у складу са законом којим се уређују генетички модификовани организми.

Додатни захтеви у вези са средствима за заштиту биља

Члан 29.

Службене контроле којима се проверава усаглашеност са захтевима прописаним у члану 3. став 1. тачка 8) овог закона обухватају службене контроле средстава за заштиту биља, активних супстанци и протектаната, синергиста, коформуланата и ађуванаса у складу са прописом којим се уређују средства за заштиту биља.

Учесталост спровођења службених контрола из става 1. овог члана заснива се на ризику, узимајући у обзир:

1) резултате активности мониторинга, укључујући и оне о резидуама средстава за заштиту биља у храни и храни за животиње у складу са прописима којима се уређују средства за заштиту биља и о стању површинских и подземних вода и заштићених подручја у складу са прописима којима се уређује заштита вода;

2) информације о нерегистрованим средствима за заштиту биља, укључујући нелегалну трговину средствима за заштиту биља;

3) информације о тровањима средствима за заштиту биља, укључујући и доступне информације о потенцијалним штетним или неприхватљивим ефектима средстава за заштиту биља, као и информације о

предузетим здравственим интервенцијама установе надлежне за контролу тровања.

Министар прописује начин и учесталост спровођења службених контрола у вези са производњом, обележавањем, паковањем, превозом, складиштењем, стављањем на тржиште и применом средстава за заштиту биља.

Додатни захтеви у вези са органском производњом
и означавању органских производа

Члан 30.

Службене контроле и друге службене активности органске производње и означавања органских производа обухватају проверу усаглашености са захтевима прописаним у члану 3. став 1. тачка 9) овог закона.

Министар прописује начин и учесталост спровођења службених контрола органске производње и означавања органских производа, као и методе узорковања и лабораторијског испитивања.

Додатни захтеви у вези са употребом и означавањем производа заштићеним
ознакама географског порекла и ознакама гарантовано традиционалних
специјалитета, као и традиционалним изразима

Члан 31.

Овлашћено тело за послове из области службених контрола и других службених активности који се односе на употребу, декларисање и означавање производа заштићеним ознакама географског порекла и ознакама гарантовано традиционалних специјалитета, као и традиционалним изразима може да:

- 1) одређене активности субјекта подвргну планским или појачаним службеним контролама;
- 2) наложе субјекту да повећа учесталост сопствених контрола;
- 3) наложе субјекту да измени етикету ради усклађивања са спецификацијом производа и захтевима прописаним у члану 3. став 1. тачка 10) овог закона.

Министар прописује начин и учесталост спровођења службене контроле ради провере усаглашености са спецификацијом производа и провере усаглашености захтева у погледу означавања производа заштићеним ознакама географског порекла и ознакама гарантовано традиционалних специјалитета, као и традиционалним изразима.

V. СЛУЖБЕНЕ КОНТРОЛЕ ЖИВОТИЊА И РОБЕ КОЈА СЕ УВОЗИ, ОДНОСНО КОЈА ЈЕ У ТРАНЗИТУ КРОЗ РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ

1. Службене контроле на граничним контролним местима

Животиње и роба који подлежу службеним контролама на граничним
контролним местима

Члан 32.

На граничним контролним местима спроводи се службена контрола сваке пошиљке која се увози у Републику Србију, односно која је у транзиту, и то:

- 1) животиња;

2) производа животињског порекла, репродуктивног материјала, споредних производа животињског порекла, сена и сламе, као и хране која садржи састојке биљног и животињског порекла (у даљем тексту: мешовита храна);

3) биља, биљних производа и других предмета;

4) робе из земаља за коју је неопходна мера привременог повећања службених контрола при увозу у Републику Србију због познатог или новог ризика или због тога што постоје докази о учесталој неусаглашености са захтевима прописаним у одређеној области на коју се овај закон примењује;

5) животиња и робе која подлеже хитним мерама у складу са прописима којима се уређују: безбедност хране, храна за животиње, здравље животиња и здравље биља;

6) животиња и робе за чији су увоз у Републику Србију прописани допунски захтеви за увоз поштиљака у складу са овим законом, односно посебни захтеви или мере у складу са посебним прописима у областима на које се овај закон примењује.

Одредбе овог члана не примењују се на поштиљке из става 1. тач. 1) – 3) овог члана када нису комерцијалне природе, осим ако је другачије прописано посебним прописима у случајевима из става 1. тач. 4) – 6) овог члана.

Субјекти одговорни за поштиљку дужни су да поднесу захтев за спровођење службене контроле животиња и робе из става 1. овог члана на граничном контролном месту.

Министар утврђује листу животиња, као и робе који подлежу службеним контролама на граничним контролним местима.

Министар прописује захтеве за увоз у Републику Србију одређене робе, начин и учесталост спровођења службених контрола, као и листу хране и хране за животиње на које се примењује привремено повећање службених контрола.

Животиње и роба изузети од службених контрола на граничним контролним местима

Члан 33.

Одређене животиње и роба могу бити изузети од службених контрола на граничним контролним местима, и то:

1) роба која се шаље као комерцијални узорак или изложбени примерак, а која није намењена да се ставља на тржиште;

2) животиње и роба које се користе у научноистраживачке сврхе;

3) роба утоварена у превозна средства у међународном превозу, која се не истовара и намењена је за исхрану посаде и путника;

4) роба која је део личних ствари путника и намењена је за личну исхрану или употребу;

5) мале поштиљке робе послате физичким лицима које нису намењене за стављање на тржиште;

6) кућни љубимци;

7) роба која је посебно обрађена и не прелази прописане количине;

8) животиње и одређена роба које представљају низак ризик или не представљају специфичан ризик и за које контроле на граничним контролним местима нису неопходне.

Министар прописује захтеве и начин за увоз животиње и робе за које се не спроводи службена контрола на граничним контролним местима и одређује количине тих животиња и робе.

Начин спровођења службене контроле на граничним контролним местима Члан 34.

Службене контроле попиљака из члана 32. став 1. овог закона спроводе се после доласка попиљке на гранично контролно место и обухватају проверу документације, проверу идентитета и физички преглед попиљке.

Све попиљке подлежу провери документације.

Провере идентитета и физичког прегледа попиљака спроводи се са учесталошћу која зависи од ризика који представља свака попиљка по здравље људи, животиње или биље, добробит животиња или по животну средину у погледу генетички модификованих организама и средстава за заштиту биља.

Физички преглед је обавезан за попиљке:

- 1) животиња, меса и осталих јестивих кланичних производа;
- 2) акватичних животиња, производа животињског порекла, репродуктивног материјала или споредних производа животињског порекла;
- 3) биља, биљних производа и других предмета.

Надлежном инспектору на граничном контролном месту, при обављању физичког прегледа из става 4. тач. 1) и 2) овог члана, може да помаже лице које је прошло одговарајућу обуку у складу са чланом 8. овог закона.

У случају када надлежни инспектор узима узорке животиња и робе о томе обавештава субјекта, а у случају да задржава попиљку тих животиња и робе до добијања резултата испитивања или дијагностике обавештава и надлежни царински орган.

Службене контроле попиљака животиња, као и превозних средстава којима се животиње превозе на граничним контролним местима спроводе се у складу са плановима контроле, како би се утврдила усаглашеност са захтевима о добробити животиња и дао приоритет службеним контролама животиња које се превозе, а којим се скраћује одлагање таквих контрола.

Надлежни инспектор решењем дозвољава увоз или превоз попиљке до одређеног одредишта у Републици Србији, односно ако је тако назначено у Заједничком здравственом улазном документу (у даљем тексту: ЗЗУД) и забрањује стављање на тржиште попиљке до добијања резултата испитивања или дијагностике службене лабораторије којим се потврђује безбедност попиљке по здравље животиња и људи, као и биља, биљних производа и других предмета.

Министар прописује број транспортних јединица које могу да чине појединачну попиљку и максимални број транспортних јединица или делова у свакој попиљци.

Министар прописује захтеве и начин спровођења:

- 1) провере документације, провере идентитета и физичких прегледа попиљака на граничним контролним местима;
- 2) службених контрола попиљки у транзиту и претовару;
- 3) провере документације, проверу идентитета и физичког прегледа попиљки одређене хране и хране за животиње у месту царинења.

Министар прописује учесталост провера идентитета и физичких прегледа одређених попиљки, које се увозе у Републику Србију.

Сертификати и документација која прати пошиљке и подељене пошиљке

Члан 35.

Уз захтев за спровођење службене контроле пошиљке на граничном контролном месту надлежном инспектору подносе се и оригинали службених сертификата или документације, или њихових електронских еквивалената за које постоји обавеза да прате пошиљку из члана 32. став 1. овог закона у складу са захтевима прописаним у областима на које се овај закон примењује.

Надлежни инспектор на граничном контролном месту издаје субјекту одговорном за пошиљку оверен папирни или електронски примерак службеног сертификата или документације из става 1. овог члана, или, уколико је пошиљка подељена, појединачно оверене папирне или електронске примерке таквих сертификата или документације.

Пошиљке не могу да се раздвајају док се не спроведе службена контрола и решењем не дозволи увоз, односно не попуни ЗЗУД.

Министар прописује захтеве када Заједнички здравственог улазни документ прати пошиљку која подлеже службеној контроли на граничном контролном месту до места одредишта.

Најава пошиљки

Члан 36.

Субјект одговоран за пошиљку из члана 32. став 1. овог закона дужан је да најави пошиљку надлежном инспектору на граничном контролном месту најмање 24 часа пре очекиваног пристизања пошиљке.

Изузетно од става 1. овог члана, надлежни инспектор на граничном контролном месту може да прихвати најаву од најмање четири часа пре очекиваног доласка пошиљке.

Надлежни инспектор на граничном контролном месту задужен за необрађене трупце и резано и целано дрво може да прихвати најаву за период од највише пет радних дана пре очекиваног пристизања такве пошиљке.

Министар прописује захтеве и начин најаве пошиљке животиња и роба које се прегледају на граничном контролном месту.

Одлучивање о пошиљкама

Члан 37.

Надлежни инспектор одлучује о свакој пошиљци из члана 32. став 1. овог закона после спроведене службене контроле.

Царински орган не може да предузима радње за пошиљку у складу са законом којим се уређује царински поступак, пре него што надлежни инспектор спроведе службену контролу над том пошиљком и одлучи о пошиљци.

Употреба ЗЗУД

Члан 38.

Субјект одговоран за пошиљку дужан је да обезбеди за сваку пошиљку из члана 32. став 1. овог закона све податке о идентификацији пошиљке и њеном одредишту.

ЗЗУД попуњава, у папирном или електронском облику:

1) субјекат одговоран за пошиљку из члана 32. став 1. овог закона, приликом најаве пошиљке надлежној инспекцији на граничном контролном месту;

2) надлежни инспектор на граничном контролном месту после спроведене службене контроле, ради уношења у информациони систем података о спроведеној службеној контроли.

Субјект одговоран за пошиљку дужан је да, пре физичког пристизања пошиљке на гранично контролно место, унапред обавестити надлежног инспектора на граничном контролном месту о пристизању пошиљки из члана 32. став 1. овог закона, тако што подноси ЗЗУД попуњен у одговарајућем делу.

Надлежни инспектор на граничном контролном месту попуњава ЗЗУД, после:

1) спроведених службених контрола прописаних чланом 34. став 1. овог закона;

2) доступних резултата физичког прегледа, када је тај преглед потребан;

3) одлучивања у складу са чланом 37. овог закона, а резултат тог одлучивања уноси у ЗЗУД.

Министар прописује начин издавања и изглед обрасца Заједничког здравственог улазног документа.

Употреба ЗЗУД од стране царинског органа

Члан 39.

Субјекат одговоран за пошиљку дужан је да, после попуњавања ЗЗУД од стране надлежног инспектора на граничном контролном месту, поднесе ЗЗУД царинском органу, ради поступања са пошиљком у складу са царинском процедуром, укључујући улаз или руковање у царинским складиштима или слободним зонама.

Царински орган:

1) предузима радње које је навео надлежни инспектор на граничном контролном месту у складу са царинским поступком;

2) дозвољава стављање у слободан промет пошиљке када је достављен коначно попуњен ЗЗУД који потврђује да је пошиљка усклађена са захтевима прописаним у областима на које се овај закон примењује.

У случајевима у којима се подноси царинска декларација за пошиљку, а ЗЗУД не прати пошиљку, царински орган задржава пошиљку и без одлагања обавештава надлежног инспектора на граничном контролном месту.

Надлежни инспектор налаже уништавање или враћање пошиљке из става 3. овог члана у земљу извозници.

Одређивање граничних контролних места

Члан 40.

Службена контрола животиња и робе спроводи се на граничним контролним местима.

Изузетно од става 1. овог члана, увоз одређених животиња и робе може се вршити на граничним контролним местима који се за ту намену решењем министра, привремено отварају.

Министар одређује гранична контролна места.

Списак граничних контролних места на територији Републике Србије објављује се и путем званичне интернет странице и садржи податке за свако гранично контролно место, и то:

- 1) тачну локацију и врсту саобраћаја (речни, ваздушни, железнички или друмски);
- 2) животиње и робу које су обухваћене њеним обимом рада;
- 3) контакт;
- 4) радно време.

Минимални захтеви за гранична контролна места

Члан 41.

Гранична контролна места морају имати:

- 1) довољан број запослених са одговарајућим квалификацијама;
- 2) објекте или простор који одговарају природи и обиму животиње и робе са којима раде;
- 3) опрему и просторије или друге објекте који омогућавају спровођење службених контрола за животиње и робу за коју је гранично контролно место одређено;
- 4) успостављен систем којим се обезбеђује приступ било којој другој опреми, простору и услугама неопходним за спровођење мера у случају: сумње на неусаглашеност, неусаглашених пошиљки или пошиљки које представљају ризик;
- 5) прописане процедуре за непредвиђене и неочекиване ситуације или догађаје којима се обезбеђује неометано функционисање службених контрола и ефикасна примена мера у случају: сумње на неусаглашеност, неусаглашених пошиљки или пошиљки које представљају ризик;
- 6) технологију и опрему неопходну за функционисање информационог система потребног за руковање и размену података и информација;
- 7) приступ услугама службених лабораторија које обезбеђују аналитичке резултате, резултате испитивања и дијагностичке резултате у одговарајућим роковима и које су, према потреби, опремљене алатима који су неопходни да се обезбеди унос добијених резултата испитивања и дијагностичких процедура у информациони систем за руковање и размену података и информација;
- 8) прописане процедуре за правилно руковање животињама и робом и за спречавање ризика који могу настати унакрсном контаминацијом;
- 9) прописане процедуре за испуњавање стандарда биолошке сигурности да би се спречило уношење и ширење болести у Републику Србију.

Министар прописује минималне захтеве, као и одступања од минималних захтева за гранична контролна места.

2. Животиње и роба осим оних које обавезно подлежу службеним контролама на граничним контролним местима

Службене контроле пошиљака животиња и робе осим оних које обавезно подлежу службеним контролама на граничним контролним местима

Члан 42.

Надлежна инспекција редовно врши службене контроле на основу процењеног ризика и са одговарајућом учесталошћу пошиљака животиња и

робе осим оних које обавезно подлежу службеним контролама на граничним контролним местима, ради утврђивања усаглашености са захтевима прописаним у одговарајућој области на коју се овај закон примењује.

Одговарајућа учесталост службених контрола пошиљака животиња и робе из става 1. овог члана, утврђује се узимајући у обзир следеће:

1) ризике по здравље људи, животиња или биља, добробити животиња или ризике по животну средину у случају генетички модификованих организама и средстава за заштиту биља, у зависности од врсте животиња и робе;

2) информације које указују на вероватноћу да би потрошачи могли бити доведени у заблуду, а нарочито у погледу природе, идентитета, својстава, састава, количине, рока трајања, земље порекла или места порекла и начина производње робе;

3) податке о претходним потврдама усаглашености са захтевима прописаним у одговарајућој области на коју се овај закон примењује који се односе на животиње или робу, и то:

(1) земљу порекла и објекат или место производње,

(2) извозника,

(3) субјекта који је одговоран за пошиљку;

4) службене контроле које су већ извршене над животињама и робом;

5) гаранције које дају надлежни органи земље порекла о усаглашености пошиљака животиња и робе са захтевима прописаним у одговарајућој области на коју се овај закон примењује или са прописима или захтевима које је Република Србија признала као истоветне њима.

Службене контроле из става 1. овог члана спроводе се на одговарајућем месту у оквиру царинске територије, укључујући и:

1) гранично контролно место;

2) место пуштања на тржиште у Републици Србији;

3) складиште и објекат субјекта одговорног за пошиљку;

4) место одредишта.

Изузетно од ст. 1. и 3. овог члана, надлежни инспектор на граничном контролном месту спроводи службене контроле пошиљака животиња и робе, када њихов увоз, односно транзит може представљати ризик по здравље људи, животиња и биља, добробит животиња или ризик по животну средину у случају генетички модификованих организама и средстава за заштиту биља, и то:

1) провером превозног средства, и у случају када су празна; и

2) провером амбалаже, укључујући и палете.

Царински орган не може да предузима радње за робу у складу са законом којим се уређује царински поступак, пре него што надлежни инспектор спроведе службену контролу над том робом и одлучи о пошиљци.

Начин спровођења службених контрола пошиљака животиња и робе осим оне које обавезно подлежу службеним контролама на граничним контролним местима

Члан 43.

Службене контроле које се спроводе у складу са чланом 42. став 1. овог закона обухватају:

1) проверу документације;

2) проверу идентитета и физички преглед у зависности од ризика за здравље људи, животиња или биља, добробити животиња или ризика по животну средину у случају генетички модификованих организама и средстава за заштиту биља.

Надлежни инспектор обавља физички преглед из става 1. тачка 2) овог члана под одговарајућим условима, који омогућавају правилно спровођење прегледа.

Министар, односно министар здравља прописује у којим случајевима се пријављује приспеће пошиљке одређене робе која се увози, као и захтеве за приспећа пошиљки те робе.

Узорци пошиљака животиња и робе осим оних које обавезно подлежу службеним контролама на граничним контролним местима

Члан 44.

У случају када надлежни инспектор узима узорке животиња и робе о томе обавештава субјекта, а у случају да задржава пошиљку тих животиња и робе до добијања резултата испитивања или дијагностике обавештава и надлежни царински орган.

Министар, односно министар здравља прописује начин поступања са пошиљком животиње и робе која се задржава до добијања резултата испитивања или дијагностике, као и документацију која прати пошиљку животиње и робе.

3. Активности у случају сумње на неусаглашеност и у случају неусаглашености пошиљке која се увози, односно која је у транзиту

Сумња на неусаглашеност

Члан 45.

У случају појаве сумње на неусаглашеност пошиљака животиња и робе из члана 32. став 1. и члана 42. став 1. овог закона са захтевима прописаним у одговарајућој области на коју се овај закон примењује, спроводе се службене контроле ради потврде или отклањања сумње.

Службена контрола спроводи се и када субјекат одговоран за пошиљку не пријави да се пошиљка састоји од животиња, односно робе из члана 32. став 1. овог закона, а постоји разлог за сумњу да је та животиња, односно роба присутна у пошиљци.

Надлежни инспектор службено задржава пошиљке из ст. 1. и 2. овог члана до завршетка службене контроле.

Ако је потребно пошиљке из става 3. овог члана се издвајају, односно стављају у карантин, а животиње које се у њима налазе се чувају, хране, поје и лече у одговарајућим условима до завршетка службене контроле.

У случају да надлежни инспектор сумња на превару или обману субјекта који је одговоран за пошиљку или ако се службеном контролом утврди учестало кршење захтева прописаних у одговарајућој области на коју се овај закон примењује, надлежни инспектор, поред мера прописаних у члану 46. ст. 5 – 8. овог закона, спроводи повећан број службених контрола пошиљака истог порекла или намене.

Предузимање мера у случају неусаглашених попиљака

Члан 46.

Надлежни инспектор налаже службено задржавање, односно забрану увоза, односно транзита попиљке животиња и робе која није усаглашена са захтевима прописаним у одговарајућој области на коју се овај закон примењује.

Ако је потребно попиљке из става 1. овог члана се издвајају, односно стављају у карантин.

Ако се животиња налази у попиљци из става 2. овог члана, животиња мора да се чува, храни, поји и лечи у одговарајућим условима до доношења одлуке о поступању о попиљци.

Ако се у попиљци из става 2. овог члана налази роба, у зависности од врсте одређене робе, предузима се и мера предострожности, ако је то потребно.

Надлежни инспектор за попиљке из става 1. овог члана одмах налаже субјекту да:

- 1) уништи попиљку; или
- 2) поново отпреми попиљку у складу са чланом 51. овог закона; или
- 3) подвргне попиљку посебној обради у складу са чланом 50. овог закона или подвргне другим неопходним мерама којим се обезбеђује усаглашеност са захтевима прописаним у одговарајућој области на коју се овај закон примењује и, према потреби, пренамени попиљку у друге сврхе.

При спровођењу мера из става 5. овог члана узимају се у обзир захтеви прописани у одговарајућој области на коју се овај закон примењује, укључујући захтев у вези са спречавањем појаве бола и патње, страха и стреса у случају попиљки живих животиња.

Ако се попиљка састоји од биља, биљних производа или других предмета, мере из става 5. овог члана примењује се на целу попиљку, односно њене партије.

Надлежни инспектор узима изјаву од субјекта одговорног за попиљку пре налагања мере у складу са ставом 5. овог члана, осим када је неопходно одмах предузети меру због ризика по здравље људи, животиња или биља, добробит животиња или ризика по животну средину у случају генетички модификованих организама и средстава за заштиту биља.

Изузетно од става 5. овог члана, надлежни инспектор може наложити предузимање мера само на одређеном делу попиљке, под условом да делимично уништење, поновна отпрема попиљке, посебна обрада или друга мера:

- 1) обезбеђује усаглашеност у складу са захтевима прописаним у одговарајућој области на коју се овај закон примењује;
- 2) не представља ризик по здравље људи, животиња или биља, односно добробит животиња или ризик по животну средину у случају генетички модификованих организама и средстава за заштиту биља;
- 3) не омета спровођење службене контроле.

Надлежни инспектор дужан је да о забрани увоза, односно транзита попиљке, као и о другим мерама наложеним у складу са ст. 5 – 8. и ставом 11. овог члана и чланом 47. овог закона, обавести царински орган и субјекта који је одговоран за попиљку, као и Министарство, односно

министарство надлежно за послове здравља које о томе обавештава надлежни орган земље порекла, односно последњу земљу транзита.

Ако попиљке животиње и робе из члана 32. став 1. овог закона нису пријављене, односно нису пријављене у складу са захтевима прописаним овим законом, надлежни инспектор налаже да се таква попиљка без одлагања задржи, односно врати.

На попиљке из става 11. овог члана примењују се одредбе ст. 1 – 8. овог члана и одредба став 10. овог члана.

Мере из овог члана спроводе се о трошку субјекта који је одговоран за попиљку.

Мере које треба предузети у вези са попиљкама које представљају ризик

Члан 47.

Ако се у току службене контроле утврди да попиљка представља ризик по здравље људи, животиња или биља, добробит животиња, односно ризик по животну средину у случају генетички модификованих организама и средстава за заштиту биља, таква попиљка се издваја, односно ставља у карантин, а животиње које се у њој налазе се чувају, збрињавају и лече у одговарајућим условима до доношења одлуке о поступању о попиљци.

Надлежни инспектор задржава попиљку из става 1. овог члана и без одлагања налаже субјекту који је одговоран за попиљку да:

1) уништи попиљку у складу са захтевима прописаним у одговарајућој области на коју се овај закон примењује, предузимајући све неопходне мере како би се заштитило здравље људи, животиња или биља, добробит животиња или животна средина, укључујући захтев у вези са спречавањем појаве бола и патње, стрха и стреса у случају попиљки живих животиња; или

2) подвргне попиљку посебној обради у складу са чланом 50. овог закона.

Мере из овог члана спроводе се о трошку субјекта који је одговоран за попиљку.

Поступање са попиљкама које нису усклађене
са захтевима за увоз, односно транзит

Члан 48.

Надлежни инспектор поништава службени сертификат и, према потреби, другу документацију која прати попиљку над којом се спроводе наложене мере у складу са овим законом и прописима донетим у одговарајућој области на коју се овај закон примењује.

Надлежни инспектор у месту извршења мера наложених у току службене контроле врши надзор над применом мера како би се осигурало да попиљка не доведе до штетних ефеката по здравље људи, животиња или биља, добробит животиња или животну средину, док се чека примена тих мера или у току примене.

Неспровођење наложених мера

Члан 49.

Субјект који је одговоран за попиљку дужан је да без одлагања спроводе све наложене мере у складу са овим законом, а најкасније у року од 60 дана од дана обавештења у складу са чланом 46. став 10. овог закона.

Надлежни инспектор може за извршење мера из става 1. овог члана одредити временски период и краћи од 60 дана.

Ако после истека рока из ст. 1. и 2. овог члана субјекат који је одговоран за попиљку не спроведе наложене мере, надлежни инспектор одузима попиљку и налаже:

- 1) уништавање попиљке;
- 2) у случајевима из члана 47. овог закона, да се попиљка уништи у објектима одговарајуће намене који се налазе најближе граничном контролном месту, уз предузимање свих неопходних мера за заштиту здравља људи, животиња или биља, добробити животиња, односно животне средине.

Надлежни инспектор може продужити временски период из ст. 1. и 2. овог члана за онолико времена колико је неопходно да се добију резултати другог стручног мишљења у складу са овим законом, под условом да продужење рока не представља ризик по здравље људи, животиња и биља, добробит животиња или ризик по животну средину у случају генетички модификованих организама и средстава за заштиту биља.

Мере из овог члана спроведе се о трошку субјекта који је одговоран за попиљку.

Посебна обрада попиљака

Члан 50.

Посебна обрада попиљака из члана 46. став 5. тачка 3) и члана 47. став 2. тачка 2) овог закона укључује:

- 1) обраду или прераду, у коју, по потреби, спада и деконтаминација, али не и разређивање, тако да попиљка испуњава захтеве прописане у одговарајућој области на коју се овај закон примењује или захтеве друге земље ради поновног отпремања; или
- 2) све друге начине обраде погодне за безбедну исхрану људи или животиња или у друге сврхе.

Посебна обрада из става 1. овог члана:

- 1) спроводи се ефективно и њоме се обезбеђује отклањање ризика по здравље људи, животиња или биља, добробит животиња или ризика по животну средину у случају генетички модификованих организама и средстава за заштиту биља;
- 2) документује се и спроводи под надзором надлежног инспектора или, према потреби, под надзором надлежних органа друге земље у складу са билатералним споразумом;
- 3) испуњава захтеве прописане у одговарајућој области на коју се овај закон примењује.

Министар, односно министар здравља прописује захтеве и начин за спровођење посебне обраде попиљака.

Поновна отпрема попиљака

Члан 51.

Надлежни инспектор налаже поновну отпрему попиљака ако је:

- 1) одредиште договорено са субјектом који је одговоран за попиљку;
- 2) субјекат који је одговоран за попиљку обавестио надлежни орган Републике Србије писменим путем да је надлежни орган земље порекла или, у случају да се ради о различитим земљама, земље одредишта обавештен о

разлозима и околностима забране увоза предметне попиљке у Републику Србију;

3) субјекат добио сагласност надлежног органа земље одредишта који је обавестио надлежни орган Републике Србије о својој спремности да прихвати попиљку ако земља одредишта није земља порекла;

4) поновно отпремање у складу са захтевима за добробит животиња у случају попиљке животиња.

Захтеви из става 1. тач. 2) – 4) овог члана не примењују се на попиљке робе из члана 32. став 1. тачка 3) овог закона.

4. Одобравање контрола пре извоза

Одобравање службене контроле пре извоза које се спроводе у другим земљама
Члан 52.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља може, на захтев друге земље, да одобри службене контроле које та земља спроводи над попиљкама пре извоза у Републику Србију, када се утврди да те попиљке испуњавају захтеве прописане у одговарајућој области на коју се овај закон примењује.

Одобравање из става 1. овог члана примењује се само на попиљке пореклом из те друге земље и може се издати за једну или више врста и категорија животиња, односно робе.

Одобравање из става 1. овог члана даје се земљи извозници ако приложени докази и, према потреби, спроведена контрола Министарства, односно министарства надлежног за послове здравља потврђују да систем службених контрола те земље обезбеђује да:

1) попиљка која се извози у Републику Србију испуњава захтеве прописане у одговарајућој области на коју се овај закон примењује, односно испуњава истоветне захтеве;

2) су контроле које су спроведене у другој земљи пре отпреме у Републику Србију довољно ефективне да замене или смање учесталост провере документације, провере идентитета и физичког прегледа прописаних у одговарајућој области у складу са овим законом.

Одобравање из става 1. овог члана обухвата:

1) учесталост службених контрола које спроводе Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља при увозу попиљака у Републику Србију, у случају да нема разлога за сумњу у неусаглашеност са захтевима прописаним у одговарајућој области на коју се овај закон примењује или сумњу на преварне радње или обмањујуће праксе;

2) службени сертификат који мора да прати попиљку која се увози у Републику Србију, ако је то потребно;

3) податак о надлежном органу друге земље који је одговоран за спровођење контрола пре извоза, укључујући овлашћена тела која испуњавају захтеве истоветне захтевима прописаним у чл. 18 – 21. овог закона.

Надлежни орган или овлашћено тело из става 4. тачка 3) овог члана одговорни су за контакте са Министарством, односно министарством надлежним за послове здравља и обезбеђују да службени сертификат из става 4. тачка 2) овог члана прате сваку попиљку која се контролише.

Када се службеним контролама попиљака које су одobreне открије неусаглашеност са захтевима прописаним у одговарајућој области на

коју се овај закон примењује, Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља може укинути одобрење.

5. Сарадња између органа

Сарадња између органа у вези са попиљкама
које се увозе, односно које су у транзиту

Члан 53.

Ради спровођења службене контроле попиљака у складу са одредбама овог закона и у областима на које се овај закон примењује, Министарство, министарство надлежно за послове здравља, царински орган и други органи Републике Србије у чијој су надлежности животиње и роба која се увози, односно која је у транзиту обезбеђују:

- 1) узајамни приступ информацијама које су неопходне за организацију и обављање активности у вези са животињама и робом;
- 2) благовремену размену информација у вези са животињама и робом.

Сарадња надлежних органа

Члан 54.

Царински орган задржава попиљку која не подлеже службеној контроли на граничном контролном месту а за које је поднета царинска декларација за стављање у слободан промет, ако постоји сумња да попиљка може представљати ризик по здравље људи, животиња или биља, добробит животиња или ризик по животну средину у случају генетички модификованих организама и средстава за заштиту биља и о задржавању попиљке одмах обавештава надлежног инспектора.

Попиљка из става 1. овог члана ставља се у слободан промет ако у року од три радна дана од пријема писаног обавештења царинског органа о задржавању попиљке надлежни инспектор не затражи од царинског органа писменим путем продужетак задржавања, односно писменим путем обавести царински орган да ризик не постоји.

У случају да надлежни инспектор писменим путем затражи продужетак задржавања од царинског органа када утврди да постоји ризик по здравље људи, животиња или биља, односно добробит животиња или ризик по животну средину у случају генетички модификованих организама и средстава за заштиту биља:

1) царински орган не дозвољава стављање у слободан промет попиљке и на факури која прати попиљку, као и на пратећу документацију, односно њихове електронске еквиваленте наводи следећу изјаву: „Производ представља ризик – стављање у слободан промет није дозвољено”;

2) царински орган не може да спроведе царински поступак пре него што надлежни инспектор одлучи о поступању са попиљком;

3) примењују се одредбе захтева прописаних у одговарајућој области на коју се овај закон примењује, као и члан 46. ст. 1 – 8. и став 10. и чл. 47 – 51. овог закона.

6. Захтеви за посебне службене контроле и мере

Захтеви за посебне службене контроле дрвоног материјала који се користи за паковање робе или као помоћно средство у превозу попиљака и мерама које се предузимају после спровођења тих контрола

Члан 55.

~~Преглед дрвеног материјала који се користи за паковање или као~~
 помоћно средство у превозу (у даљем тексту: дрвени материјал), осим за
 пошиљке које подлежу службеној контроли на граничном контролном месту од
 стране надлежног инспектора у области заштитних мера против штетних
 организама на биљу, биљним производима и другим предметима, при увозу или
 у транзиту, спроводи царински орган.

У случају да дрвени материјал није у складу са захтевима
 прописаним овим законом и законом којим се уређује здравље биља, царински
 орган дужан је да о томе обавести надлежног инспектора, који спроводи
 службену контролу у складу са овим законом.

Поред контроле из става 2. овог члана, надлежни инспектор у
 области заштитних мера против штетних организама на биљу, биљним
 производима и другим предметима спроводи и посебну службену контролу
 дрвеног материјала на основу програма мониторинга који се доноси у складу са
 проценом ризика.

Програм мониторинга нарочито садржи: начин спровођења
 посебне службене контроле дрвеног материјала, мере које ће се предузети,
 потребна средства за финансирање и друге показатеље од значаја за спровођење
 Програма мониторинга.

Субјекат одговоран за дрвени материјал из става 1. овог члана
 дужан је да у року од 24 сата пре приспећа тог дрвеног материјала обавести о
 приспећу надлежног инспектора у области заштитних мера против штетних
 организама на биљу, биљним производима и другим предметима.

У случају да дрвени материјал није у складу са захтевима
 прописаним овим законом и законом којим се уређује здравље биља, надлежни
 инспектор у области заштитних мера против штетних организама на биљу,
 биљним производима и другим предметима може да наложи уништавање,
 посебну обраду или поновну отпрему.

Ако се у току физичког прегледа дрвеног материјала на месту на
 којем се ставља на тржиште или на месту одређишта открије да дрвени
 материјал не испуњава прописане захтеве, надлежни инспектор у области
 заштитних мера против штетних организама на биљу, биљним производима и
 другим предметима налаже одговорном субјекту да без одлагања уништи тај
 дрвени материјал. Пре и у току уништавања, са дрвеним материјалом поступа се
 тако да се спречи ширење карантинских штетних организама у складу са
 законом којим се уређује здравље биља.

Ако се субјекту одговорном за дрвени материјал наложи мера да
 дрвени материјал врати, дрвени материјал мора да остане под надзором
 царинског органа све док тај дрвени материјал који не задовољава захтеве не
 напусти територију Републике Србије у складу са прописима којима се уређује
 царински поступак.

Министар доноси програм мониторинга посебних службених
 контрола дрвеног материјала који се користи за паковање или као помоћно
 средство у превозу.

Захтеви за посебне службене контроле одређених животиња и роба
 пореклом из Републике Србије на повратку у њу након
 што им је забрањен улазак у другу земљу

Члан 56.

~~Над-попиљкама животиња и робе из члана 32. став 1. тач. 1) – 3)~~
 овог закона пореклом из Републике Србије на повратку у њу након што им је забрањен улазак у другу земљу спроводе се посебне службене контроле.

Министар, односно министар здравља прописује начин спровођења посебне службене контроле попиљки одређених животиња и робе пореклом из Републике Србије на повратку у њу након што им је забрањен улазак у другу земљу, као и документацију која прати те попиљке.

Захтеви за посебне службене контроле одређених роба која је намењена снабдевању бродова, односно потрошњи од стране посаде и путника

Члан 57.

Посебне службене контроле спроводе се за робу из члана 32. став 1. тачка 2) овог закона која се испоручује на бродове која напуштају Републику Србију, без обзира да ли се складиште у одобреним складиштима или у слободним зонама, и намењена је снабдевању бродова, односно потрошњи од стране посаде и путника.

Министар прописује начин спровођења посебне службене контроле одређене робе која се испоручује на бродове која напуштају Републику Србију, без обзира да ли се складиште у одобреним складиштима или у слободним зонама и намењена је снабдевању бродова, односно потрошњи од стране посаде и путника.

Захтеви за посебне службене контроле у вези са праћењем превоза и приспећа попиљака одређених роба

Члан 58.

Надлежни инспектор на граничном контролном месту дозвољава превоз попиљки робе из члана 32. став 1. тачка 2) овог закона до објекта у месту одредишта ако је службеном контролом утврђена усаглашеност попиљке.

Надлежни инспектор на граничном контролном месту дозвољава превоз попиљке дивљачи са кожом и крзном до објекта у месту одредишта пре завршетка физичких провера.

Дозвољава се превоз попиљке из ст. 1. и 2. овог члана до објекта у месту одредишта ако:

1) је попиљка пломбирана од стране надлежног инспектора на граничном контролном месту;

2) се попиљка превози без истоваривања и дељења;

3) се попиљка превози до објекта у месту одредишта како је наведено у ЗЗУД-у.

Субјекат одговоран за објекат у месту одредишта за попиљке из ст. 1. и 2. овог члана дужан је да, у року од 24 сата по приспећу попиљке, обавести надлежног инспектора одговорног за спровођење службених контрола у месту одредишта о приспећу попиљке у тај објекат.

Министар прописује врсту робе за коју се дозвољава превоз од граничног контролног места до објекта у месту одредишта, као и начин спровођења посебне службене контроле те робе.

VI. УЗОРКОВАЊЕ, ИСПИТИВАЊЕ И ДИЈАГНОСТИКА

Методе које се користе за узорковање, испитивање и дијагностику

Члан 59.

Методе које се користе за узорковање и лабораторијска испитивања и дијагностику током службених контрола и других службених активности морају бити у складу са прописима којима се утврђују те методе или захтевима прихватљивости за те методе.

Ако методе из става 1. овог члана нису прописане, службена лабораторија користи једну од следећих метода за одређена испитивања и дијагностику, и то:

1) методу усклађену са релеватним међународно признатим правилима, односно протоколима, укључујући протоколе усвојене од стране надлежног тела за стандардизацију, или релевантне методе развијене или препоручне од стране референтних лабораторија Европске уније које су верификоване, односно валидиране у складу са међународно признатим научним протоколима;

2) ако одговарајућа правила или протоколи из тачке 1) овог става не постоје користе се:

(1) релевантне методе које су развиле или препоручиле референтне лабораторије Републике Србије и које су верификоване, односно валидиране у складу са међународно признатим научним протоколима, или

(2) релевантне методе развијене и верификоване, односно валидиране у складу са међулабораторијским или унутарлабораторијским тестовима верификације, односно валидације метода са међународно прихваћеним научним протоколима.

У случају да су хитно потребна лабораторијска испитивања или дијагностика, а не постоји ниједна од метода из ст. 1. и 2. овог члана, референтна лабораторија Републике Србије или, ако референтна лабораторија Републике Србије не постоји, службена лабораторија може да користи одговарајуће методе до валидације, односно верификације одговарајуће методе у складу са међународно прихваћеним научним протоколима.

Министар прописује начин узимања узорка, методе које се користе за узорковање, лабораторијска испитивања и дијагностику током службених контрола и других службених активности, аналитичке, испитивачке или дијагностичке параметре, мерну несигурност и начин валидације, односно верификације тих метода и тумачење резултата лабораторијског испитивања и дијагностике у зависности од области на које се овај закон примењује, као и захтеве прихватљивости за методе које се користе за лабораторијско испитивање и дијагностику.

Друго стручно мишљење

Члан 60.

Субјекат чије су животиње или роба предмет узимања узорка, лабораторијског испитивања и дијагностике током спровођења службене контроле имају право на друго стручно мишљење, укључујући потврдно испитивање, о свом трошку.

Право на друго стручно мишљење, укључујући потврдно испитивање, не одлаже предузимање хитних мера за уклањање или ограничавање ризика по здравље људи, животиња или биља, по добробит животиња или ризика по животну средину у случају генетички модификованих организама и средстава за заштиту биља, у складу са овим законом и захтевима прописаним у одговарајућој области на коју се овај закон примењује.

Изузетно од става 1. овог члана, субјекат нема право на друго стручно мишљење, укључујући и потврдно испитивање, при оцењивању присуства карантинских штетних организама на биљу, биљним производима или другим предметима, ради провере усаглашености са захтевима прописаним законом којим се уређује здравље биља, као и при оцењивању присуства генетички модификованих организама ради провере усаглашености са захтевима прописаним законом којим се уређују генетички модификовани организми.

При узимању узорка субјекат је дужан да надлежном инспектору стави бесплатно на располагање довољну количину узорка која је неопходна за лабораторијско испитивање и дијагностику, укључујући и друго стручно мишљење и потврдно испитивање.

Узорковање у току службене контроле спроводи се тако да ствара минималне трошкове за субјекта.

Узимање узорка животиња и робе која се продаје
путем даљинске трговине

Члан 61.

Животиња и роба која се продаје путем даљинске трговине, коју надлежни инспектор наручи од субјекта, без откривања свог идентитета, може да се користи као узорак за потребе службене контроле.

Када добије узорке, надлежни инспектор је дужан да субјекта од којег је узорак наручен обавести да је тај узорак узет за потребе службене контроле, као и да може да оствари право на друго стручно мишљење у складу са овим законом.

Одредбе овог члана примењују се и на овлашћена тела.

Службене лабораторије

Члан 62.

Ради спровођења службене контроле и других службених активности у одговарајућој области на које се овај закон примењује одређују се службене лабораторије.

Ради спровођења службене контроле и других службених активности, послове лабораторијског испитивања и дијагностике узорка обавља Дирекција за националне референтне лабораторије, у складу са законом којим се уређује безбедност хране.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља може да изабере, као службену лабораторију у одговарајућој области на коју се овај закон примењује, лабораторију која испуњава следеће захтеве:

- 1) поседује стручност, опрему и инфраструктуру потребну за извођење испитивања или дијагностике на узорцима;
- 2) има довољан број запослених са одговарајућим квалификацијама, обуком и искуством;
- 3) обезбеђује да се послови за које је овлашћена обављају непристрасно, и не постоји сукоб интереса у погледу обављања послова као службене лабораторије;
- 4) може благовремено да испоручи резултате испитивања или дијагностике обављене на узорцима узетим током службених контрола и других службених активности;

5) ради у складу са стандардом: SRPS ISO/IEC 17025 – „Општи захтеви за компетентност лабораторија за испитивање и лабораторија за еталонирање” и акредитована је у складу са тим стандардом од стране Акредитационог тела Србије.

Обим акредитације службене лабораторије из става 3. тачка 5) овог члана:

1) обухвата оне методе лабораторијског испитивања или дијагностике које су потребне да их за испитивање или дијагностику користи лабораторија када поступа као службена лабораторија;

2) може да садржи једну или више метода лабораторијског испитивања или дијагностике или групу метода;

3) може бити флексибилног обима, како би се омогућило да обим акредитације обухвата модификоване верзије метода које је службена лабораторија користила у тренутку када је акредитација додељена, или нове методе поред тих метода, на основу валидација саме лабораторије и без посебне оцене од стране Акредитационог тела Србије пре примене тих модификованих или нових метода.

Службена лабораторија бира се путем јавног конкурса који расписује министар, односно министар здравља, који се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Конкурс из става 5. овог члана нарочито садржи:

1) врсте лабораторијског испитивања и дијагностике узорака за које се конкурс расписује;

2) период на који се додељују послови лабораторијских испитивања и дијагностике;

3) доказ о испуњености стандарда SRPS ISO/IEC 17025 – „Општи захтеви за компетентност лабораторија за испитивање и лабораторија за еталонирање”;

4) доказ о испуњености захтева у погледу искуства, резултата и благовремености у досадашњем обављању послова лабораторијског испитивања и дијагностике узорака;

5) рок за доношење и објављивање одлуке о избору;

6) начин обавештавања о резултатима конкурса.

Конкурс из става 5. овог члана спроводи комисија коју образује министар, односно министар здравља.

Решење о избору службене лабораторије за обављање послова лабораторијског испитивања и дијагностике узорака, на предлог конкурсне комисије, доноси министар, односно министар здравља.

Министар, односно министар здравља утврђује списак службених лабораторија изабраних путем конкурса, који се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије” и доставља министарству надлежном за послове који се односе на техничке прописе, ради уписа у регистар овлашћених тела за оцењивање усаглашености.

На основу решења о избору Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља са лабораторијом којој је додељено обављање послова закључује уговор којим се утврђују:

1) послови лабораторијског испитивања и дијагностике узорака који су предмет уговора и захтеви под којима се обављају ти послови;

2) одговорно лице које ће обављати одређене послове који су предмет уговора;

3) методе, начин и поступак обављања послова лабораторијског испитивања и дијагностике узорака;

4) међусобна права, обавезе и одговорности;

5) време за које се закључује уговор;

6) начин финансирања послова за које се закључује уговор.

Ако у Републици Србији не постоји службена лабораторија која испуњава прописане захтеве за спровођење специфичног лабораторијског испитивања или дијагностике, Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља може одредити лабораторију друге државе за та лабораторијска испитивања или дијагностику.

За обављање новог или ретког лабораторијског испитивања или дијагностике, Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља може одобрити лабораторију која не поседује стручност, опрему, инфраструктуру и запослене који су потребни за обављање тог лабораторијског испитивања или дијагностике, а у случају када ниједна службена лабораторија у Републици Србији и лабораторија друге државе не поседује стручност, опрему, инфраструктуру и запослене.

Обавезе службених лабораторија

Члан 63.

У случају да резултати испитивања или дијагностике обављене на узорцима узетим током службених контрола или других службених активности упућују на ризик по здравље људи, животиња или биља, или ризик по животну средину у случају генетички модификованих организама и средстава за заштиту биља, или указују на вероватну неусаглашеност, службена лабораторија дужна је да о томе без одлагања обавесте Министарство, односно Министарство здравља и, према потреби, овлашћена тела.

Службена лабораторија дужна је да, на захтев референтне лабораторије, учествује у међулабораторијским упоредним испитивањима или испитивањима стручности која се организују за испитивања или дијагностику коју обавља у својству службене лабораторије.

На захтев Министарства, односно министарства надлежног за послове здравља, службена лабораторија јавности ставља на увид називе метода коришћених за испитивања или дијагностику, а које се обављају у оквиру службених контрола и других службених активности.

Извештај о резултатима испитивања службене лабораторије обавезно садржи методу која се користила за свако испитивање или дијагностику обављену у оквиру службених контрола и других службених активности.

Аудит службених лабораторија

Члан 64.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља организује редовне аудите службених лабораторија и када сматра да је аудит неопходан, осим у случају када је оцењивање ради акредитације из члана 62. став 3. тачка 5) овог закона довољно.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља раскида или врши анекс уговора закључен са службеном лабораторијом, у потпуности или за обављање одређених послова, у случају да та лабораторија не предузме одговарајуће и благовремене корективне мере после резултата аудита Министарства, односно министарства надлежног за

послове здравља или Акредитационог тела Србије, у случајевима када лабораторија:

- 1) више не испуњава захтеве прописане чланом 62. ст. 3. и 4. овог закона;
- 2) не испуњава обавезе прописане чланом 63. овог закона;
- 3) не остварује задовољавајуће резултате у међулабораторијским упоредним испитивањима из члана 63. став 2. овог закона.

Одредбе овог члана примењују се и на референтне лабораторије.

Одступања од захтева обавезне акредитације одређених службених лабораторија

Члан 65.

Министарство може изабрати службену лабораторију и ако лабораторија не испуњава захтев из члана 62. став 3. тачка 5) овог закона, ако:

- 1) правно лице, односно предузетник:
 - (1) обавља као једину активност откривање трихинеле у месу у оквиру лабораторијског испитивања и дијагностике;
 - (2) користи метод откривања трихинеле у складу са посебним прописом;
 - (3) обавља дијагностичко испитивање на трихинелу под надзором Министарства; и
 - (4) редовно учествује и има задовољавајуће резултате у међулабораторијским упоредним испитивањима или проверама квалитета рада које организује референтна лабораторија за методе које користи за откривање трихинеле;
- 2) правно лице, односно предузетник обавља испитивање или дијагностику једино у оквиру других службених активности, ако:
 - (1) користи једино методе лабораторијског испитивања и дијагностике из члана 59. ст. 1. и 2. тач. 1) или 2) овог закона;
 - (2) обавља испитивања или дијагностику под надзором Министарства или референтне лабораторије за методе које користи;
 - (3) редовно учествује и има задовољавајуће резултате у међулабораторијским упоредним испитивањима или проверама квалитета рада које организује референтна лабораторија за методе које користи; и
 - (4) има успостављен систем обезбеђења квалитета којим се обезбеђују тачни и поуздани резултати коришћених метода за лабораторијско испитивање и дијагностику.

У случају да је за методе које користи правно лице, односно предузетник из става 1. тачка 2) овог члана потребна потврда резултата лабораторијског испитивања или дијагностике, потврдно лабораторијско испитивање или дијагностику обавља службена лабораторија која испуњава захтев из члана 62. став 3. тачка 5) овог закона.

Одступања од захтева обавезне акредитације свих метода у областима здравља биља, материјала који долазе у додир са храном, адитива, ензима и арома за храну, као и адитива за храну за животиње

Члан 66.

У областима здравља биља, материјала који долазе у додир са храном, адитива, ензима и арома за храну, као и адитива за храну за животиње лабораторија не мора да испуњава захтев из члана 62. става 3. тачка 5) овог

закона за све методе које се користе за службене контроле и друге службене активности.

Поред захтева из члана 62. став 3. тач. 1) – 4) овог закона, лабораторија из става 1. овог члана мора да испуњава и следеће захтеве:

1) да ради и да је акредитована у складу са стандардом: SRPS ISO/IEC 17025 – „Општи захтеви за компетентност лабораторија за испитивање и лабораторија за еталонирање” за коришћење једне или више метода које су сличне и репрезентативне за друге методе које користи а за које није акредитована;

2) да редовно користи методе за које има акредитацију из тачке 1) овог става, осим у области здравља биља када не постоји валидирана метода за откривање одређених штетних организама из члана 59. ст. 1. и 2. овог закона;

3) да има успостављен систем осигурања квалитета за добијање поузданих резултата коришћењем метода лабораторијског испитивања или дијагностике узорака које су ван обима њихове акредитације;

4) да неакредитоване методе које та лабораторија користи испуњавају захтеве из члана 59. овог закона;

5) у случају здравља биља, те лабораторије морају бити акредитоване за најмање једну од метода утврђених посебним прописом које се користе на штетном организму из исте групе организама, као што је штетни организам за који се употребљава неакредитована метода.

Министар прописује врсте метода за које лабораторија може бити акредитована у спровођењу службене контроле или друге службене активности у области здравља биља.

Привремена одступања од захтева обавезне акредитације одређених службених лабораторија Члан 67.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља може једну од службених лабораторија привремено одредити као службену лабораторију за коришћење методе лабораторијског испитивања или дијагностике за коју није акредитована, када:

1) је коришћење те методе нов захтев у складу са посебним прописима;

2) промена методе која се користи захтева нову акредитацију или проширење обима акредитације коју је службена лабораторија већ добила; или

3) постоји потреба за коришћење те методе у случајевима хитне ситуације или новог ризика по здравље људи, животиња и биља, добробити животиња или ризика по животну средину у случају генетички модификованих организама и средстава за заштиту биља.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља може привремено одредити службену лабораторију из става 1. овог члана ако:

1) је службена лабораторија акредитована у складу са стандардом SRPS ISO/IEC 17025 – „Општи захтеви за компетентност лабораторија за испитивање и лабораторија за еталонирање” за коришћење методе која је слична методи која није у обиму акредитације те лабораторије;

2) у службеној лабораторији постоји успостављен систем обезбеђења квалитета којим се обезбеђују тачни и поуздани резултати коришћењем методе која није у обиму акредитације те лабораторије;

3) се испитивања или дијагностика по тој методи спроводи под надзором Министарства, односно министарство надлежно за послове здравља или референтне лабораторије за ту методу.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља привремено одређује службену лабораторију из става 1. овог члана на период који не може бити дужи од једне године и који се може обновити једном на додатни временски период од годину дана.

Одредбе овог члана, осим одредбе става 2. тачка 3) овог члана, примењују се и на референтне лабораторије.

Референтне лабораторија

Члан 68.

Референтне лабораторије одређују се за области безбедности хране и хране за животиње, здравља биља и здравља животиња.

Дирекција за националне референтне лабораторије обавља послове референтне лабораторије у областима безбедности хране и хране за животиње и здравља биља, и то за методе за које је акредитована, а за методе за које Дирекција за националне референтне лабораторије није акредитована бирају се референтне лабораторије путем конкурса.

Једна референтна лабораторија може бити референтна за више испитивања.

Министар, односно министар здравља може изабрати службену лабораторију из члана 66. овог закона за области из става 1. овог члана као референтну лабораторију.

Ако у Републици Србији не постоји референтна лабораторија која испуњава прописане захтеве министар, односно министар здравља може за поједине врсте испитивања да одреди референтну лабораторију са територије друге земље за тражена испитивања.

Захтеви за референтне лабораторије

Члан 69.

Референтна лабораторија, поред захтева који се односе на акредитацију из члана 62. став 3. тачка 5) и става 4. овог закона, мора да:

1) буде непристрасна и да не постоји сукоб интереса, а посебно да се не налази у ситуацији која може, директно или индиректно, да утиче на непристрасност њиховог стручног поступања у погледу обављања оних послова које обављају као референтне лабораторије;

2) има запослене, односно лица ангажована путем уговора са одговарајућим квалификацијама и одговарајућом обуком за технике испитивања и дијагностике у својим областима стручности, као и помоћно особље, према потреби;

3) има инфраструктуру и опрему, као и средства која су потребна да би се обавили послови референтне лабораторије;

4) обезбеђује да њихови запослени и лица ангажована по уговору добро познају међународне стандарде и праксу, као и да у свом раду узимају у обзир најновије резултате истраживања на националном нивоу, нивоу Европске уније и међународном нивоу;

5) има опрему за обављање својих послова у хитним случајевима;

6) испуњава одговарајуће стандарде биолошке сигурности, тамо где је то релевантно.

Послови референтне лабораторије

Члан 70.

Послови референтне лабораторије су:

- 1) сарадња са референтним лабораторијама Европске уније и учешће у програмима обука и у међулабораторијским упоредним испитивањима које организују те лабораторије;
- 2) координација активности службених лабораторија ради усклађивања и унапређења метода лабораторијских испитивања и дијагностике, као и њихове примене;
- 3) организовање, према потреби, међулабораторијско упоредно испитивање или тестова оспособљености међу службеним лабораторијама, одговарајуће праћење таквих испитивања и обавештавање Министарства, односно министарства надлежног за послове здравља о резултатима таквих испитивања и праћења;
- 4) размена информација добијених од референтних лабораторија других земаља које доставља Министарству, односно министарству надлежном за послове здравља и службеним лабораторијама;
- 5) обезбеђивање Министарству, односно министарству надлежном за послове здравља научне и техничке подршке за спровођење планова контрола;
- 6) према потреби, валидирање реагенаса и партије реагенаса, израда и одржавање ажурног списка доступних референтних супстанци и реагенаса, као и произвођача и добављача таквих супстанци и реагенаса;
- 7) према потреби, спровођење обуке за запослене у службеним лабораторијама;
- 8) пружање активне подршке у дијагностици епидемија болести које се преносе храном, зооноза или болести животиња или штетних организама, а у случају неусаглашених попиљки, обављање потврдне дијагностике, карактеризација и епизотиолошка или таксономска испитивања изолата патогена или примерака штетних организама;
- 9) вршење услуга потврдног испитивања ако је то релевантно за потребе службених лабораторија.

Избор референтне лабораторије

Члан 71.

Референтна лабораторија бира се путем јавног конкурса који расписује министар, односно министар здравља, а који се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Конкурс се не расписује за обављање послова референтне лабораторије за методе за које је акредитована Дирекција за националне референтне лабораторије.

Јавни конкурс из става 1. овог члана нарочито садржи:

- 1) послови за које се конкурс расписује;
- 2) период на који се додељују послови;
- 3) доказ којим се потврђује обим акредитације;
- 4) захтеви за избор;
- 5) рок за доношење и објављивање одлуке о избору;
- 6) начин обавештавања о резултатима конкурса.

Конкурс из става 1. овог члана спроводи комисија коју образује министар, односно министар здравља.

Решење о избору референтне лабораторије, на предлог конкурсне комисије, доноси министар, односно министар здравља.

Списак референтних лабораторија објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије” и доставља министарству надлежном за послове који се односе на техничке прописе, ради уписа у регистар овлашћених тела за оцењивање усаглашености.

Са лабораторијом изабраном на конкурс министар, односно министар здравља закључује уговор.

Уговор из става 7. овог члана нарочито садржи:

- 1) послове лабораторијских испитивања који су предмет уговора;
- 2) одговорно лице које ће обављати одређене послове који су предмет уговора;
- 3) методе, начин и поступак обављања послова референтне лабораторије;
- 4) међусобна права, обавезе и одговорности;
- 5) време за које се закључује уговор;
- 6) начин финансирања послова;
- 7) услове за раскид уговора.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља:

- 1) доставља назив и адресу сваке референтне лабораторије Европској комисији и одговарајућој референтној лабораторији Европске уније, као и државама чланицама Европске уније;

- 2) ставља на увид јавности ажуриране податке из тачке 1) овог става.

Министар, односно министар здравља раскида уговор са референтном лабораторијом ако лабораторија не испуњава своје обавезе или не испуњава захтеве у складу са овим законом, као и када се Дирекција за националне референтне лабораторије у међувремену акредитује за одређену методу за коју је та лабораторија била референтна.

VII. ИЗДАВАЊЕ СЛУЖБЕНИХ СЕРТИФИКАТА И СЛУЖБЕНИХ ПОТВРДА

Општи захтеви који се односе на службене сертификате и службене потврде

Члан 72.

Службени сертификат или службена потврда издају се у случајевима прописаним у одговарајућој области на коју се овај закон примењује.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља издаје службени сертификат или службену потврду.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља може да овласти за одређене послове у вези са издавањем службеног сертификата или службене потврде правна лица или предузетнике који испуњавају услове из чл. 18 -- 21. овог закона.

Потписивање и издавање службених сертификата

Члан 73.

Службено лице за сертификацију мора да испуњава следеће захтеве:

1) да је непристрасно и нема сукоб интереса и не може, директно или индиректно, да утиче на непристрасност стручног поступања при обављању сертификације;

2) да је прошло одговарајућу обуку у вези са захтевима који се односе на проверу усклађености за сертификацију и техничку процену усаглашености са тим захтевима, као и одговарајућим захтевима у складу са овим законом и захтевима прописаним у одговарајућој области на коју се овај закон примењује.

Службено лице из става 1. овог члана потписује службени сертификат ради издавања, на основу:

1) директног сазнања о најновијим чињеницама и подацима релеватним за сертификацију прибављеним кроз службене контроле или прибављањем неког другог службеног сертификата;

2) чињеница и података релевантних за сертификацију, које је утврдило овлашћено тело, под условом да службено лице за сертификацију може да провери тачност таквих чињеница и података;

3) чињеница и података релевантних за сертификацију добијене на основу самоконтроле субјекта, допуњене и потврђене резултатима редовних службених контрола, под условом да се службено лице за сертификацију уверило да су захтеви за издавање службеног сертификата испуњени.

У случају из става 2. тачка 1) овог члана, службено лице за сертификацију потписује ради издавања службени сертификат ако је то уређено прописима у одговарајућој области на коју се овај закон примењује.

Гаранције поузданости службених сертификата

Члан 74.

Службени сертификат мора да:

- 1) садржи јединствени број сертификата;
- 2) буде потписан ако је у потпуности попуњен;
- 3) буде на службеном језику у складу са законом којим се уређује службена употреба језика и писма и, по потреби, на једном од службених језика у складу са захтевом земље у коју се животиње и роба извози;
- 4) буде веродостојан и тачан;
- 5) има датум издавања и потпис службеног лица за сертификацију;
- 6) садржи податке на основу којих се може утврдити повезаност између сертификата, надлежног органа који је издао сертификат и пошиљке, партије или појединачне животиње или робе обухваћене сертификатом.

Министар, односно министар здравља прописује:

- 1) начин издавања службених сертификата;
- 2) начин издавања замене сертификата и повлачења издатих службених сертификата;
- 3) начин издавања оверених копија службених сертификата;
- 4) докумената која прате животиње и робу после спроведене службене контроле.

Службене потврде

Члан 75.

Лице које обавља активности у вези са издавањем службене потврде мора да испуњава следеће захтеве:

1) да је непристрасно и нема сукоб интереса и не може, директно или индиректно, да утиче на непристрасност стручног поступања при издавању службене потврде;

2) да је прошло одговарајућу обуку у вези са захтевима који се односе на проверу усклађености за издавање службене потврде и техничку процену усаглашености са тим захтевима, као и одговарајућим захтевима у складу са овим законом и захтевима прописаним у одговарајућој области на које се овај закон примењује.

Службена потврда мора:

1) бити веродостојна и тачна;

2) бити израђена на службеном језику у складу са законом којим се уређује службена употреба језика и писма и, по потреби, на једном од службених језика у складу са захтевом земље у коју се животиње и роба извози;

3) да садржи податке на основу којих се може утврдити повезаност између службене потврде и те пошиљке или партије у случају да се односе на пошиљку или партију.

Службена потврда издаје се на основу релевантних, тачних и проверљивих чињеница и података у складу са овим законом и захтевима прописаним у одговарајућој области на коју се овај закон примењује.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља редовно спроводи службене контроле ради провере издавања службене потврде у складу са овим законом и захтевима прописаним у одговарајућој области на коју се овај закон примењује.

VIII. ФИНАНСИРАЊЕ СЛУЖБЕНИХ КОНТРОЛА И ДРУГИХ СЛУЖБЕНИХ АКТИВНОСТИ

Таксе

Члан 76.

За спровођење службених контрола и других службених активности обезбеђују се средства у буџету Републике Србије.

Субјекат плаћа таксу за спроведене службене контроле и друге службене активности у складу са овим законом и посебним законима којима се уређује одговарајућа област на коју се овај закон примењује.

Висина таксе утврђује се законом којим се уређују републичке административне таксе.

Средства остварена од такси уплаћују се на одговарајући рачун за уплату јавних прихода буџета Републике Србије.

IX. ПЛАНИРАЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Вишегодишњи план службених контрола (ВПК)

Члан 77.

Влада доноси вишегодишњи план службених контрола (у даљем тексту: ВПК), ради планирања службених контрола областима на које се овај закон примењује и спровођења у складу са општим правилима за службене контроле и додатним захтевима у складу са овим законом и посебним правилима за службене контроле у складу са прописима у областима на које се овај закон примењује.

ВПК се доноси на период од пет година.

Министарство као централни орган:

- 1) координира израду ВПК између свих надлежних органа одговорних за спровођење службених контрола;
- 2) обезбеђује доследност ВПК;
- 3) прикупља информације о спровођењу ВПК, ради годишњег извештавања.

Поред општих информација о структури и организацији система службених контрола, ВПК нарочито садржи и следеће податке о:

- 1) циљевима ВПК и начину одређивања приоритета службених контрола и расподеле средстава ради постизања циљева;
- 2) разврставању ризика за спровођење службених контрола;
- 3) надлежним органима и овлашћеним телима и утврђивању њихових задатака на републичком, регионалном и локалном нивоу, као и о њиховим средствима;
- 4) пословима које обављају овлашћена тела, када је то потребно;
- 5) организацији и управљању службеним контролама на републичком, регионалном и локалном нивоу, укључујући службене контроле у појединачним објектима;
- 6) системима контрола који се примењују на различите области и координацији између различитих служби Министарства, односно министарства надлежног за послове здравља, односно овлашћених тела која су одговорна за службене контроле у тим областима;
- 7) организацији и поступцима ради обезбеђења усаглашености са одредбом члана 7. став 2. овог закона;
- 8) оспособљавању запослених у Министарству, односно министарству надлежном за послове здравља и овлашћеним телима;
- 9) документованим поступцима прописаним у члану 14. ст. 1. и 2. овог закона;
- 10) организацији и спровођењу кризних планова у складу са захтевима прописаним у одговарајућој области на коју се овај закон примењује;
- 11) сарадњи и узајамној помоћи између Министарства, односно министарства надлежног за послове здравља и овлашћених тела.

На основу ВПК, министар, односно министар здравља доноси годишње планове службених контрола у одговарајућој области на коју се овај закон примењује.

Средства за спровођење годишњих планова службених контрола обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Ажурирање ВПК

Члан 78.

ВПК се редовно ажурира како би се прилагодио изменама захтева прописаних у одговарајућој области на коју се овај закон примењује и преиспитује се узимајући у обзир:

- 1) појаву новонасталих болести, штетних организама на биљу, биљним производима и другим предметима или других ризика за здравље људи, животиња или биља, добробит животиња или ризика по животну средину у случају генетички модификованих организама и средстава за заштиту биља;
- 2) значајне промене у структури, управљању или раду Министарства, односно министарства надлежног за послове здравља и овлашћених тела;

- 3) резултате службених контрола;
- 4) резултате контрола које је Европска комисија спровела у Републици Србији;
- 5) резултате службених контрола које су спровели надлежни органи друге земље на територији Републике Србије;
- 6) научна сазнања.

Годишњи извештај

Члан 79.

Министарство, као централни орган, израђује годишњи извештај о спровођењу ВПК и поставља га на својој званичној интернет страници.

Годишњи извештај о спровођењу ВПК нарочито садржи:

- 1) измене у складу са чланом 78. овог закона;
- 2) резултате службених контрола спроведене током претходне године;

3) врсте и број случајева неусаглашености по областима на које се овај закон примењује које су Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља, односно овлашћено тело открили током претходне године;

4) предузете мере и резултате тих мера;

5) податке о наплаћеним таксама.

Министар, уз сагласност министра здравља, прописује начин достављања годишњег извештаја вишегодишњег плана службених контрола и образац за подношење информација и података које треба да садржи годишњи извештај вишегодишњег плана службених контрола.

Х. ЗАХТЕВИ ЗА УВОЗ, ОДНОСНО ТРАНЗИТ ПОШИЉАКА

Систем контроле других земаља

Члан 80.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља може да захтева од друге земље која намерава да извози животиње и робу у Републику Србију да достави ажурне информације о општој организацији и управљању ветеринарским, санитарним и фитосанитарним системима контроле на својој територији, и то:

- 1) ветеринарске, санитарне или фитосанитарне захтеве;
- 2) процедуре за процену ризика и чиниоце који се узимају у обзир за процену ризика и одређивања одговарајућег нивоа ветеринарске, санитарне или фитосанитарне заштите;
- 3) процедуре контроле и инспекције, укључујући, према потреби, контролу и инспекцију животиња и робе која долази из других земаља;
- 4) процедуру издавања службених сертификата;
- 5) резултате контрола спроведених над животињама и робом намењеним за извоз у Републику Србију;
- 6) информације о променама структуре и функционисања система контроле усвојене ради испуњавања ветеринарских, санитарних или фитосанитарних захтева Републике Србије.

Информације из става 1. овог члана морају да буду пропорционалане врсти животиња и роби која се извози у Републику Србију.

Утврђивање допунских захтева за увоз, односно транзит
пошиљака

Члан 81.

Пошиљке које се увозе, односно које су у транзиту у Републику Србију морају да испуњавају захтеве прописане у одговарајућој области на коју се овај закон примењује.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља може да пропише и друге допунске захтеве за увоз, односно транзит пошиљака у Републику Србију, осим за захтеве који се односе на област здравља животиња, споредних производа животињског порекла, штетних организама на биљу, биљним производима и другим предметима и средства за заштиту биља, као и на оне захтеве који су признати као истоветни тим захтевима.

Допунски захтеви из става 2. овог члана могу се односити на:

1) животиње и робу која се увози, односно која је у транзиту, а потиче из земље или региона земље који се налазе на листи земаља и региона земаља коју води Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља;

2) захтев да су животиње и роба добијени или припремљени у објектима који су у складу са захтевима из става 1. овог члана или захтевима који су признати као истоветни тим захтевима и налазе се на листи објеката коју води Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља, као и да се отпремају из тих објеката;

3) документа која обавезно прате пошиљку, укључујући резултате испитивања добијене акредитованим методама из лабораторије земље извознице;

4) друге захтеве којима се обезбеђује да су пошиљке истоветне захтевима из става 1. овог члана ради заштите здравља људи и животиња, а у случају генетички модификованих организама и заштите животне средине и ризика по животну средину.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља утврђује листу земаља и региона земаља и објеката из којих је дозвољен увоз, односно транзит пошиљака и објављује је на својој званичној интернет страници.

Министар, односно министар здравља прописује допунске захтеве за увоз, односно транзит пошиљака животиња које се користе за производњу хране, као и одређене робе.

ХІ. ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ

Члан 82.

Министарство, односно Министарство здравља успоставља, одржава и управља информационим системом службених контрола и других службених активности у областима на које се овај закон примењује.

Дирекција за националне референтне лабораторије, референтне лабораторије и службене лабораторије за области на које се овај закон примењује дужни су да воде евиденције, спискове и базе података, усклађене и повезане са информационим системом Министарства, односно министарства надлежног за послове здравља и у обавези су да их чувају и ажурирају.

Министарство успоставља мрежу националних референтних лабораторија које обављају делатност у складу са овим законом.

Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља осигурава усклађивање и повезивање информационог система из става 1. овог члана, са другим информационим системима Министарства, Министарства здравља, као и са међународним информационим системима у областима на које се овај закон примењује.

Министар, односно министар здравља прописује начин повезивања и услове за чување евиденција, спискова и база података.

ХИ. НАДЗОР

Надзор над применом закона

Члан 83.

Надзор над применом одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља, у складу са законом и другим прописима којима се уређује организација државне управе и делокруг послова.

Надзор над применом одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона Министарство врши преко ветеринарских инспектора, фитосанитарних инспектора, пољопривредних инспектора и шумарских инспектора, а министарство надлежно за послове здравља преко санитарних инспектора.

На нерегистроване субјекте и поступање према нерегистрованим субјектима примењују се одредбе закона којим се уређује инспекцијски надзор.

Права и дужности надлежног инспектора

Члан 84.

У спровођењу службених контрола и других службених активности надлежни инспектор Министарства има право и дужност да:

1) контролише да ли сви субјекти и органи на које се закон односи предузимају мере у складу са овим законом и прописима у областима на које се овај закон примењује;

2) проверава да ли је правно лице, односно предузетник, овлашћено у складу са чланом 19. овог закона и посебним условима прописаним у областима на које се овај закон примењује;

3) проверава да ли је правно лице, односно предузетник, овлашћено у складу са чланом 20. овог закона и посебним условима прописаним у областима на које се овај закон примењује;

4) проверава да ли овлашћена тела поступају у складу са одредбама члана 21. овог закона;

5) проверава да ли запослени, на основу одобрења Министарства, у објектима у којима се врши клање живине или лагоморфа, односно у објектима у којима се врши клање животиња других врста испуњавају захтева у складу са чланом 23. став 4. овог закона;

6) контролише испуњеност додатних захтева у складу са овим законом (чл. 23 – 31);

7) контролише пошиљку која се увози, односно која је у транзиту у складу са овим законом и посебним прописима на које се овај закон примењује;

8) проверава услове и начин да ли је посебна обрада попиљака спроведена у складу са овим законом (члан 50);

9) проверава да ли службене лабораторије и референтне лабораторије испуњавају захтеве у складу са овим законом (члан 62. став 3. и члан 69);

10) контролише извршавање мера по овом закону;

11) предузима друге мере и радње у складу са овим законом.

У спровођењу службених контрола и других службених активности надлежни санитарни инспектор има право и дужност да:

1) контролише да ли сви субјекти и органи на које се закон односи предузимају мере у складу са овим законом и прописима у областима на које се овај закон примењује;

2) проверава да ли је правно лице, односно предузетник, овлашћено у складу са чланом 19. овог закона и посебним условима прописаним у областима на које се овај закон примењује;

3) проверава да ли је правно лице, односно предузетник, овлашћено у складу са чланом 20. овог закона и посебним условима прописаним у областима на које се овај закон примењује;

4) проверава да ли овлашћена тела поступају у складу са одредбама члана 21. овог закона;

5) контролише испуњеност додатних захтева у складу са чланом 24. овог закона;

6) контролише попиљке робе која се увози, односно која је у транзиту у складу са овим законом и посебним прописима на које се овај закон примењује;

7) проверава услове и начин да ли је посебна обрада попиљака робе спроведена у складу са овим законом (члан 50);

8) проверава да ли службене лабораторије и референтне лабораторије испуњавају захтеве у складу са овим законом (члан 62. став 3. и члан 69);

9) контролише извршавање мера по овом закону;

10) предузима друге мере и радње у складу са овим законом.

Мере које налаже надлежни инспектор Министарства

Члан 85.

У вршењу послова из члана 84. овог закона надлежни инспектор Министарства када утврди неусаглашеност са захтевима у складу са овим законом и прописима у областима на које се овај закон примењује је овлашћен и дужан да:

1) нареди отклањање неусаглашености утврђених службеном контролом у складу са овим законом и прописима у областима на које се овај закон примењује;

2) поднесе захтев за покретање кривичног и прекршајног поступка и пријаву за привредни преступ због кршења одредаба овог закона и прописа донетих на основу њега;

3) нареди друге мере и предузима друге радње у складу са овим законом.

Мера из става 1. тач. 1) и 3) овог члана налажу се решењем надлежног инспектора.

Мере које налаже санитарни инспектор

Члан 86.

У вршењу послова из члана 84. овог закона санитарни инспектор када утврди неусаглашеност са захтевима у складу са овим законом и прописима у областима на које се овај закон примењује је овлашћен и дужан да:

1) нареди отклањање неусаглашености утврђених службеном контролом у складу са овим законом и прописима у областима на које се овај закон примењује;

2) поднесе захтев за покретање кривичног и прекршајног поступка и пријаву за привредни преступ због кршења одредаба овог закона и прописа донетих на основу њега;

3) нареди друге мере и предузима друге радње у складу са овим законом.

Мера из става 1. тач. 1) и 3) овог члана налажу се решењем санитарног инспектора.

Надлежност за решавање жалби

Члан 87.

На решење надлежног инспектора може се изјавити жалба министру, односно министру здравља у року од осам дана од дана достављања решења.

Жалба не одлаже извршење решења.

XIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Прекршај правног лица

Члан 88.

Новчаном казном од 150.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице, ако:

1) не отклони неусаглашеност утврђену службеном контролом у складу са овим законом и прописима у областима на које се овај закон примењује;

2) не омогући приступ опреми, превозном средству, просторима и другим местима под његовом контролом, као и њиховој околини; рачунарском систему за управљање информацијама; животињама и роби која је под његовом контролом; документима и другим релевантним информацијама (члан 17. став 1);

3) не сарађује са надлежним инспектором, овлашћеним телом, службеним ветеринаром, односно службеним лицем за здравље биља у току службених контрола и других службених активности (члан 17. ст. 2. и 4);

4) ако поступа супротно одредбама члана 21. овог закона;

5) ако не испуњава додатне захтеве у складу са овим законом (чл. 23 – 31);

6) у року од 24 сата по приспећу пошиљке не обавести надлежног инспектора одговорног за спровођење службених контрола у месту одредишта о приспећу пошиљке у објекат (члан 58. став 4);

7) приликом узимања узорака не стави бесплатно на располагање довољну количину узорака која је неопходна за лабораторијско испитивање и дијагностику, надлежном инспектору (члан 60. став 4);

8) не поступи по решењу надлежног инспектора у складу са овим законом.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 20.000 до 50.000 динара и одговорно лице у правном лицу.

Прекршај предузетника

Члан 89.

Новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај правно лице, ако:

1) не отклони неусаглашеност утврђену службеном контролом у складу са овим законом и прописима у областима на које се овај закон примењује;

2) не омогући приступ опреми, превозном средству, просторима и другим местима под његовом контролом, као и њиховој околини; рачунарском систему за управљање информацијама; животињама и роби која је под његовом контролом; документима и другим релевантним информацијама (члан 17. став 1);

3) не сарађује са надлежним инспектором, овлашћеним телом, службеним ветеринаром, односно службеним лицем за здравље биља у току службених контрола и других службених активности (члан 17. ст. 2. и 4);

4) ако поступа супротно одредбама члана 21. овог закона;

5) ако не испуњава додатне захтеве у складу са овим законом (чл. 23 – 31);

6) у року од 24 сата по приспећу пошиљке не обавести надлежног инспектора одговорног за спровођење службених контрола у месту одредишта о приспећу пошиљке у објекат (члан 58. став 4);

7) приликом узимања узорак не стави бесплатно на располагање довољну количину узорак која је неопходна за лабораторијско испитивање и дијагностику, надлежном инспектору (члан 60. став 4);

8) не поступи по решењу надлежног инспектора у складу са овим законом.

XIV. УСКЛАЂИВАЊЕ СА ПРАВНИМ ТЕКОВИНАМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Члан 90.

Овај закон је усклађен са основним начелима:

1) Уредбе (ЕУ) 2017/625 Европског парламента и Савета од 15. марта 2017. године о службеним контролама и другим службеним активностима којима се осигурава примена прописа о храни и храни за животиње, правила о здрављу и добробити животиња, здрављу биља и средствима за заштиту биља, и о измени уредаба (ЕЗ) бр. 999/2001, (ЕЗ) бр. 396/2005, (ЕЗ) бр. 1069/2009, (ЕЗ) бр. 1107/2009, (ЕУ) бр. 1151/2012, (ЕУ) бр. 652/2014, (ЕУ) 2016/429 и (ЕУ) 2016/2031 Европског парламента и Савета, уредаба Савета (ЕЗ) бр. 1/2005 и (ЕЗ) бр. 1099/2009 и директива Савета 98/58/ЕЗ, 1999/74/ЕЗ, 2007/43/ЕЗ, 2008/119/ЕЗ и 2008/120/ЕЗ те о стављању ван снаге уредаба (ЕЗ) бр. 854/2004 и (ЕЗ) бр. 882/2004 Европског парламента и Савета, директива Савета 89/608/ЕЕЗ, 89/662/ЕЕЗ, 90/425/ЕЕЗ, 91/496/ЕЕЗ, 96/23/ЕЗ, 96/93/ЕЗ и 97/78/ЕЗ те Одлуке савета 92/438/ЕЕЗ (Уредба о службеним контролама) (СЛ L 95, 7. 4. 2017, стр. 1) последњи пут измењена Уредбом (ЕУ) Европског парламента и Савета 2024/3115 од 27. новембра 2024. године о измени и допуни Уредбе (ЕУ)

2017/625 у погледу одређених обавештења о неусаглашености (ОЈ L 3115, 16. 12. 2024, стр. 1);

2) Сprovedбене уредбе Комисије (ЕУ) 2019/1013 од 16. април 2019. године о претходној најави попиљака одређених категорија животиња и робе које улазе у Унију (СЛ L 165, 21.6.2019, стр. 8);

3) Делегиране уредбе Комисије (ЕУ) број 2019/2125 од 10. октобра 2019. године која допуњава Уредбу (ЕУ) број 2017/625 Европског парламента и Савета у погледу правила о спровођењу посебних службених контрола дрвене амбалаже, обавештавању о одређеним попиљкама и мерама које треба предузети у случајевима неусаглашености (СЛ L 321, 12.12.2019, стр. 99);

4) Делегиране уредбе Комисије (ЕУ) број 2019/1666 од 24. јуна 2019. године која допуњава Уредбу (ЕУ) број 2017/625 Европског парламента и Савета у погледу услова за праћење превоза попиљки одређене робе од граничног контролног места приспећа до објекта у месту одредишта у Унији и за праћење њиховог приспећа у тај објекат (СЛ L 255, 4.10.2019, стр. 1);

5) Делегиране уредбе Комисије (ЕУ) 2021/1353 од 17. маја 2021. године којом се допуњава Уредба (ЕУ) 2017/625 Европског парламента и Савета о случајевима и условима под којим надлежни органи могу да именују службене лабораторије које не испуњавају услове у погледу свих метода које користе за службене контроле или друге службене активности (СЛ L 291, 13.8.2021, стр. 20).

XV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 91.

Правна лица и предузетници која су овлашћена за вршење одређених послова из области на које се овај закон примењује настављају да обављају послове до истека рока на која су овлашћена у складу са посебним прописима.

Службене лабораторије које су овлашћене за вршење одређених послова из области на које се овај закон примењује настављају да обављају послове до истека рока на који су изабране у складу са посебним прописима.

Обавезе од дана приступања Европској унији

Члан 92.

Од дана приступања Европској унији:

- извозом ће се сматрати изношење хране у државе које нису чланице Европске уније (у даљем тексту: треће земље);
- попиљком ће се сматрати попиљка хране која се увози из трећих земаља;
- увозом сматраће се уношење и стављање хране на тржиште из трећих земаља;
- отпремање попиљки хране сматраће се отпремањем унутар држава чланица.

Члан 93.

Подзаконски прописи који се доносе на основу овлашћења из овог закона донеће се у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења прописа на основу овлашћења из овог закона примењиваће се прописи донети на основу закона из области на које се овај закон примењује, ако нису у супротности са овим законом.

Члан 94.

Даном примене овог закона престаје да важи члан 81. Закона о ветеринарству („Службени гласник РС”, бр. 91/05, 30/10, 93/12 и 17/19 – др. закон).

Члан 95.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. марта 2026. године, а у делу који се односи на област коју уређује:

- 1) безбедност хране примењује се од 1. марта 2026. године;
- 2) генетички модификоване организми примењује се од 1. јануара 2027. године;
- 3) храну за животиње примењује се од 1. марта 2026. године;
- 4) здравље животиња примењује се од 1. марта 2026. године;
- 5) споредне производе животињског порекла примењује се од 1. марта 2026. године;
- 6) добробит животиња примењује се од 1. марта 2026. године;
- 7) здравље биља примењује се од 1. јануара 2027. године;
- 8) средства за заштиту биља примењује се од 1. јануара 2027. године;
- 9) органску производњу примењује се од 1. марта 2026. године;
- 10) употребу и означавање производа заштићеним ознакама географског порекла и ознакама гарантовано традиционалних специјалитета, као и традиционалним изразима примењује се од 1. марта 2026. године.

Одредбе члана 82. овог закона престају да се примењују даном уласка Републике Србије у Европску унију.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 97. тач. 5, 6. и 9. којима је утврђено да Република Србија уређује и обезбеђује систем контроле промета роба и услуга преко границе, систем обављања појединих привредних и других делатности, систем заштите и унапређења животне средине и заштиту и унапређивање биљног и животињског света.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Значај доношења овог закона огледа се у успостављању службених контрола и других службених активности у пољопривредно-прехрамбеном ланцу ради заштите здравља људи и животиња, добробити животиња, као и здравља биља и заштити животне средине.

Основно је право потрошача да храна коју купује и конзумира не угрожава његово здравствено стање и економски интерес.

Потребно је успоставити систем службених контрола, како хране која се производи у земљи по принципу „од њиве до трпезе”, тако и хране из увоза. Безбедна и квалитетна храна, рационалан и ефикасан надзор, усклађивање националног законодавства са међународним прописима и стандардима, повећање извоза и економична производња, представљају приоритете Републике Србије.

Задатак Републике Србије је да путем надлежних институција и инструмената заштити основно право потрошача што је могуће више, примењујујући на закону заснован систем контроле хране, како домаћег порекла, тако и хране из увоза. Један од основних циљева пољопривредне политике јесте да се потрошачима омогући стабилна понуда хране у складу са њиховим захтевима, у смислу одговарајуће цене, квалитета и безбедности.

У Републици Србији, службена контрола у области безбедности хране, ветеринарске и фитосанитарне политике тренутно је уређена Законом о безбедности хране („Службени гласник РС”, бр. 41/09 и 17/19) и подзаконским прописима донетих на основу Закона о безбедности хране, као и са прописима којима је уређена област ветеринарства, здравља биља, средстава за заштиту биља и других прописа којим се уређује пољопривредно-прехрамбени ланац. Истовремено примењује се и Закон о инспекцијском надзору („Службени гласник РС”, бр. 36/15, 44/18 – др. закон и 95/18), који не припада прописима који се усклађују са правним тековина ЕУ.

Законом о инспекцијском надзору, као и Законом о безбедности хране, прописано је да се инспекцијски надзор заснива на процени ризика и да је инспекцијски надзор сразмеран процењеном ризику, као и да се план инспекцијског надзора заснива на утврђеном стању у области инспекцијског надзора и процени ризика. Међутим, Закон о инспекцијском надзору је прописао врсте инспекцијског надзора, као и обавештавање надзираног субјекта о предстојећем инспекцијском надзору, у писменом облику најкасније три дана пре почетка надзора. Наведено је у супротности са Уредбом (ЕУ) 2017/625 о службеним контролама, са којом се овај закон усклађује, а која прописује да је спровођење службених контрола редовно над свим субјектима, на основу ризика и са одговарајућом учесталошћу и да се службене контроле спровode без претходне најаве, осим у случајевима где је најављена неопходна и оправдана за потребе спровођења саме службене контроле.

Потреба доношења закона и подзаконских прописа присутна је дуго-низ година, али се у реализацију кренуло 2021. године, у оквиру Пројекта Европске уније „Јачање капацитета за усклађивање са правним тековинама Европске уније у области пољопривреде, руралног развоја, безбедности хране, ветеринарске и фитосанитарне политике EuropeAid 138038/DH/SER/RS, када је и припремљен текст радне верзије Закона о службеним контролама.

Заједно са експертима Европске уније пренета је нова Уредба (ЕУ) 2017/625 Европског парламента и Савета од 15. марта 2017. године о службеним контролама и другим службеним активностима којима се осигурава примена прописа о храни и храни за животиње, правила о здрављу и добробити животиња, здрављу биља и средствима за заштиту биља, и о измени уредаба (ЕЗ) бр. 999/2001, (ЕЗ) бр. 396/2005, (ЕЗ) бр. 1069/2009, (ЕЗ) бр. 1107/2009, (ЕУ) бр. 1151/2012, (ЕУ) бр. 652/2014, (ЕУ) 2016/429 и (ЕУ) 2016/2031 Европског парламента и Савета, уредаба Савета (ЕЗ) бр. 1/2005 и (ЕЗ) бр. 1099/2009 и директива Савета 98/58/ЕЗ, 1999/74/ЕЗ, 2007/43/ЕЗ, 2008/119/ЕЗ и 2008/120/ЕЗ те о стављању ван снаге уредаба (ЕЗ) бр. 854/2004 и (ЕЗ) бр. 882/2004 Европског парламента и Савета, директива Савета 89/608/ЕЕЗ, 89/662/ЕЕЗ, 90/425/ЕЕЗ, 91/496/ЕЕЗ, 96/23/ЕЗ, 96/93/ЕЗ и 97/78/ЕЗ те Одлуке савета 92/438/ЕЕЗ (Уредба о службеним контролама) последњи пут измењена Уредбом (ЕУ) Европског парламента и Савета 2024/3115 од 27. новембра 2024. године о измени и допуни Уредбе (ЕУ) 2017/625 у погледу одређених обавештења о неусаглашености;

Такође, овим законом су пренете и следеће уредбе:

1) Сprovedбена уредба Комисије (ЕУ) 2019/1013 од 16. априла 2019. године о претходној најави попиљака одређених категорија животиња и робе које улазе у Унију;

2) Делегирана уредба Комисије (ЕУ) број 2019/2125 од 10. октобра 2019. године која допуњава Уредбу (ЕУ) број 2017/625 Европског парламента и Савета у погледу правила о спровођењу посебних службених контрола дрвене амбалаже, обавештавању о одређеним попиљкама и мерама које треба предузети у случајевима неусаглашености;

3) Делегирана уредба Комисије (ЕУ) број 2019/1666 од 24. јуна 2019. године која допуњава Уредбу (ЕУ) број 2017/625 Европског парламента и Савета у погледу услова за праћење превоза попиљки одређене робе од граничног контролног места приспећа до објекта у месту одредишта у Унији и за праћење њиховог приспећа у тај објекат;

4) Делегирана уредба Комисије (ЕУ) 2021/1353 од 17. маја 2021. године којом се допуњава Уредба (ЕУ) 2017/625 Европског парламента и Савета о случајевима и условима под којима надлежни органи могу да именују службене лабораторије које не испуњавају услове у погледу свих метода које користе за службене контроле или друге службене активности.

У Републици Србији се први пут доноси Закон о службеним контролама. Овим законом се уређују службене контроле и друге службене активности којима се осигурава примена прописа о храни, храни за животиње, здрављу животиња, добробити животиња, споредним производима животињског порекла, здрављу биља, средствима за заштиту биља, органским производима, генетички модификованим организмима, употреби и означавању производа заштићеним ознакама географског порекла и ознакама гарантовано традиционалних специјалитета, као и традиционалним изразима.

Текст овог закона је послат на мишљење Европској комисији јуна 2025. године.

Доношење закона је најбоље решење јер се њиме успоставља усклађена организација службених контрола и других службених активности у пољопривредно-прехрамбеном ланцу и уводе одредбе о контроли и правилима контроле специфичним за различите области на које се овај закон односи: животиње, производе животињског порекла, резидуе супстанци у храни и храни за животиње, споредне спроизводе животињског порекла, захтеве за добробит животиња, здравље биља, средства за заштиту биља, генетички модификованих организама, органске производе, употребу и означавање производа заштићеним ознакама географског порекла и ознакама гарантовано традиционалних специјалитета, као и традиционалним изразима.

Конкретни циљеви који треба да се постигну доношењем закона су:

- успостављање усклађене организације службених контрола и других службених активности у пољопривредно-прехрамбеном ланцу;
- контрола превара у вези са храном и храном за животиње као елемента службене контроле;
- стварање услова за контроле сразмерне ризику, тј. приступ заснован на потпуном ризику, са учесталошћу и на начин који минимизира оштећења субјекта;
- успостављање јединственог и хармонизованог оквира за службену сертификацију.

Доношењем овог закона и подзаконских аката, област службених контрола ускладиће се са релевантним прописима Европске уније, чиме ће се омогућити бржи прекогранични промет животиња и роба.

Закон о службеним контролама је део Мерила 1 за отварање преговора у Поглављу 12 – Безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика – Законодавни оквир, које је постало и део Реформске агенде Републике Србије 2024-2027. године припремљене у складу са Планом раста за Западни Балкан, коју је Влада усвојила 3. октобра 2024. године. Усвајањем овог закона направиће се још један корак напред ка испуњавању Мерила 1 и услова за отварање преговора у Кластеру 5 – Ресурси, пољопривреда и кохезија, а самим тим и део мере из области пољопривреде из Реформске агенде.

Наиме, усвајање закона из законодавног оквира за Поглавље 12 један од приоритета, како због процес преговора, тако и због формирања законодавног оквира који ће бити усаглашен са прописима Европске уније и који ће омогућити несметану трговину са Европском унијом и приступ јединственом тржишту Европске уније.

Усвајање свих закона из Мерила 1 значи и испуњавање индикатора из Реформске агенде за меру из области пољопривреде, што представља предуслов за повлачење финансијских средстава која је Европска унија определила за активност која се односи на законодавни оквир за Поглавље 12. За меру из Реформске агенде која се односи на подизање конкурентности пољопривреде, и то за законодавни оквир за Поглавље 12 Европска комисија определила је 6.793.811,69 евра.

Такође, циљ доношења овог закона није само усаглашавање са правним тековинама Европске уније, већ и успостављање усклађене организације службених контрола и других службених активности у пољопривредно-прехрамбеном ланцу у Републици Србији, као препознатљивог система контроле чиме се омогућава пласирање производа како на тржиште земаља Европске уније, тако и широм света.

Ш. ОБЛАШЋЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Глава I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ обухвата предмет и циљ закона, подручје његове примене и изузетке од примене, дефиниције, одредбе о надлежним органима и њиховим обавезама, обуци, аудиту и поверљивости података.

Циљ овог закона је успостављање усклађене организације службених контрола и других службених активности у пољопривредно-прехрамбеном ланцу ради заштите здравља људи и животиња, као и заштите интереса потрошача у вези са храном (члан 2).

Чланом 3. овог закона прописана је примена овог закона, односно да се примењује на службене контроле које се спроводе ради провере усаглашености са прописима којима се уређују области: хране и хране за животиње, здравља и добробити животиња, здравља биља, средстава за заштиту биља, као и прописима о споредним производима животињског порекла, органским производима, генетички модификованим организмима, употреби и означавању производа заштићеним ознакама географског порекла и ознакама гарантовано традиционалних специјалитета, као и традиционалним изразима, а чланом 4. овог закона прописани су изузеци од примене.

Чланом 5. овог закона прописано је значење појединих израза употребљених у Закону, који су дати кроз 50 дефиниција, а ради уједначавања терминологије у областима на које се овај закон примењује. Између осталог, прописана су значења израза службене контроле, које на пример обухватају контроле у објектима ради провере усаглашености, узорковање и испитивање да би се утврдила усаглашеност попиљке, праћење присуства контаминаната, као и других службених активности, које на пример обухватају административни аспект издавања службених сертификата, информисање јавности о одређеним ризицима (нпр. епидемија болести), размена информација са цариним.

Надлежни органи су Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, укључујући органе управе у свом саставу и надлежне инспекторе и Министарство здравља, преко надлежне санитарне инспекције. Надлежни органи обезбеђују организацију и спровођење службених контрола и других службених активности и у вршењу послова у оквиру својих овлашћења користе службену ознаку (члан 6).

Чл. 7 – 9. овог закона прописане су обавезе надлежних органа који обезбеђују ефикасну и ефективну координацију и сарадњу између свих учесника у пољопривредно-прехрамбеном ланцу ради спровођења службених контрола и других службених активности, организују и спроводе одговарајуће програме обуке за лице које спроводи службене контроле и друге службене активности и спроводе интерни аудит или ангажују за спровођење аудита друго правно лице.

Чланом 10. овог закона прописане су одредбе о поверљивости података и постојању јавног интереса за објављивање заштићених података који су заштићени када се процени да постоји могући ризик по здравље људи, животиња или биља или по животну средину, као и на основу природе, степена и размере таквог ризика.

Глава II. СЛУЖБЕНЕ КОНТРОЛЕ обухвата одредбе о општим захтевима за службене контроле, субјектима, процесима и активностима на које се примењују службене контроле, транспарентности службених контрола, документованим процедурама за спровођење службене контроле и друге

службене активности, записнику, методама и техникама службених контрола, као и одредбе о обавезама субјекта (чл. 11 – 17).

Службене контроле спроводе се редовно над свим субјектима, на основу ризика и са одговарајућом учесталошћу. Узимају се у обзир ризици у вези са животињама и робом, објектима и местом обављања активности субјеката, употребом производа, процеса, материјала или супстанци. Такође, при спровођењу контрола и одређивању одговарајуће учесталости узимају се у обзир и информације које указују на вероватноћу да би потрошачи могли бити доведени у заблуду; резултате претходних службених контрола; поузданост и резултате сопствених контрола које је спровео субјекат или треће лице на његов захтев; информације које би могле да указују на неусаглашеност; могуће намерно кршење захтева.

Службене контроле спроводе се без претходне најаве, осим у случајевима где је најављена неопходна и оправдана за потребе спровођења службене контроле. Службене контроле морају да се спроводе на начин да се оптерећење и ометање пословања субјекта минимизира, али да то не утиче негативно на ефективност тих контрола.

Службене контроле се спроводе над свим субјектима у пољопривредно-прехрамбеном ланцу у свим фазама производње, прераде и дистрибуције, транзита и употребе животиња, робе, супстанци, материјала или предмета, укључујући и контролу документације, објекта, опреме, превозних средстава. Подаци о субјектима и објектима користе се из евиденција, односно регистара прописаних у областима на које се овај закон примењује.

Омогућава се транспарентност службених контрола чиме се повећава одговорност надлежних органа према потрошачима и субјектима тако што се најмање једном годишње стављају на располагање јавности релевантне информације које се односе на организацију и спровођење службених контрола. Такође, постоји могућност и да се ставе на располагање јавности информације о рангирању појединачних субјеката на основу резултата једне или више службених контрола.

Службене контроле и друге службене активности спроводе се у складу са писаним процедурама, које се ажурирају према потреби. За сваку службену контролу која се спроведе сачињава се записник, односно други писани документ који може бити у папирном или у електронском облику, а на захтев субјекта доставља се један примерак, осим у случају издавања службеног сертификата или службене потврде.

Методе и технике службених контрола обухватају: проверу контрола које је успоставио субјекат, као и њихових резултата; инспекцијски преглед; контролу хигијенских услова у објекту; проверу процедура добре произвођачке праксе, добре хигијенске праксе, добре пољопривредне праксе, као и примену НАССР; проверу документације, података о следљивости и других релевантних података и евиденција; разговоре са субјектом и његовим запосленим; проверу мерења која је извршио субјект, као и других резултата испитивања; узимање узорка, испитивања и дијагностику; аудит субјеката; било коју другу активност која је потребна да би се утврдила неусаглашеност.

Субјекат је дужан да сарађује са надлежним инспектором и омогући приступ ради спровођења службених контрола и других службених активности.

Глава III. ОВЛАШЋИВАЊЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ОДРЕЂЕНИХ ПОСЛОВА СЛУЖБЕНИХ КОНТРОЛА И ДРУГИХ СЛУЖБЕНИХ

АКТИВНОСТИ обухвата одредбе о општим захтевима за овлашћивање за обављање одређених послова службених контрола и других службених активности, обавезама овлашћених тела и одузимању овлашћења (чл. 18 – 22).

У складу са овим законом постоји могућност давања овлашћења за обављање одређених послова службених контрола и других службених активности правним лицима, односно предузетницима који испуњавају захтеве прописане овим законом и прописима који обухватају области на које се примењује овај закон.

Општи захтеви за овлашћивање су да то лице поседује стручност, односно компетентност у обављању послова за које се овлашћује; има одговарајућу опрему и инфраструктуру и довољан број запослених са одговарајућим квалификацијама и искуством; да је непристрасно и нема сукоб интереса и не може, директно или индиректно, да утиче на непристрасност стручног поступања при обављању послова за које се овлашћује; послује и акредитовано је у складу са стандардима релевантним за послове за које се овлашћује, укључујући стандард SRPS ISO/IEC 17020 „Оцењивање усаглашености – Захтеви за рад различитих типова тела које обављају контролисање”, а када се овлашћује за друге службене активности не треба да се испуни захтев у погледу акредитације.

Лица која испуњавају захтеве бирају се путем конкурса у складу са овим законом, осим ако није другачије прописано посебним законима у областима на које се овај закон примењује

Овлашћење мора бити у писаном облику и мора да садржи опис послова и захтеве под којима могу да се обављају ти послови.

Овлашћено тело дужно је да редовно доставља извештаје о резултатима спроведених службених контрола и других службених активности; без одлагања обавештава о неусаглашеностима или када постоји вероватноћа на неусаглашености, осим ако је овлашћењем другачије утврђено; омогући приступ свом пословном простору и објектима, сарађује и пружа помоћ.

Над овлашћеним телом организује се аудит, односно инспекцијски преглед, водећи рачуна да се избегне дуплирање посла у смислу акредитације. Ако овлашћено тело не испуњава прописане захтеве, односно не обавља послове у складу са датим овлашћењем, овлашћење се у потпуности или делимично одузима.

Глава IV. ДОДАТНИ ЗАХТЕВИ ЗА СЛУЖБЕНЕ КОНТРОЛЕ И ДРУГЕ СЛУЖБЕНЕ АКТИВНОСТИ У ОДРЕЂЕНИМ ОБЛАСТИМА обухвата одредбе о додатним захтевима у на све области на које се овај закон примењује (чл 23 – 31).

Примера ради, службене контроле које се спроводе ради провере усаглашености са захтевима у погледу производње меса, а које обухватају *ante mortem* и *post mortem* преглед, као и службене контроле у објектима за клање и расецање и објектима за обраду дивљачи. За обављање одређених активности у току службене контроле Министарство може да одреди службеног помоћника ако има одговарајућу обуку, а може, на основу анализе ризика, да одобри запосленима у објекту за клање да помажу при обављању одређених активности које се односе на службене контроле. Запослени у објекту за клање морају да буду обучени за обављање таквих послова и не могу да учествују у производном процесу у објекту за клање, као и да те послове обављају у присуству и према упутствима службеног ветеринара или службеног помоћника.

Глава V. СЛУЖБЕНЕ КОНТРОЛЕ ЖИВОТИЊА И РОБЕ КОЈА СЕ УВОЗИ, ОДНОСНО КОЈА ЈЕ У ТРАНЗИТУ КРОЗ РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ

обухвата одредбе о службеним контролама попиљки које обавезно подлежу контроли на граничним контролним местима и оне које не подлежу; активностима у случају неусаглашености; одобравање контрола пре извоза; сарадњи између органа и захтеве за посебне службене контроле и мере (чл 32 – 58).

Систем контроле увоза је заснован на ризику и циљан је, стога је мање оптерећујући и за надлежне органе и за привредне субјекте.

Све попиљке на граници морају да прођу проверу докумената, а провера идентитета и физичке провере се спроводе са учесталошћу која зависи од ризика повезаног са одређеним животињама или робом, при чему је утврђена и листа животиња и робе која подлеже систематским контролама на граничном контролном месту. Неке врсте животиње и роба су изузети (нпр. које се користе у научноистраживачке сврхе, кућни љубимци).

По правилу, попиљке контролише надлежни инспектор на граничном контролном месту приспећа, али постоје и изузеци (нпр. у месту одредишта). Животиње и робу морају да прате сертификати. Субјекат одговоран за попиљку најављује приспеће попиљке и попуњава Заједнички здравствени улазни документ. У случају неусаглашених попиљака наређује се службено задржавање и налаже се уништавање попиљке, или враћање попиљке попиљаоцу или подвргавање попиљке посебној обради.

Министар одређује гранична контролна места и прописује минималне захтеве која морају да испуњавају.

Уређено је одобравање службене контроле пре извоза које се спроводе у другим земљама, како би се утврдила истоветност захтева са захтевима у Републици Србији и рационализовала учесталост службених контрола попиљки.

Захтеви за посебне службене контроле и мере односе се на дрвени материјал који се користи за паковање робе или као помоћно средство у превозу попиљака; одређене животиње и робу пореклом из Републике Србије на повратку у њу након што им је забрањен улазак у другу земљу; одређену робу која је намењена снабдевању бродова, односно потрошњи од стране посаде и путника, као и у вези са праћењем превоза и приспећа попиљака производа животињског порекла, репродуктивног материјала, споредних производа животињског порекла, сена и сламе, као и мешовите хране.

Глава VI. УЗОРКОВАЊЕ, ИСПИТИВАЊЕ И ДИЈАГНОСТИКА

обухвата одредбе које се односе на методе које се користе за узорковање, испитивање и дијагностику; друго стручно мишљење; узимање узорака животиња и робе која се продаје путем даљинске трговине; службене и референтне лабораторије (чл 59 – 71).

Овим законом прописан је каскадни избор метода које се користе за узорковање, анализу, тестирање и дијагнозу:

1) ПРВА каскада:

- методе морају бити у складу са прописима којима се утврђују те методе или захтевима прихватљивости за те методе;

2) ДРУГА каскада:

- методе које су у складу са релевантним међународно признатим правилима, односно протоколима, укључујући протоколе усвојене од стране надлежног тела за стандардизацију, или релевантне методе развијене или

препоручне од стране референтних лабораторија Европске уније које су верификоване, односно валидиране у складу са међународно признатим научним протоколима;

3) ТРЕЋА каскада:

- релевантне методе које су развиле или препоручиле референтне лабораторије Републике Србије и које су верификоване, односно валидиране у складу са међународно признатим научним протоколима; или

- релевантне методе развијене и верификоване, односно валидиране у складу са међулабораторијским или унутарлабораторијским тестовима верификације, односно валидације метода са међународно прихваћеним научним протоколима.

Субјекат чије су животиње или роба предмет узимања узорача, лабораторијског испитивања и дијагностике током спровођења службене контроле имају право на друго стручно мишљење, укључујући потврдно испитивање, о свом трошку. Право на друго стручно мишљење не одлаже предузимање хитних мера. Субјекат нема право на друго стручно мишљење при оцењивању присуства карантинских штетних организама, као и при оцењивању присуства генетички модификованих организама.

Испитивање и дијагностику у поступку спровођења службене контроле обавља Дирекција за националне референтне лабораторије и лабораторије изабране путем конкурса у области безбедности хране и хране за животиње, као и здравља биља које су у надлежности Министарства. Министарство здравља користи лабораторије које се налазе у саставу института и завода за заштиту здравља, као и лабораторије изабране путем конкурса. Лабораторије морају бити акредитоване у складу са стандардом SRPS ISO/IEC 17025 – „Општи захтеви компетентност лабораторија за испитивање и лабораторија за еталонирање”. Прописана су и одступања од захтева обавезне акредитације.

Дирекција за националне референтне лабораторије је референтна лабораторија за области безбедности хране и хране за животиње, као и здравља биља за методе за које је акредитована, а за методе за које није акредитована референтне лабораторије се бирају путем конкурса. Референтне лабораторије одређују се за области безбедности хране и хране за животиње, здравља биља и здравља животиња.

Глава VII. ИЗДАВАЊЕ СЛУЖБЕНИХ СЕРТИФИКАТА И СЛУЖБЕНИХ ПОТВРДА обухвата одредбе од члана 71 – 75. којима је прописано да Министарство, односно Министарство здравља издаје службени сертификат или службену потврду, као и захтеви за њихово потписивање и издавање.

Глава VIII. ФИНАНСИРАЊЕ СЛУЖБЕНИХ КОНТРОЛА И ДРУГИХ СЛУЖБЕНИХ АКТИВНОСТИ обухвата одредбу која се односи да се плаћа такса за спроведене службене контроле и друге службене активности (члан 76).

Глава IX. ПЛАНИРАЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ обухвата одредбе о вишегодишњем плану службених контрола, његовом ажурирању и годишњем извештавању о спровођењу (чл. 77 – 79).

Вишегодишњи план службених контрола доноси Влада на период од пет година. Њиме се планирају службене контроле у областима на које се овај закон примењује у погледу приоритета, структуре, организације и финансирања, а на основу ризика.

На основу вишегодишњег плана службених контрола доносе се ~~годишњи планови службених контрола у одговарајућој области на коју се овај закон примењује.~~ Средства за спровођење годишњих планова службених контрола обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Глава X. ЗАХТЕВИ ЗА УВОЗ, ОДНОСНО ТРАНЗИТ ПОШИЉАКА обухвата одредбе које се односе на систем контроле других ржава и утврђивање допунских захтева за увоз, односно транзит попиљака (чл. 80. и 81).

Допунски захтеви могу се односити на животиње и робу, објекте, документа и земљу или регионе земаља из којих се дозвољава увоз, односно транзит попиљака.

Глава XI. ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ обухвата члан 82, којим је прописано успостављање, одржавање и управљање информационом системом службених контрола и других службених активности у областима на које се овај закон примењује.

Глава XII. НАДЗОР обухвата одредбе о правима и дужностима надлежног инспектора, мерама које налаже надлежни инспектор и надлежност за решавање жалби (чл. 83 – 87).

Надзор над применом одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши Министарство преко ветеринарских инспектора, фитосанитарних инспектора, пољопривредних инспектора и шумарских инспектора, а Министарство здравља преко санитарних инспектора.

На нерегистроване субјекте и поступање према нерегистрованим субјектима примењују се одредбе закона којим се уређује инспекцијски надзор.

Глава XIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ обухвата одредбе о прекршају правног лица и предузетника (чл. 88. и 89).

Глава XIV. УСКЛАЂИВАЊЕ СА ПРАВНИМ ТЕКОВИНАМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ обухвата одредбу о усклађености овог прописа са прописима Европске уније у области службених контрола и других службених активности (члан 90).

Глава XV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ обухвата чл. 91 – 95, којима су прописани рокови за усклађивање правних лица и предузетника, као и службених лабораторија са одредбама овог закона, обавезе Републике Србије од дана приступања Европској унији, рок за доношење подзаконских прописа, престанак важења и ступање на снагу овог закона.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

Планирана финансијска средства у буџету Републике Србије за 2026. годину на:

1) Разделу 24, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде:

(1) Глава 24.0 Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Програм 0101 – Уређење и надзор у области пољопривреде, Функција 420 – Пољопривреда, шумарство, лов и риболов, Програмска активност/Пројекат 0002 – Пољопривредна инспекција, Економска класификација 424 – Специјализоване услуге у износу од 12.000.000 динара;

(2) Глава 24.1 Управа за ветерину, Програм 0109 – Безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика, Функција 420 – Пољопривреда, шумарство, лов и риболов:

– Програмска активност/Пројекат 0001 – Заштита здравља животиња, Економска класификација 424 – Специјализоване услуге у износу од 300.000.000 динара;

– Програмска активност/Пројекат 0002 – Безбедност хране животињског порекла и хране за животиње, Економска класификација 451 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама у износу од 250.000.000 динара;

– Програмска активност/Пројекат 0003 – Надзор у области ветеринарства и безбедности хране животињског порекла, Економска класификација 422 – Услуге по уговору у износу од 6.000.000 динара;

(3) Глава 24.2 Управа за заштиту биља, Програм 0109 – Безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика, Функција 420 – Пољопривреда, шумарство, лов и риболов, Програмска активност/Пројекат 0005 – Фитосанитарна инспекција, Економска класификација 424 – Специјализоване услуге у износу од 636.123.000 динара;

(4) Глава 24.4 Управа за шуме, Програм 0106 – Развој шумарства и ловства, Функција 420 – Пољопривреда, шумарство, лов и риболов, Програмска активност/Пројекат 0004 – Управљање у шумарству и ловству, Економска класификација 424 – Специјализоване услуге у износу од 9.500.000 динара;

(5) Глава 24.5 Дирекција за националне референтне лабораторије, Програм 0109 – Безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика, Функција 420 – Пољопривреда, шумарство, лов и риболов, Програмска активност/Пројекат 0007 – Развој лабораторијске дијагностике, очување биљног биодиверзитета и контрола органске производње у износу од 169.968.000 динара, и то:

– Економска класификација 421 – Стални трошкови у износу од 30.000.00,00 динара;

– Економска класификација 422 – Трошкови путовања у износу од 3.500.000,00 динара;

– Економска класификација 423 – Услуге по уговору у износу од 30.000.000,00 динара;

– Економска класификација 424 – Специјализоване услуге у износу од 1.200.000,00 динара;

– Економска класификација 425 – Текуће поправке и одржавање у износу од 29.000.000,00 динара;

– Економска класификација 426 – Материјал у износу од 60.000.000,00 динара;

– Економска класификација 462 – Дотације међународним организацијама у износу од 1.500.000,00 динара;

– Економска класификација 482 – Порези, обавезне таксе, казне, пенали и камате у износу од 1.768.000,00 динара;

– Економска класификација 511 – Зграде и грађевински објекти у износу од 3.000.000,00 динара;

– Економска класификација 512 – Машине и опрема у износу од 10.000.000,00 динара;

2) Разделу 27, Министарство здравља, Глава 27.0 Министарство здравља, Програм 1801 – Уређење и надзор у области здравства, Функција 760 – Здравство неklasификовано на другом месту, Програмска активност/Пројекат 0003 – Санитарни надзор, Економска класификација 423 – Услуге по уговору у

износу од 22.650.000 динара и Економска класификација 465 – Остале дотације и трансфери у износу од 53.300.000 динара.

Планирана финансијска средства у буџету Републике Србије за 2027. годину на:

1) Разделу 24, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде:

(1) Глава 24.0 Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Програм 0101 – Уређење и надзор у области пољопривреде, Функција 420 – Пољопривреда, шумарство, лов и риболов, Програмска активност/Пројекат 0002 – Пољопривредна инспекција, Економска класификација 424 – Специјализоване услуге у износу од 12.000.000 динара;

(2) Глава 24.1 Управа за ветерину, Програм 0109 – Безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика, Функција 420 – Пољопривреда, шумарство, лов и риболов:

– Програмска активност/Пројекат 0001 – Заштита здравља животиња, Економска класификација 424 – Специјализоване услуге у износу од 300.000.000 динара,

– Програмска активност/Пројекат 0002 – Безбедност хране животињског порекла и хране за животиње, Економска класификација 451 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама у износу од 250.000.000 динара,

– Програмска активност/Пројекат 0003 – Надзор у области ветеринарства и безбедности хране животињског порекла, Економска класификација 422 – Услуге по уговору у износу од 6.000.000 динара;

(3) Глава 24.2 Управа за заштиту биља, Програм 0109 – Безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика, Функција 420 – Пољопривреда, шумарство, лов и риболов, Програмска активност/Пројекат 0005 – Фитосанитарна инспекција, Економска класификација 424 – Специјализоване услуге у износу од 636.123.000 динара;

(4) Глава 24.4 Управа за шуме, Програм 0106 – Развој шумарства и ловства, Функција 420 – Пољопривреда, шумарство, лов и риболов, Програмска активност/Пројекат 0004 – Управљање у шумарству и ловству, Економска класификација 424 – Специјализоване услуге у износу од 9.500.000 динара;

(5) Глава 24.5 Дирекција за националне референтне лабораторије, Програм 0109 – Безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика, Функција 420 – Пољопривреда, шумарство, лов и риболов, Програмска активност/Пројекат 0007 – Развој лабораторијске дијагностике, очување биљног биодиверзитета и контрола органске производње у износу од 159.968.000 динара, и то:

– Економска класификација 421 – Стални трошкови у износу од 30.000.000,00 динара;

– Економска класификација 422 – Трошкови путовања у износу од 3.500.000,00 динара;

– Економска класификација 423 – Услуге по уговору у износу од 30.000.000,00 динара;

– Економска класификација 424 – Специјализоване услуге у износу од 1.200.000,00 динара;

– Економска класификација 425 – Текуће поправке и одржавање у износу од 25.000.000,00 динара;

– Економска класификација 426 – Материјал у износу од 57.000.000,00 динара;

– Економска класификација 462 – Дотације међународним организацијама у износу од 1.500.000,00 динара;

– Економска класификација 482 – Порези, обавезне таксе, казне, пенали и камате у износу од 1.768.000,00 динара;

– Економска класификација 512 – Машине и опрема у износу од 10.000.000,00 динара;

2) Разделу 27, Министарство здравља, Глава 27.0 Министарство здравља, Програм 1801 – Уређење и надзор у области здравства, Функција 760 – Здравство неклассификовано на другом месту, Програмска активност/Пројекат 0003 – Санитарни надзор, Економска класификација 423 – Услуге по уговору у износу од 22.650.000 динара и Економска класификација 465 – Остале дотације и трансфери у износу од 53.300.000 динара.

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ПРОПИСА

1. Сагледавање постојећег стања.

1) Приказати постојеће стање у предметној области у складу са важећим правним оквиром.

У Републици Србији се први пут доноси Закон о службеним контролама. Њиме се правни оквир Републике Србије усклађује са Уредбом (ЕУ) 2017/625 о службеним контролама и другим службеним активностима којима се осигурава примена прописа о храни, храни за животиње, здрављу животиња, добробити животиња, споредним производима животињског порекла, здрављу биља, средствима за заштиту биља, органским производима, генетички модификованим организмима, употреби и означавању производа заштићеним ознакама географског порекла и ознакама гарантовано традиционалних специјалитета, као и традиционалним изразима.

Контроле у наведеним областима спровођене су у складу са посебним прописима и не обухватају све елементе службене контроле како је то уређено Уредбом (ЕУ) 2017/625 о службеним контролама. Истовремено примењиван је и Закон о инспекцијском надзору („Службени гласник РС”, бр. 36/15, 44/18 – др. закон и 95/18), који не припада прописима који се усклађују са правним тековина ЕУ.

2) Да ли је уочен проблем у области и на коју циљну групу се односи? Представити узроке и последице проблема?

Имајући у виду да су контроле, у областима на које се овај закон односи, спровођене у складу са посебним прописима и да не обухватају све елементе службене контроле како је то уређено Уредбом (ЕУ) 2017/625 о службеним контролама, као и да је истовремено примењиван и Закон о инспекцијском надзору, уочена је неусклађеност начина рада различитих инспекција у областима на које се овај закон примењује. Доношење овог закона је најбоље решење јер се њиме успоставља усклађена организација службених контрола и других службених активности у пољопривредно-прехрамбеном ланцу, али се уводе и посебне одредбе о контроли које су специфичне за различите области на које се овај закон односи.

Такође, спровођене контроле нису се у потпуности заснивале на ризику, односно нису узимале у обзир ризик у довољној мери. Овим законом стварају се услови за спровођење контрола сразмерно ризику, тј. приступу заснованом на потпуном ризику, са учесталошћу и на начин који минимизира оптерећења и привредних субјекта и надлежних органа. Службене контроле се спроводе редовно на основу процене ризика и са одговарајућом учесталошћу у целом пољопривредно-прехрамбеном ланцу, у свим фазама производње, прераде, дистрибуције и употребе, без претходне најаве, осим у случајевима где је најављена неопходна и оправдана за потребе спровођења саме службене контроле.

Код преваре у вези са храном и храном за животиње, као елемента службене контроле, надлежни орган узима у обзир вероватноћу преварног и обмањујућег понашања у вези са својствима, квалитетом, саставом или земљом порекла приликом одлучивања о одговарајућој учесталости тих контрола.

3) Да ли постоје неки други разлози за промену (интервенцију) у области у случају да није уочен проблем?

Закон о службеним контролама и подзаконски акти усаглашени са релевантним прописима Европске уније у областима на које се примењује овај закон, омогућиће бржи прекогранични промет животиња и роба.

Овај закон се усклађује са Уредбом (ЕУ) 2017/625 о службеним контролама чиме се доприноси и испуњавању Мерила 1 за отварање преговора у Поглављу 12 – Безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика и испуњавању услова за отварање Кластера 5 – Ресурси, пољопривреда и кохезија. Мерило 1 за отварање преговора у Поглављу 12 представља и део Реформске агенде која се припрема на основу Плана раста за Западни Балкан (Стуб 3 – Убрзање фундаменталних реформи).

2. Утврђивање циља.

1) Који циљ је потребно постићи?

Циљеви који треба да се постигну доношењем овог закона су:

- успостављање усклађене организације службених контрола и других службених активности у пољопривредно-прехрамбеном ланцу;
- контрола превара у вези са храном и храном за животиње као елемента службене контроле;
- стварање услова за контроле сразмерне ризику, тј. приступ заснован на потпуном ризику, са учесталошћу и на начин који минимизира оптерећења субјекта;
- успостављање јединственог и хармонизованог оквира за службену сертификацију.

Доношењем овог закона и подзаконских аката на основу њега, прописи Републике Србије ће се у области службених контрола усагласити са релевантним прописима Европске уније.

Такође, доношење овог закона допринеће и испуњавању Мерила 1 за отварање преговора у Поглављу 12 – Безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика и испуњавању услова за отварање Кластера 5 – Ресурси, пољопривреда и кохезија. Мерило 1 за отварање преговора у Поглављу 12 представља и део Реформске агенде која се припрема на основу Плана раста за Западни Балкан (Стуб 3 – Убрзање фундаменталних реформи).

2) Да ли је циљ који се постиже доношењем прописа усклађен са циљевима важећих планских докумената и приоритетним циљевима Владе?

Доношење овог закона допринеће и испуњавању Мерила 1 за отварање преговора у Поглављу 12 – Безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика и испуњавању услова за отварање Кластера 5 – Ресурси, пољопривреда и кохезија. Мерило 1 за отварање преговора у Поглављу 12 представља и део Реформске агенде која се припрема на основу Плана раста за Западни Балкан (Стуб 3 – Убрзање фундаменталних реформи).

3) На основу ког показатеља учинка се утврђује да ли је дошло до постизања циља?

Доношењем подзаконских прописа у року прописаним овим законом је мерљив показатељ учинка на основу кога се може измерити постизање одређених циљева Закона о службеним контролама.

4) Дефинисати извор провере и рокове за прикупљање података за праћење примене прописа.

С обзиром на то да се подзаконски прописи објављују, извор провере је „Службени гласник Републике Србије”. Секретаријат Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде израђује кварталне извештаје о раду Министарства. Такође, Сектор за међународну сарадњу и европске интеграције

припрема кварталне извештаје Европској комисији и Делегацији Европске уније у Републици Србији.

3. Идентификовање опција.

1) Да ли је циљ могуће постићи применом „status quo” опције?

Приказати последице примене „status quo” опције.

Ако се овај закон не донесе последице ће осетити привредни субјекти у смислу отежаног пословања са државама чланицама Европске уније, као кључним партнерима у спољнотрговинском пословању.

Усвајањем овог закона направиће се још један корак напред ка испуњавању Мерила 1 и услова за отварање преговара у Кластеру 5 – Ресурси, пољопривреда и кохезија.

Усвајање свих закона из Мерила 1 значи и испуњавање индикатора из Реформске агенде за меру из области пољопривреде, што представља предуслов за повлачење финансијских средстава која је Европска унија определила за активност која се односи на законодавни оквир за Поглавље 12. За меру из Реформске агенде која се односи на подизање конкурентности пољопривреде, и то за законодавни оквир за Поглавље 12 опредељено је 6.793.811,69 евра.

2) Да ли је циљ могуће постићи искључиво применом подстицајних, информативно-едукативних, институционално-управљачких или мера за обезбеђивање добара и услуга, без доношења новог или измене постојећег прописа? Навести разлоге због којих се одустало од примене ове опције.

Без промене регулаторног оквира није могуће постићи циљеве овог закона, а разлози су наведени у тачки 3. подтачка 1) ове анализе.

3) Које су кључне промене које се прописом предлажу ради постизања циља?

У поступку службене контроле надлежни инспектор примениће истоветан начин контроле и мере као инспектор у државама чланицама Европске уније.

4) Које опције су разматране приликом израде прописа и навести разлоге због којих се од њих одустало?

Овим законом пренета су одговарајућа решења из Уредбе (ЕУ) 2017/625 о службеним контролама.

У вези с тим, овим законом уређују се:

1) спровођење службених контрола и других службених активности које се спроводе ради осигурања примене прописа у следећим областима пољопривредно-прехрамбеног ланца: хране и хране за животиње, здравља и добробити животиња, споредних производа животињског порекла, здравља биља, средства за заштиту биља, органске производње и означавања органских производа, генетички модификованих организама, употребе и означавања производа заштићеним ознакама географског порекла и ознакама гарантовано традиционалних специјалитета, као и традиционалним изразима у сектору вина.

Разлика између службених контрола и других службених активности – преглед који се спроводи ради провере да ли објекат испуњава законске прописе је службена контрола (нпр. контроле у објектима ради провере усаглашености, узорковање и испитивање да би се утврдила усаглашеност пошиљке, праћење присуства контаминаната), а административни аспекти

издавања службених сертификата, информисање јавности о одређеним ризицима (нпр. епидемија болести), састајање и размена информација са царином су друге службене активности;

2) контрола превара у вези са храном и храном за животиње као елемента службене контроле, при чему надлежни орган узима у обзир вероватноћу преварног и обмањујућег понашања у вези са својствима, квалитетом, саставом или земљом порекла приликом одлучивања о одговарајућој учесталости тих контрола;

3) контроле сразмерне ризику, односно приступ заснован на потпуном ризику, са учесталошћу и на начин који минимизира оптерећења оператера, тј. привредних субјеката.

Службене контроле се спроводе редовно на основу процене ризика и са одговарајућом учесталошћу у целом пољопривредно-прехрамбеном ланцу, у свим фазама производње, прераде, дистрибуције и употребе, без претходне најаве, осим у случајевима где је најављена неопходна и оправдана за потребе спровођења саме службене контроле. У областима на које се примењују службене контроле не примењује се Закон о инспекцијском надзору.

4) службене контроле се односе на процесе и активности субјекта, тј. контроле се спроводе над свим оператерима у свим фазама производње, прераде, дистрибуције и употребе животиња, робе, супстанци, материјала или предмета који су регулисани правилима пољопривредно-прехрамбеног ланца.

Ради ефикасности контрола надлежни органи користе податке о субјектима и објектима из евиденција, односно регистара прописаних у областима на које се овај закон примењује;

5) систем контроле увоза који је више заснован на ризику и циљан, стога је мање оптерећујући и за надлежне органе и за привредне субјекте. Све пошиљке на граници морају проћи проверу докумената, а провера идентитета и физичке провере се спроводе са учесталошћу која зависи од ризика повезаног са одређеним животињама или робом, при чему је утврђена и листа животиња и робе која подлеже систематским контролама на граници.

По правилу, пошиљке контролише надлежни инспектор на граничном контролном месту приспећа, али постоје и изузеци (нпр. у месту одредишта), проверава се листа животиња и робе, док су неке врсте животиње и роба изузети (нпр. које се користе у научноистраживачке сврхе, кућни љубимци), животиње и робу морају да прате сертификати, субјекат одговоран за пошиљку најављује приспеће пошиљке и попуњава Заједнички здравствени улазни документ, а у случају неусаглашених пошиљака наређује се службено задржавање и налаже се уништавање пошиљке, или враћање пошиљке пошиљаоцу или подвргавање пошиљке посебној обради;

6) јединствен и хармонизован оквир за службену сертификацију који се примењује и на сертификацију за извоз.

Надлежни органи издају службене сертификате и именују службенике за сертификацију који морају бити непристрасни, без сукоба интереса и правилно обучени.

7) већа транспарентност службених контрола чиме се повећава одговорност надлежног органа према потропачима и оператерима, с обзиром на то да је обавеза надлежног органа да објављује релевантне информације о организацији и спровођењу службених контрола најмање једном годишње;

8) услови за трајна и привремена одступања од обавезне акредитације службених лабораторија

Примера ради, трајна одступања од акредитације службених лабораторија се односе на пример за трихинелу у месоу, а привремена одступања се односе на случајеве ванредних ситуација или увођења нових метода које се захтевају изменом законодавства.

9) каскадни избор метода које се користе за узорковање, анализу, тестирање и дијагнозу:

ПРВА каскада: методе које су прописане на основу овог закон.

ДРУГА каскада - ако не постоје прописане методе:

- методе које су у складу са релевантним међународно признатим правилима, односно протоколима, укључујући протоколе усвојене од стране надлежног тела за стандардизацију, или релевантне методе развијене или препоручене од стране референтних лабораторија Европске уније које су верификоване, односно валидиране у складу са међународно признатим научним протоколима;

ТРЕЋА каскада - у одсуству горе наведених метода:

- релевантне методе које су развиле или препоручиле референтне лабораторије Републике Србије и које су верификоване, односно валидиране у складу са међународно признатим научним протоколима; или

- релевантне методе развијене и верификоване, односно валидиране у складу са међулабораторијским или унутарлабораторијским тестовима верификације, односно валидације метода са међународно прихваћеним научним протоколима.

10) успостављање информационог система у области службених контрола и других службених активности (уласком у ЕУ примењиваће се IMSOC, а до тада национални систем);

11) друга питања (нпр. а) одредбе о надлежном органу – Министарство, пољопривреде, шумарства и водопривреде и Министарство здравља; б) обукама – за лица која спроводе службене контроле и друге службене активности ради оспособљавања стручног и уједињеног спровођења службених контрола и других службених активности, праћења новина; в) овлашћивању за спровођење службених контрола и других службених активности (овлашћена тела) – прописани општи захтеви, и то да: поседују стручност, односно компетентност у обављању послова за које се овлашћује; има опрему и инфраструктуру који су потребни за обављање послова за које се овлашћује; има довољан број запослених са одговарајућим квалификацијама и искуством; да је непристрасно и нема сукоб интереса и не може, директно или индиректно, да утиче на непристрасност стручног поступања при обављању послова за које се овлашћује; послује и акредитовано је у складу са стандардима релевантним за послове за које се овлашћује, укључујући стандард SRPS ISO/IEC 17020 „Оцењивање усаглашености – Захтеви за рад различитих типова тела које обављају контролисање” (када се овлашћује за друге службене активности не треба акредитација); г) лабораторијама (захтеви за службене и референтне лабораторије (између осталог тражи се акредитација у складу са стандардом SRPS ISO/IEC 17025 – „Општи захтеви за компетентност лабораторија за испитивање и лабораторија за еталонирање”, поред ДНПЛ, послове могу обављати и лабораторије изабране путем конкурса), могућност другог стручног мишљења о трошку субјекта при чему се не могу одложити друге хитне мере, друго стручно мишљење не може при оцењивању присуства карантинских штетних организама на биљу, биљним производима или другим предметима и присуству ГМО); д) додатним захтевима за службене контроле и

друге службене активности у одређеним областима (производња производа животињског порекла намењених за исхрану људи, резидуама одређених супстанци у храни и храни за животиње, у вези са добробити животиња, у области здравља биља, средстава за заштиту биља, органске производње и означавање органских производа итд); е) вишегодишњем плану службених контрола који доноси Влада, на пет година, који се редовно ажурира и на основу њега се припрема годишњи извештај о његовом спровођењу и на основу кога се доносе годишњи планови службених контрола, а средства за спровођење годишњих планова обезбеђују се у буџету РС.

5) Која је међународна упоредна пракса у регулисању области?

Релевантни налази ех-анте анализе ефеката које је спровела администрација Европске уније део су преамбуле (уводни део) Уредбе (ЕУ) 2017/625 о службеним контролама.

4. Анализа економских ефеката

1) Да ли се предложеним решењима прописа уводи нови, укида или мења постојећи административни поступак и/или административни захтев за привредне субјекте и који су позитивни ефекти овог решења? Да ли предложена решења утичу на повећање или умањење административних трошкова¹ и колико износи повећање или умањење административних трошкова које сноси привредни субјект?

Овим законом не уводи се нови, нити се укида или мења административни поступак, односно административни захтев. Самим тим се не ствара нови, нити укида постојећи административни трошак за привредне субјекте. Трошкови привредних субјеката су регулисани законом којим се уређује републичке административне таксе.

За овлашћена тела, која ће обављати одређене послове службених контрола, уводи се захтев у погледу акредитације према стандарду релевантном за послове за које се овлашћују, укључујући и стандард SRPS ISO/IEC 17020 „Оцењивање усаглашености – Захтеви за рад различитих типова тела које обављају контролисање”.

Цена ISO сертификације може се значајно разликовати у зависности од специфичних околности организације, али су кључни фактори врста и обим стандарда, величина и сложеност организације, ниво припремљености организације, као и услови на тржишту. Иако почетна цена може бити висока, дугорочне користи од повећане ефикасности, смањења ризика и побољшања репутације могу оправдати инвестицију у ISO сертификацију.

2) Да ли се предложеним решењима прописа уводи нова, мења или укида постојећа финансијска обавеза за привредне субјекте? Који су позитивни ефекти увођења нове, измена или укидања обавезе?

Овим законом не уводи се нова, нити се укида или мења постојећа финансијска обавеза за привредне субјекте. Самим тим се не ствара нова, нити укида постојећа финансијска обавеза за привредне субјекте. Финансијске обавезе за привредне субјекте су регулисани законом којим се уређује републичке административне таксе.

За овлашћена тела, која ће обављати одређене послове службених контрола, уводи се захтев у погледу акредитације према стандарду релевантном за послове за које се овлашћују, укључујући и стандард SRPS ISO/IEC 17020

„Оцењивање усаглашености — Захтеви за рад различитих типова тела које обављају контролисање”.

Цена ISO сертификације може се значајно разликовати у зависности од специфичних околности организације, али су кључни фактори врста и обим стандарда, величина и сложеност организације, ниво припремљености организације, као и услови на тржишту. Иако почетна цена може бити висока, дугорочне користи од повећане ефикасности, смањења ризика и побољшања репутације могу оправдати инвестицију у ISO сертификацију.

3) Да ли се предложеним решењима прописа уводи нова, мења или укида постојећа обавеза која утиче на повећање или умањење трошкова производње и/или пружања услуга које сноси привредни субјект? Колико износи повећање или умањење ових трошкова? Да ли се обавеза може испунити на домаћем тржишту и да ли је рок за испуњење обавезе примерен? Који су позитивни ефекти увођења нове, измена или укидања обавезе?

Овим законом не уводи се нова, нити се укида или мења постојећа обавеза која утиче на трошкове производње.

За овлашћена тела, која ће обављати одређене послове службених контрола, уводи се захтев у погледу акредитације према стандарду релевантном за послове за које се овлашћују, укључујући и стандард SRPS ISO/IEC 17020 „Оцењивање усаглашености — Захтеви за рад различитих типова тела које обављају контролисање”.

Цена ISO сертификације може се значајно разликовати у зависности од специфичних околности организације, али су кључни фактори врста и обим стандарда, величина и сложеност организације, ниво припремљености организације, као и услови на тржишту. Иако почетна цена може бити висока, дугорочне користи од повећане ефикасности, смањења ризика и побољшања репутације могу оправдати инвестицију у ISO сертификацију.

Најкраће описано, крајња цена сертификације зависи од потреба организације која се сертифиције, типа и обима сертификације, индустрије и сложености, окружења, као и самих тела које учествују у процесу. Крајња цена видљива је на понуди сертификационог тела за сертификацију. Евентуално, у цену ISO сертификације могу бити укључени и трошкови консултантске кућа за имплементацију.

Обавеза ISO сертификације се може испунити на домаћем тржишту, а рок за испуњење обавезе је примерен, тј. најкасније до дана почетка примене овог закона у одређеним областима.

Највећи део захтева који су предуслов за обављање одређених послова било да се ради о изради производа, управљању процесом, пружању услуге ослања се на контролисане и сертифициване међународно прихваћене процедуре и стандарде — ISO стандарде. ISO стандарди су међународно прихваћени процеси усаглашени и прихваћени од националног тела за стандардизацију (Акредитационо тело Србије).

Предности било које стандардизације се односе на следеће: боља расподела одговорности и задужења, чиме се постиже боља продуктивност, потпуна организација рада, ефикасна евалуација запослених, поседовање реалних података о пословању, контрола свих производних/услужних процеса и документовање тих процеса, поверење тржишта у квалитет производа/услуге,

могућност сарадње са субјектима, код којих је обавезан услов за сарадњу примена стандарда, могућност учешћа у јавним набавкама на којима се примена стандарда поставља као обавезан или пожељан услов за учешће.

4) На који начин ће предложена решења прописа утицати на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту?

У поступку службене контроле надлежни инспектор примениће истоветан начин контроле и мере као инспектор у државама чланицама Европске уније, те се тиме повећава конкурентност привредних субјеката како на домаћем, тако и на иностраном тржишту.

Закон о службеним контролама и подзаконски акти усаглашени са релевантним прописима Европске уније у областима на које се примењује овај закон, омогућиће бржи прекогранични промет животиња и роба.

5) На који начин ће предложена решења прописа утицати на конкуренцију?

Овим законом се уређује начин и поступак спровођења службене контроле и других службених активности, односно предмет овог закона не утиче на додељивање одређених права, нити одређивање критеријума, стандарда или услова за улазак нових учесника на тржишту, као ни на формирање цена и могућност избора добављача и производа.

6) На који начин ће предложена решења прописа утицати на микро, мале и средње привредне субјекте (ММСП)?

Овај закон ће позитивно утицати на привредне субјекте, с обзиром на то да ће се службене контроле обављати у зависности од степена ризика њиховог пословања.

5. Анализа ефеката на друштво.

1) Да ли се предложеним решењима прописа уводи нови, укида или мења постојећи административни поступак за грађане и који су позитивни ефекти овог решења? Да ли предложена решења прописа утичу на повећање или умањење административних трошкова и колико износи повећање или умањење административних трошкова које сноси грађани?

Не уводи се нови, не укида се или мења административни поступак за грађане у складу са овим законом, а самим тим се не ствара нови, нити укида постојећи административни трошак за грађане, као и на осетљиве друштвене групе.

2) Да ли се предложеним решењима прописа уводи нова, мења или укида постојећа финансијска обавеза за грађане?

Не уводи се нова, не укида се или мења постојећа финансијска обавеза за грађане у складу са овим законом.

3) Да ли се предложеним решењима прописа уводи нова, мења или укида постојећа обавеза која утиче на трошкове живота?

Не уводи се нови, не укида се или мења постојећа обавеза која утиче на трошкове живота у складу са овим законом.

4) На који начин предложена решења прописа утичу на доступност, квалитет и цене роба и услуга од значаја за животни стандард становништва?

Како би се осигурало да храна коју конзумирамо буде безбедна и да није штетна по здравље људи сви имају одговарајућу улогу, од произвођача до потрошача. Основно је право потрошача да храна коју купује и конзумира не угрожава његово здравствено стање и економски интерес. Овим законом

обезбеђује се спровођење службених контрола у пољопривредно-прехранбеном ланцу у свим фазама производње, прераде и дистрибуције животиња и робе на које се овај закон примењује. У вези са тим, овај закон не утиче на животни стандард становништва, али се унапређује систем контроле хране и хране за животиње.

5) На који начин предложена решења прописа о утичу на тржиште рада, запошљавање, услове за рад и синдикално удруживање?

Предмет уређења овог закона не односи се на тржиште рада, запошљавање, услове за рад и синдикално удруживање.

6) На који начин предложена решења прописа утичу на здравље људи?

Како би се осигурало да храна коју конзумирамо буде безбедна и да није штетна по здравље људи сви имају одговарајућу улогу, од произвођача до потрошача. Основно је право потрошача да храна коју купује и конзумира не угрожава његово здравствено стање и економски интерес. Овим законом обезбеђује се спровођење службених контрола у пољопривредно-прехранбеном ланцу у свим фазама производње, прераде и дистрибуције животиња и робе на које се овај закон примењује. У вези са наведеним, пропис индиректно позитивно утиче на здравље људи.

7) На који начин предложена решења прописа утичу на обим остваривања права на правично суђење, приступачност јавним површинама и објектима и приступ информацијама? На који начин предложена решења утичу на квалитет и доступност јавних услуга, услуга система социјалне заштите, система здравствене заштите и система образовања, као и других јавних услуга, нарочито у контексту заштите и унапређења права припадника осетљивих друштвених група?

Предмет уређења овог закона не односи се на обим остваривања права, као што су право на правично суђење, приступачност јавним површинама и објектима и приступ информацијама, односно квалитет и доступност јавних услуга, квалитет и доступност услуга система социјалне заштите, здравственог система и система образовања, као и доступност и приуштивост других јавних услуга.

8) На који начин предложена решења прописа утичу на доступност културних садржаја и очување културног наслеђа?

Предмет уређења овог закона не односи се на доступност културних садржаја (концерт, изложба, представа, филм, итд.) и очување материјалног или нематеријалног културног наслеђа.

9) Да ли предложена решења прописа имају различите ефекте на жене и мушкарце, тј. родну равноправност? Описати те ефекте. Да ли пропис повећава или умањује родну равноправност? Које мере су предвиђене за ублажавања потенцијалних негативних ефеката прописа на родну равноправност?

Овај закон нема ефеката на родну равноправност.

6. Анализа ефеката на животну средину и климатске промене.

1) На који начин предложена решења прописа утичу на животну средину?

Овим законом обезбеђује се спровођење службених контрола у пољопривредно-прехранбеном ланцу у свим фазама производње, прераде и дистрибуције животиња и робе на које се овај закон примењује и не утиче на

квалитет воде, ваздуха и земљишта, климатске промене, управљање отпадом, заштиту од буке, као и живи и неживи свет.

7. Анализа управљачких ефеката.

1) Које активности је потребно спровести и у којим роковима како би се омогућила примена прописа? Која организациона јединица унутар органа, односно организације који врше јавна овлашћења, је одговорна за спровођење ових активности?

Рок за доношење подзаконских прописа који се доносе на основу овлашћења из овог закона је годину дана од дана ступања на снагу овог закона. До доношења прописа на основу овлашћења из овог закона примењиваће се прописи донети на основу закона из области на које се овај закон примењује, ако нису у супротности са овим законом.

Рок за спровођење обука запослених лица који обављају службене контроле и друге службене активности, као и овлашћених тела најкасније је до дана почетка примене овог закона у одређеним областима. Министарство, Министарство здравља и овлашћено тело организују и спроводе одговарајуће програме обуке за лице које спроводи службене контроле и друге службене активности.

Како би се наведене активности ефикасно спровеле, Министарство, односно Министарство здравља обезбеђује ефикасну и ефективну координацију и сарадњу између свих учесника ради спровођења службених контрола и других службених активности, а имајући у виду и члан 64. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 - др. закон и 47/18), којим је прописано да су органи државне управе дужни да сарађују у свим заједничким питањима и да једни другима достављају податке и обавештења потребна за рад, те у ту сврху могу и оснивати заједничка тела.

2) Одредити капацитете органа, односно организације који врше јавна овлашћења који је потребно ангажовати за примену прописа. Да ли су капацитети довољни за примену прописа?

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде						
	Управа за заштиту биља		Управа за ветерину		Дирекција за националне референтне лабораторије	Пољопривредна инспекција
Систематизована радна места	167 укупно	39 - одељења за креирање политика 71 - Фитосанитарна инспекција 54 - Гранична фитосанитарна инспекција 3 - интерна контрола	430 укупно	51 - одељења за креирање политика 346 - Ветеринарска инспекција 33 - Гранична ветеринарска инспекција	42 укупно	5 - одељења за креирање политика 149 - Пољопривредна инспекција
Попуњена радна	146 стално запослених	34 - одељења за креирање политика	299 стално запослених	31 - одељења за креирање политика	26 стално запослених	5 - одељења за креирање политика

места		61		183 - Вете- ринарска инспекција		107
		Фитосанитарна инспекција				Пољоприв- редна инспекција
		51 - Гранична фитосанитарна инспекција		30 - Гранична ветери-нарска инспекција		
	23 запослена на одређено време	5 - одељења за креирање политика 5 - Фитосанитарна инспекција 13 Гранична фитосанитарна инспекција	86 стално запослених	10 - одељења за креирање политика 77 - Ветери- нарска инспекција 9 - Гранична ветери-нарска инспекција	14 на одређено	2 запослена на одређено време
Број особља које је напустило службу у 2024. години	3 запослена	1 - Фитосанитарна инспекција 2 Гранична фитосанитарна инспекција	23 запослена	23 - Ветери- нарска инспекција	1	9
Број новоза- послених у 2024. години	4 запослена	4 - Фитосанитарна инспекција	5 запослених	2 - Ветери- нарска инспекција 3 - Гранична ветери-нарска инспекција	5 стално запослених 3 на одређено	12
Планирани број новоза- послених у 2025. години	13 запосле- них	3 - одељења за креирање политика 7 - Фитосанитарна инспекција 3 - Гранична фитосанитарна инспекција	28 запослених	5 - одељење за креирање политика 22 - Ветери- нарска инспекција 1 - Гранична ветери-нарска инспекција	2	12

Број запослених у здрављу биља – у области шумарства

Надлежни орган	Организациона јединица	Број система- тизованих радних места	Број попуњених радних места	Број упражњених радних места
Управа за шуме	Заштита шума	1	1	-
	Регистрација расадника	1	1	-
	Одељење за шумарску и ловну инспекцију	53	39	14
Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство Аутономне покрајине Војводина	Одељење за шумарство – Ловна инспекција	8	8	-

МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА				
Надлежни орган	Организациона јединица	Број система- тизованих радних места	Број попуњених радних места	Број упражњених радних места
Сектор за инспекцијски надзор	Санитарна инспекција	149	97	52
	Гранична санитарна инспекција	43	21	22
Покрајински секретаријат за здравље Аутономне покрајине Војводина	Сектор за санитарни надзор и јавно здравље Санитарна инспекција – 7 Управни окрузи на територији АП Војводине	56	50	6
УКУПНО		248	168	70

Потребно је ојачати постојеће капацитете надлежних инспекција, у складу са годишњим кадровским планом Министарства, односно Министарства здравља.

Поред Дирекције за националне референтне лабораторије Министарство користи и услуге других лабораторија, и то:

1) Министарство је овластило 31 лабораторију за испитивање хране биљног и мешовитог порекла за потребе Сектора пољопривредне инспекције и Управе за заштиту биља;

2) Управа за ветерину је овластила:

(1) 12 лабораторија (ветеринарски институти) за дијагностичко испитивање болести животиња;

(2) 18 лабораторија за лабораторијска испитивања безбедности хране животињског порекла и хране за животиње;

(3) 8 лабораторија за испитивање резидуа у складу са Националним програмом праћења резидуа у живим животињама и храни животињског порекла;

3) Управа за заштиту биља је овластила:

(1) 6 лабораторија за идентификацију и квантификацију генетске модификације

(2) 15 лабораторија за испитивање штетних организама у области здравља биља;

(3) 5 лабораторија за испитивање физичких и хемијских својстава средстава за заштиту биља;

(4) 8 лабораторија за испитивање ефикасности средстава за заштиту биља.

Министарство здравља је овластило 31 лабораторију за испитивања у области безбедности хране која је у њиховој надлежности.

3) На који начин предложена решења прописа утичу на ефикасност, одговорност и транспарентност рада органа, односно организација који врше јавна овлашћења надлежних за примену прописа?

Министарство, односно Министарство здравља, односно овлашћена тела у спровођењу службених контрола и других службених активности успостављају процедуре којима се обезбеђује ефективно спровођење службених контрола и других службених активности и непристрасност, квалитет и доследност службених контрола и других службених активности на

свим нивоима, као и којима се обезбеђује да запослени који спроводе службене контроле и друге службене активности нису у сукобу интереса. Процедуре морају бити писане и морају да садрже области и упутства за запослене који спроводе службене контроле и друге службене активности.

Доношењем вишегодишњег плана службених контрола, односно годишњих планова службених контрола обезбедиће се ефективније и ефикасније спровођење службених контрола, као и координација између различитих органа и нивоа.

Овим законом прописана је већа транспарентност службених контрола, чиме се повећава одговорност надлежног органа према потрошачима и субјектима, с обзиром на то да је обавеза надлежног органа да објављује релевантне информације о организацији и спровођењу службених контрола најмање једном годишње.

4) На који начин предложена решења прописа утичу на владавину права?

Овим законом успоставља се јединствени оквир спровођења службених контрола и других службених активности у областима на које се овај закон примењује, чиме се обезбеђује уједначеност примене прописа, а самим тим смањује се могућност злоупотребе права и овлашћења.

8. Анализа финансијских ефеката.

1) Колико износе јавни расходи примене прописа и из којих извора финансирања ће се обезбедити средства?

Планирана финансијска средства у буџету Републике Србије за 2026. годину на:

1) Разделу 24, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде:

(1) Глава 24.0 Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Програм 0101 – Уређење и надзор у области пољопривреде, Функција 420 – Пољопривреда, шумарство, лов и риболов, Програмска активност/Пројекат 0002 – Пољопривредна инспекција, Економска класификација 424 – Специјализоване услуге у износу од 12.000.000 динара;

(2) Глава 24.1 Управа за ветерину, Програм 0109 – Безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика, Функција 420 – Пољопривреда, шумарство, лов и риболов:

– Програмска активност/Пројекат 0001 – Заштита здравља животиња, Економска класификација 424 – Специјализоване услуге у износу од 300.000.000 динара,

– Програмска активност/Пројекат 0002 – Безбедност хране животињског порекла и хране за животиње, Економска класификација 451 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама у износу од 250.000.000 динара,

– Програмска активност/Пројекат 0003 – Надзор у области ветеринарства и безбедности хране животињског порекла, Економска класификација 422 – Услуге по уговору у износу од 6.000.000 динара;

(3) Глава 24.2 Управа за заштиту биља, Програм 0109 – Безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика, Функција 420 – Пољопривреда, шумарство, лов и риболов, Програмска активност/Пројекат 0005 – Фитосанитарна инспекција, Економска класификација 424 – Специјализоване услуге у износу од 636.123.000 динара;

(4) Глава 24.4 Управа за шуме, Програм 0106 – Развој шумарства и ловства, Функција 420 – Пољопривреда, шумарство, лов и риболов, Програмска активност/Пројекат 0004 – Управљање у шумарству и ловству, Економска класификација 424 – Специјализоване услуге у износу од 9.500.000 динара;

(5) Глава 24.5 Дирекција за националне референтне лабораторије, Програм 0109 – Безбедност хране, ветеринарска и фитоснитарна политика, Функција 420 – Пољопривреда, шумарство, лов и риболов, Програмска активност/Пројекат 0007 – Развој лабораторијске дијагностике, очување биљног биодиверзитета и контрола органске производње у износу од 169.968.000 динара, и то:

– Економска класификација 421 – Стални трошкови у износу од 30.000.00,00 динара;

– Економска класификација 422 – Трошкови путовања у износу од 3.500.000,00 динара;

– Економска класификација 423 – Услуге по уговору у износу од 30.000.000,00 динара;

– Економска класификација 424 – Специјализоване услуге у износу од 1.200.000,00 динара;

– Економска класификација 425 – Текуће поправке и одржавање у износу од 29.000.000,00 динара;

– Економска класификација 426 – Материјал у износу од 60.000.000,00 динара;

– Економска класификација 462 – Дотације међународним организацијама у износу од 1.500.000,00 динара;

– Економска класификација 482 – Порези, обавезне таксе, казне, пенали и камате у износу од 1.768.000,00 динара;

– Економска класификација 511 – Зграде и грађевински објекти у износу од 3.000.000,00 динара;

– Економска класификација 512 – Машине и опрема у износу од 10.000.000,00 динара;

2) Разделу 27, Министарство здравља, Глава 27.0 Министарство здравља, Програм 1801 – Уређење и надзор у области здравства, Функција 760 – Здравство неklasификовано на другом месту, Програмска активност/Пројекат 0003 – Санитарни надзор, Економска класификација 423 – Услуге по уговору у износу од 22.650.000 динара и Економска класификација 465 – Остале дотације и трансфери у износу од 53.300.000 динара.

Планирана финансијска средства у буџету Републике Србије за 2027. годину на:

1) Разделу 24, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде:

(1) Глава 24.0 Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Програм 0101 – Уређење и надзор у области пољопривреде, Функција 420 – Пољопривреда, шумарство, лов и риболов, Програмска активност/Пројекат 0002 – Пољопривредна инспекција, Економска класификација 424 – Специјализоване услуге у износу од 12.000.000 динара;

(2) Глава 24.1 Управа за ветерину, Програм 0109 – Безбедност хране, ветеринарска и фитоснитарна политика, Функција 420 – Пољопривреда, шумарство, лов и риболов:

– Програмска активност/Пројекат 0001 – Заштита здравља животиња, Економска класификација 424 – Специјализоване услуге у износу од 300.000.000 динара,

– Програмска активност/Пројекат 0002 – Безбедност хране животињског порекла и хране за животиње, Економска класификација 451 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама у износу од 250.000.000 динара,

– Програмска активност/Пројекат 0003 – Надзор у области ветеринарства и безбедности хране животињског порекла, Економска класификација 422 – Услуге по уговору у износу од 6.000.000 динара;

(3) Глава 24.2 Управа за заштиту биља, Програм 0109 – Безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика, Функција 420 – Пољопривреда, шумарство, лов и риболов, Програмска активност/Пројекат 0005 – Фитосанитарна инспекција, Економска класификација 424 – Специјализоване услуге у износу од 636.123.000 динара;

(4) Глава 24.4 Управа за шуме, Програм 0106 – Развој шумарства и ловства, Функција 420 – Пољопривреда, шумарство, лов и риболов, Програмска активност/Пројекат 0004 – Управљање у шумарству и ловству, Економска класификација 424 – Специјализоване услуге у износу од 9.500.000 динара;

(5) Глава 24.5 Дирекција за националне референтне лабораторије, Програм 0109 – Безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика, Функција 420 – Пољопривреда, шумарство, лов и риболов, Програмска активност/Пројекат 0007 – Развој лабораторијске дијагностике, очување биљног биодиверзитета и контрола органске производње у износу од 159.968.000 динара, и то:

– Економска класификација 421 – Стални трошкови у износу од 30.000.00,00 динара;

– Економска класификација 422 – Трошкови путовања у износу од 3.500.000,00 динара;

– Економска класификација 423 – Услуге по уговору у износу од 30.000.000,00 динара;

– Економска класификација 424 – Специјализоване услуге у износу од 1.200.000,00 динара;

– Економска класификација 425 – Текуће поправке и одржавање у износу од 25.000.000,00 динара;

– Економска класификација 426 – Материјал у износу од 57.000.000,00 динара;

– Економска класификација 462 – Дотације међународним организацијама у износу од 1.500.000,00 динара;

– Економска класификација 482 – Порези, обавезне таксе, казне, пенали и камате у износу од 1.768.000,00 динара;

– Економска класификација 512 – Машине и опрема у износу од 10.000.000,00 динара;

2) Разделу 27, Министарство здравља, Глава 27.0 Министарство здравља, Програм 1801 – Уређење и надзор у области здравства, Функција 760 – Здравство неklasификовано на другом месту, Програмска активност/Пројекат 0003 – Санитарни надзор, Економска класификација 423 – Услуге по уговору у износу од 22.650.000 динара и Економска класификација 465 – Остале дотације и трансфери у износу од 53.300.000 динара.

2) Какве ће ефекте предложена решења прописа имати на јавне приходе и расходе?

Овај закон не утиче на повећање, односно смањење јавних прихода и расхода у односу на постојећа средства. Јавни приходи су регулисани законом којим се уређује републичке административне таксе, а јавни расходи законом којим се уређује буџет за текућу годину.

9. Анализа ризика.

1) Навести кључне ризике за примену прописа. Које мере ће бити предузете како би се смањила вероватноћа настанка ризичних догађаја, односно умањили њихови ефекти које мере ће бити предузете уколико се ризик оствари?

Један од могућих ризика за спровођење овог закона представља недоношење подзаконских прописа у прописаном року. Други значајан ризик јесте недостатак финансијске подршке за унапређење и јачање капацитета за спровођење овог закона.

Ако наведени ризици настану, последица је недоследна примена овог закона.

Да би се спречило настајање ризика недоношења подзаконских прописа, Министарство, односно Министарство здравља доносе план усвајања прописа.

С аспекта надлежности Министарства, односно Министарства здравља, односно овлашћеног тела не постоје мере које могу да се предузму ако финансијска подршка за унапређење и јачање капацитета за спровођење овог закона изостане или се не обезбеди у довољној мери.

10. Извештај о спроведеним консултацијама.

У складу са чланом 30. став 1. Уредбе о анализи ефеката прописа („Службени гласник РС”, број 20/25), Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде је спровело еКонсултације и објавило 4. јула 2025. године Извештај о спроведеним консултацијама у току израде Нацрта закона о службеним контролама на сајту еКонсултације и званичној интернет страници Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.

1) Одредити циљне групе и заинтересоване стране које је потребно укључити у процес консултација.

У току израде Нацрта закона о службеним контролама (у даљем тексту: Нацрт закона) спроведене су консултације у складу са Законом о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18) и Уредбом о анализи ефеката прописа („Службени гласник РС”, број 20/25).

Ово министарство позвало је представнике државних органа и организација, удружења, привредних субјеката, стручне јавности, као и друге заинтересоване стране да се упознају са текстом радне верзије Нацрта закона.

2) У ком периоду су спроведене консултације и да ли су релевантне информације о времену и месту примене изабраних метода консултација и њиховим резултатима, објављене на Порталу „еКонсултације”? Навести линк са Портала „еКонсултације” или неке друге интернет странице преко које су спроведене консултације.

Консултације су спроведене објављивањем Обавештења о отпочињању израде Нацрта закона путем Портала еКонсултације и интернет странице Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Линк на Порталу „еКонсултације” је
<https://ekonsultacije.gov.rs/topicOfDiscussionPage/484/3>

Заинтересоване стране могле су да се упознају са текстом радне верзије Нацрта закона и да дају своје коментаре, сугестије и предлоге и на e-mail адресу sluzbenekontrola@minpolj.gov.rs која је објављена на сајту Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Консултације су спроведене у периоду од 29. маја до 13. јуна 2025. године, путем прикупљања коментара.

Напомињемо да смо узели у обзир и коментаре пристигле после наведеног периода.

3) Навести циљне групе и заинтересоване стране које су учествовале у консултацијама и њихов број.

Учесници консултативног процеса били су:

- 1) Марко Јауковић, Академија струковних студија Политехника;
- 2) Привредна комора Србије – Сектор удружења привреде;
- 3) Привредна комора Србије – Lidl.

Учествовали су Верица Раичевић Петровић, агроном у пензији, Милан Видојевић - Винарија „Мозаик Милан” и Биљана Стокућа. Међутим, њихове сугестије се нису односиле на текст Нацрта закона, тако да нису узете у обзир приликом припреме овог извештаја.

4) Да ли су у консултације укључени представници микро, малих и средњих привредних субјеката из регулисане области и осетљиве друштвене групе на које пропис утиче, представници удружења која се баве заштитом животне средине, као и представници удружења који се баве родном равноправношћу?

Сва заинтересована лица могла су равноправно да учествују у консултативном процесу. Такође, путем друштвених мрежа (вибер, инстаграм и сл) позивана је заинтересована јавност да узме учешћа у консултативном процесу.

5) Наведите примедбе, сугестије и коментаре на текст прописа, достављене у току консултација које су усвојене.

(1) Предлог да се дефинише појам пољопривредно-прехранбени ланац се делимично прихвата, с обзиром да Уредба (ЕУ) о службеним контролама 2017/625 не садржи тај појам као дефиницију. Ради појашњења, у члану 2. Нацрта закона после речи: „у пољопривредно-прехранбеном ланцу” додају се речи: „у свим фазама производње, прераде и дистрибуције животиња и робе на које се овај закон примењује”, имајући у виду да се Уредба (ЕУ) 2017/625 односи на законодавство о пољопривредно-прехранбеном ланцу, односно на области наведене у члану 3. Нацрта закона.

(2) У члану 63. став 2. Нацрта закона предложено је да се пропише ко организује међулабораторијска испитивања у којима је лабораторија дужна да учествује. Сугестија се прихвата тако што се у члану 63. став 2. Нацрта закона, после речи: „дужна је да” додају запета и речи: „на захтев референтне лабораторије,”.

(3) У делу казних одредаба (чл. 88. и 89), предложено је да се пропише казна за превару. Предложено се делимично прихвата из разлога што у мерама које налаже надлежни инспектор (чл. 85. и 86. Нацрта закона) ће се прописати могућност да надлежни инспектор може поднети захтев за покретање кривичног поступка због кршења одредаба овог закона и прописа донетих на основу њега, а на основу Кривичног законика („Службени гласник РС”, бр.

85/05, 88/05-исправка, 107/05-исправка, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13, 108/14, 94/16, 35/19, 94/24), којим је прописано кривично дело превара (члан 208. тог закона).

(4) У делу усклађивања са правним тековинама Европске уније (члан 90), предложено је да је потребно ажурирати прописе Европске уније. Предложено се прихвата, с обзиром да су при изради Нацрта закона консултоване све измене Уредбе (ЕУ) 2017/625 закључно са Уредбом (ЕУ) Европског парламента и Савета број 2024/3115 од 27. новембра 2024. године којом је Уредба (ЕУ) 2017/625 измењена и допуњена у погледу одређених обавештења о неусаглашености (OJ L 3115, 16. 12. 2024, стр. 1), те ће тако бити и додат у члану 90. Нацрта закона.

6) Наведите примедбе, сугестије и коментаре на текст прописа, достављене у току консултација које нису усвојене и објаснити разлоге за њихово неприхватање.

(1) Општа напомена да није довољно јасан предмет Нацрта закона не може се прихватити, с обзиром на то да је чланом 1. Нацрта закона прописано да се овим законом уређује спровођење службених контрола и других службених активности у пољопривредно-прехрамбеном ланцу.

Надаље, у Нацрту закона у члану 3. прописано је подручје примене овог закона, и то да се примењује на службене контроле ради провере усаглашености са прописима којима се уређују области: хране и хране за животиње, здравља и добробити животиња, генетички модификованих организама, споредних производа животињског порекла и добијених производа, органске производње и означавање органских производа, средстава за заштиту биља, здравља биља и употребе и означавања производа заштићеним ознакама географског порекла и ознакама гарантовано традиционалних специјалитета, као и традиционалним изразима у сектору вина.

(2) Напомена да је област здравља биља и средстава за заштиту биља изостављен из Нацрта закона не може се прихватити, имајући у виду, примера ради, члан 3. тач. 7) и 8), као и чл. 7, 10, 11, 15, 17, 29, 29, 32, 34, 42, 43, 46-50, 54, 55, 60, 63. Нацрта закона.

(3) Напомена да дефиниције морају бити кориговане са важећом верзијом Уредбе 2017/625 од 5. јануара 2025. године указујемо да се у овом случају ради о консолидованој верзији Уредбе. Консолидоване верзије не представљају правно обавезујуће акте и у консолидованим верзијама стоји упозорење следеће садржине: „Овај текст је намењен искључиво као алат за документацију и нема правну снагу. Институције Уније не преузимају никакву одговорност за његов садржај. Аутентичне верзије релевантних аката, укључујући њихове преамбуле, су оне објављене у „Службеном листу Европске уније” и доступне у EUR-Lex. Ти званични текстови су директно доступни преко линкова уграђених у овом документу.”

(4) Сугестија да се уведу појмови „закон о храни” и „закон о храни за животиње” се не може прихватити, с обзиром на то да је у Нацрту закона јасно прописано, у одредбама које се односе на подручје примене закона, да се овај закон примењују и на прописе (законе) којима се уређују области хране и безбедности хране, као и хране за животиње. Такође, у дефиницијама се користе појмови који се употребљавају у овом закону, а појмови „закон о храни” и „закон о храни за животиње” се не користе у Нацрту закона.

Напомињемо, да је Нацртом закона о безбедности хране прописана дефиниција „прописи о храни” и да се тај појам даље користи у тексту тог закона.

(5) У вези са констатацијом да „Нацрт није само усаглашавање са правним тековинама ЕУ, већ се кроз систем службених контрола на транспарентан начин осигурава висок ниво здравља људи, животиња и биља, те добробит животиња у целом пољопривредно-прехрамбеном ланцу, али и у свим областима у којима је главни циљ борба против могућег ширења болести животиња, које су у неким случајевима штетне по здравље људи, али и заштита здравља биља и безбедност биљних производа, на крају утицај на животну средину”, указујемо да се из одредаба Нацрта закона постижу наведени циљеви, да се осигурава висок ниво здравља људи, животиња и биља, те добробит животиња, борба против могућег ширења болести животиња, као и заштита здравља биља и безбедност биљних производа, на крају и заштита животне средине (нпр. чл. 7, 8, 11, 12, 16, 23 – 30, 32, 42, 43, 46 – 51. Нацрта закона).

(6) Примедба на члан 4. Нацрта закона која се односи на прецизирање прописа у којем су дефинисани тржишни стандарди, као и ветеринарски медицински производи се не прихвата, с обзиром да су тржишни стандарди уређени Законом о уређењу тржишта пољопривредних производа („Службени гласник РС”, број 67/21), а ветеринарско медицински производи су предмет уређења новог закона којим се уређују ветеринарско медицински производи.

(7) Предложено је да се коригују дефиниције у члану 5. Нацрта закона, и то: хране, хране за животиње, ветеринарско медицински производ и добијени производи. Предложене измене дефиниција у члану 5. Нацрта закона нису прихваћене.

Појмови „храна” и „храна за животиње” су дефинисани Уредбом (ЕУ) 2017/625 и усклађени са њом и исти се не могу заменити појмовима „закон о храни” и „закон о храни за животиње”.

Појам „ветеринарско медицински производ” је предмет уређења новог закона којим ће се уредити ветеринарско медицински производи.

Појам „добијени производи” су термин који се користи у прописима на снази. Добијени производи јесу производи добијени из једног или више третмана, трансформација или фаза у преради споредних производа животињског порекла свих категорија, и Категорије 1, Категорије 2 и Категорије 3 споредних производа животињског порекла.

(8) Примедба да се допуни члан 6. Нацрта закона, тако да се надлежни орган односи и на било који други орган власти коме је та одговорност додељена не може се прихватити, с обзиром да је одговорност других државних органа који могу да спроводе службену контролу прописана посебним законима у областима на које се Нацрт закона примењује.

(9) Примедба да се у члану 11. Нацрта закона прецизно дефинише методологија процене ризика на основу које се спроводи службена контрола, чиме би се утицало на ефикасније коришћење ресурса и смањење оптерећења за одговорне субјекте не може се прихватити, с обзиром да су Нацртом закона, у члану 11, одређени критеријуми који се узимају у обзир при одређивању ризика, као и критеријуми који се узимају у обзир при одређивању учесталости спровођења службене контроле. Критеријуми се ближе прописују годишњим планом службених контрола за сваку област на коју се Нацрт закона примењује.

(10) Примедба да се члан 19. став 1. тачка 5) Нацрта закона допуни речима: „акредитовано од стране Акредитационог тела Србије” се не прихвата, с обзиром на то да утврђивање да ли тело испуњава захтеве одговарајућих српских стандарда и поступак акредитације предмет Закона о акредитацији („Службени гласник РС”, бр. 73/10 и 47/21).

(11) У члану 23. Нацрта закона примедбе се односе на то да треба прописати минималну учесталост службених контрола производње меса, као и да се дода нови члан како би се прописало да се службена контрола у области млекарства и рибарства спроводи у складу са прописима из тих области.

Предложено се не може прихватити, с обзиром на то да службене контроле производње меса захтевају редовно присуство службеног ветеринара, где је службени ветеринар стално присутан у објекту за клање, стога се не прописује минимална учесталост контроле производње меса, а што ће се ближе прописати подзаконским прописом на основу овлашћења из члана 23. став 7. Нацрта закона.

Захтеви за производе млекарства и рибарства, као производа животињског порекла намењених за исхрану људи, уређени су прописима из области безбедности хране, а службене контроле тих производа прописане су Напртом закона.

(12) У члану 26. став 6. Нацрта закона предложено је да се прецизира који надлежни инспектор може забранити дуго путовање животиња, промену превозног средства или проверу усклађености повезаних поступака превоза. Предложено се не прихвата, с обзиром на то да је то прописано Законом о добробити животиња („Службени гласник РС”, број 41/09), а одредбе Нацрта закона се, између осталих, примењују и на област добробити животиња, односно службеним контролама се проверава усклађеност са захтевима прописаним у Закону о добробити животиња. Контролу превоза животиња врши ветеринарски инспектор, односно гранични ветеринарски инспектор што је и прописано Законом о добробити животиња.

Такође, предложено је да се дефинише план превоза/дневник путовања што се не прихвата. Појам „план превоза” је предмет уређења Закона о добробити животиња и посебног прописа који се тиче превоза животиња, који је сада ближе уређен Правилником о обрасцу и садржини плана превоза, као и начину превоза животиња којим се обезбеђује заштита живота и добробити животиња („Службени гласник РС”, број 48/11).

(13) Предложено је да се чл. 34. и 44. Нацрта закона прецизирају, односно да се одреде критеријуми за службено задржавање на граничном контролном месту пошиљке брзо кварљиве робе. Предложено се не прихвата, с обзиром на то да ће се разрада критеријума за службено задржавање на граничном контролном месту пошиљке, укључујући и брзо кварљиву робу, ближе одредити документованим процедурама за спровођење службених контрола и годишњим планом службених контрола за сваку област на коју се овај закон примењује.

Напомињемо да се и сада поступа на начин како је навео учесник консултативног процеса.

(14) У члану 62. Нацрта закона предложено је да се став 2. брише, односно речи: „Ради спровођења службене контроле и других службених активности, послове лабораторијског испитивања и дијагностике узорака обавља Дирекција за националне референтне лабораторије, у складу са законом којим се уређује безбедност хране.” Предложено не може да се прихвати, с

обзиром да је Дирекција за националне референтне лабораторије основана Законом о безбедности хране („Службени гласник РС”, број 41/09) у коме је прописано које све послове обавља, где је, између осталог, дефинисано да обавља и послове у вези са лабораторијским испитивањима у области безбедности хране и хране за животиње, испитивањима квалитета млека, лабораторијским и другим пословима из области здравља биља, семена и садног материјала. Сходно томе, послови Дирекције за националне референтне лабораторије су и послови лабораторијских испитивања, то је Дирекција за националне референтне лабораторије већ Законом о безбедности хране одређена да ради лабораторијска испитивања ради службене контроле и других службених активности за методе за које је акредитована.

(15) Предложено је да се брише члан 66. Нацрта закона који се односи на одступања од захтева обавезне акредитације свих метода у областима здравља биља, материјала који долазе у додир са храном, адитива, ензима и арома за храну, као и адитива за храну за животиње. Предложено се не може прихватити, с обзиром на то да је оваква одредба прописана Уредбом (ЕУ) 2017/625 са којом се врши хармонизација. Оваква одредба представља изузетак, одступање од захтева обавезне акредитације метода у областима здравља биља, материјала који долазе у додир са храном, адитива, ензима и арома за храну, као и адитива за храну за животиње и као таква је неопходна за прописане случајеве уз испуњење прописаних захтева.

Напомињемо, да је Нацртом закона прописан каскадни избор метода које се користе за узорковање, анализу, тестирање и дијагнозу:

1) ПРВА каскада:

- методе морају бити у складу са прописима којима се утврђују те методе или захтевима прихватљивости за те методе;

2) ДРУГА каскада:

- методе које су у складу са релевантним међународно признатим правилима, односно протоколима, укључујући протоколе усвојене од стране надлежног тела за стандардизацију, или релевантне методе развијене или препоручене од стране референтних лабораторија Европске уније које су верификоване, односно валидиране у складу са међународно признатим научним протоколима;

3) ТРЕЋА каскада:

- релевантне методе које су развиле или препоручиле референтне лабораторије Републике Србије и које су верификоване, односно валидиране у складу са међународно признатим научним протоколима; или

- релевантне методе развијене и верификоване, односно валидиране у складу са међулабораторијским или унутарлабораторијским тестовима верификације, односно валидације метода са међународно прихваћеним научним протоколима.

(16) У члану 71. Нацрта закона предложено је да се став 2. брише, односно речи: „Конкурс се не расписује за обављање послова референтне лабораторије за методе за које је акредитована Дирекција за националне референтне лабораторије.” Предложено се не може прихватити, с обзиром на то да је Дирекција за националне референтне лабораторије основана Законом о безбедности хране, којим су утврђени њени задаци и надлежности.

(17) У члану 93. Нацрта закона предложено је да се размотри примена овог закона на пропис који уређује ветеринарско медицинске производе, односно поставило се питање статуса тог прописа. Предложено се не

прихвата, с обзиром на то да су ветеринарско медицински производи изузети од примене Нацрта закона и предмет су уређења новог закона којим се прописују ветеринарско медицински производи.

Такође, приликом додатних разматрања текста Нацрта закона од стране представника Министарства, кориговане су и одредбе појединих чланова ради бољег и прецизнијег нормирања истих, у циљу ефикасније примене, а што није изменило циљ и суштину одредаба Нацрта закона.

ИЗЈАВА
О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА
ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

прописа 1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач
Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде

2. Назив прописа
Нацрт закона о службеним контролама (у даљем тексту: Нацрт
закона).
Draft Law on official controls

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односе на нормативну садржину
прописа
Нормативна садржина прописа у вези је са одредбама Споразума садржаним у наслову IV Слободан проток робе, Поглавље II Пољопривреда и рибарство.

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама
Споразума
Нема.

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе
Споразума
Нема.

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање
обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума
Нема.

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина
Европске уније.

Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније за период 2024 -2027. године у оквиру Кластера 5 – Ресурси, пољопривреда и кохезија, Поглавље 12 – Безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика предвиђено је усвајање овог прописа.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

Нацрт закона може се довести у везу са чл. 38–44. Уговора о оснивању Европске уније, који регулишу област пољопривреде и рибарства.

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене
усклађености са њима

Предложени пропис је усклађен са:

1) Уредбом (ЕУ) 2017/625 Европског парламента и Савета од 15. марта 2017. године о службеним контролама и другим службеним активностима којима се осигурава примена прописа о храни и храни за животиње, правила о здрављу и добробити животиња, здрављу биља и средствима за заштиту биља, и о измени уредаба (ЕЗ) бр. 999/2001, (ЕЗ) бр. 396/2005, (ЕЗ) бр. 1069/2009, (ЕЗ) бр. 1107/2009, (ЕУ) бр. 1151/2012, (ЕУ) бр. 652/2014, (ЕУ) 2016/429 и (ЕУ) 2016/2031 Европског парламента и Савета, уредаба Савета (ЕЗ) бр. 1/2005 и (ЕЗ) бр. 1099/2009 и директива Савета 98/58/ЕЗ, 1999/74/ЕЗ, 2007/43/ЕЗ, 2008/119/ЕЗ и 2008/120/ЕЗ те о стављању ван снаге уредаба (ЕЗ) бр. 854/2004 и (ЕЗ) бр. 882/2004 Европског парламента и Савета, директива Савета 89/608/ЕЕЗ, 89/662/ЕЕЗ, 90/425/ЕЕЗ, 91/496/ЕЕЗ, 96/23/ЕЗ, 96/93/ЕЗ и 97/78/ЕЗ те Одлуке савета 92/438/ЕЕЗ (Уредба о службеним контролама);

2) Сprovedбеном уредбом Комисије (ЕУ) 2019/1013 од 16. април 2019. године о претходној најави пошиљака одређених категорија животиња и робе које улазе у Унију;

3) Делегираном уредбом Комисије (ЕУ) број 2019/2125 од 10. октобра 2019. године која допуњава Уредбу (ЕУ) број 2017/625 Европског парламента и Савета у погледу правила о спровођењу посебних службених контрола дрвене амбалаже, обавештавању о одређеним пошиљкама и мерама које треба предузети у случајевима неусаглашености;

4) Делегираном уредбом Комисије (ЕУ) број 2019/1666 од 24. јуна 2019. године која допуњава Уредбу (ЕУ) број 2017/625 Европског парламента и Савета у погледу услова за праћење превоза пошиљки одређене робе од граничног контролног места приспећа до објекта у месту одредишта у Унији и за праћење њиховог приспећа у тај објекат;

5) Делегираном уредбом Комисије (ЕУ) 2021/1353 од 17. маја 2021. године којом се допуњава Уредба (ЕУ) 2017/625 Европског парламента и Савета о случајевима и условима под којим надлежни органи могу да именују службене лабораторије које не испуњавају услове у погледу свих метода које користе за службене контроле или друге службене активности.

Потпуна усклађеност биће испуњена доношењем свих подзаконских аката на основу Нацрта закона.

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима

Не постоје.

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,
Не постоји.

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

Нема.

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни

извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

Постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније. Наведени су у тачки 4. б) ове изјаве.

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

Претходно наведени извори права Европске уније у највећем делу су преведени на српски језик.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Нацрт закона је преведен на енглески језик.

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

У изради Нацрта закона учествовали су експерти из Европске уније, у оквиру Пројекта Европске уније „Јачање капацитета за усклађивање са правним тековинама Европске уније у области пољопривреде, руралног развоја, безбедности хране, ветеринарске и фитосанитарне политике EuropeAid 138038/DH/SER/RS”.

После пројекта, текст Нацрта закона је припремљен за започињање даље процедуре с циљем његовог усвајања.

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР

Жељко Радошевић
по овлашћењу министра
број:002189771 2025
од 16. маја 2025. године

ИЗЈАВА

О УСКЛАЂЕНОСТИ СА СТРАТЕШКИМ ДОКУМЕНТОМ

У области планирања и спровођења јавних политика – Пољопривреда и рурални развој донета је Стратегија пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014-2024. године („Службени гласник РС”, број 85/14).

Имајући у виду чињеницу да није донет стратешки документ за следећи програмски период, не постоји важећи стратешки документ са којим је могуће извршити упоређивање овог закона, односно утврдити његову усклађеност.

ИЗЈАВА

О ПРЕДВИЂЕНОСТИ ГОДИШЊИМ ПРОГРАМОМ ВЛАДЕ

С обзиром на то да План рада Владе за 2025. годину још увек није усвојен, доношење овог закона није истим предвиђено, али је непоходно његово доношење ради испуњења Мерила 1 за отварање преговора у Поглављу 12 – Безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика и испуњавању услова за отварање Кластера 5 – Ресурси, пољопривреда и кохезија. Мерило 1 за отварање преговора у Поглављу 12 представља и део Реформске агенде која се припрема на основу Плана раста за Западни Балкан (Стуб 3 – Убрзање фундаменталних реформи).

ИЗЈАВА

О ОСТВАРЕНОЈ САРАДЊИ, ОДНОСНО ПРИБАВЉАЊУ МИШЉЕЊА ОД ОРГАНА, ОРГАНИЗАЦИЈА И ТЕЛА

Не постоје посебни прописи према којима би Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде било обавезно да успостави сарадњу, односно прибави мишљења од органа, организација и тела у складу са чланом 39а став 4. Пословника Владе („Службени гласник РС”, бр. 61/06 – пречишћен текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13 и 76/14) приликом израде Напрта закона о службеним контролама.

СПИСАК ПОДЗАКОНСКИХ ПРОПИСА КОЈИМА СЕ НАЦРТ ЗАКОНА ИЗВРШАВА

У складу са Нацртом закона о службеним контролама неопходно је донети следеће подзаконске акте:

1) Министар надлежан за послове пољопривреде (у даљем тексту: министар), односно министар надлежан за послове здравља (у даљем тексту: министар здравља) - Правилник о облику, димензији, изгледу и начину употребе службене ознаке (члан 6. став 3);

2) министар, односно министар здравља - Правилник о областима и темама које обухвата програм обуке за спровођење службених контрола и других службених активности, програму обуке, организацији и начину спровођења обука, као и садржини и начину вођења евиденције о спроведеним обукама службених контрола и других службених активности (члан 8. став 3);

3) министар, односно министар здравља - Правилник о садржини процедура за спровођење службених контрола и других службених активности (члан 14. став 6);

4) министар - Правилник о захтевима и начину спровођења *ante mortem* и *post mortem* прегледа у производњи меса; захтевима које треба да испуњавају лица која обављају службене контроле производње меса, програму обуке за обављање службене контроле производње меса, организацији и начину спровођења обуке; као и о изгледу и величини ознаке здравствене исправности која се ставља на месо и захтевима за њену примену (члан 23. став 8);

5) министар - Правилник о учесталости спровођења службених контрола производа животињског порекла: сировог млека, производа од млека и производа рибарства (члан 23. став 9);

6) министар, односно министар здравља - Правилник о начину спровођења службених контрола резидуа одређених супстанци у храни и храни за животиње, учесталости спровођења службених контрола и броју узорак (члан 24. став 2);

7) министар - Правилник о начину спровођења службених контрола животиња, производа животињског порекла, репродуктивног материјала, споредних производа животињског порекла и добијених производа, као и учесталости спровођења тих контрола (члан 25. став 2);

8) министар - Правилник о додатним захтевима за спровођење службених контрола у зависности од врсте животиња и превозних средстава у погледу добробити животиња у вези с пољопривредним активностима, превозом, клањем и убијањем животиња (члан 26. став 8);

9) министар - Правилник о начину и учесталости спровођења службених контрола у погледу добробити животиња, а у зависности од врсте животиња и превозних средстава (члан 26. став 9);

10) министар - Правилник о учесталости спровођења службених контрола одређеног биља, биљних производа и других предмета одређеног порекла или из одређеног места производње и субјеката који издају биљне пасоше, стављају ознаке на дрвени материјал који се користи за паковање, односно издају службене потврде (члан 27. став 2);

11) министар - Правилник о начину и учесталости спровођења службених контрола у вези са производњом, обележавањем, паковањем, превозом, складиштењем, стављањем на тржиште и применом средстава за заштиту биља (члан 29. став 3);

12) министар - Правилник о начину и учесталости спровођења службених контрола органске производње и означавања органских производа, као и методама узорковања и лабораторијског испитивања (члан 30. став 2);

13) министар - Правилник о начину и учесталости спровођења службене контроле ради провере усаглашености са спецификацијом производа и провере усаглашености захтева у погледу означавања производа заштићеним ознакама географског порекла и ознакама гарантовано традиционалних специјалитета, као и традиционалним изразима (члан 31. став 2);

14) министар, односно министар здравља - Правилник о утврђивању листе животиња, као и робе који подлежу службеним контролама на граничним контролним местима (члан 32. став 4);

15) министар - Правилник о захтевима за увоз у Републику Србију одређене робе, начину и учесталости спровођења службених контрола, као и листу хране и хране за животиње на које се примењује привремено повећање службених контрола (члан 32. став 4);

16) министар, односно министар здравља - Правилник о захтевима и начину за увоз животиње и робе за које се не спроводи службена контрола на граничним контролним местима и одређивању количина тих животиња и робе (члан 33. став 2);

17) министар, односно министар здравља - Правилник о броју транспортних јединица које могу да чине појединачну попиљку и максималном броју транспортних јединица или делова у свакој попиљци (члан 34. став 9);

18) министар, односно министар здравља - Правилник о захтевима и начину спровођења:

(1) провере документације, провере идентитета и физичких прегледа попиљака на граничним контролним местима;

(2) службених контрола попиљки у транзиту и претовару;

(3) провере документације, проверу идентитета и физичког прегледа попиљки одређене хране и хране за животиње у месту царицења (члан 34. став 10);

19) министар, односно министар здравља - Правилник о учесталости провере идентитета и физичких прегледа одређених попиљки, које се увозе у Републику Србију (члан 34. став 11);

20) министар - Правилник о захтевима када Заједнички здравствени улазни документ (ЗЗУД) прати попиљку која подлеже службеној контроли на граничном контролном месту до места одређишта (члан 35. став 4);

21) министар - Правилник о захтевима и начину најаве попиљке животиња и роба које се прегледају на граничном контролном месту (члан 36. став 4);

22) министар - Правилник о начин издавања и изглед обрасца Заједничког здравственог улазног документа (члан 38. став 5);

23) министар - Правилник о одређивању граничних контролних места (члан 40. став 3);

24) министар - Правилник о минималним захтевима, као и одступањима од минималних захтева за гранична контролна места (члан 41. став 2);

25) министар, односно министар здравља - Правилник о случајевима у којима се пријављује приспеће попиљке одређене робе која се увози, као и захтевима за приспећа попиљки те робе (члан 43. став 3);

26) министар, односно министар здравља - Правилник о начину поступања са попиљком животиње и робе која се задржава до добијања резултата испитивања или дијагностике како би се обезбедила следљивост, као и документацији која прати попиљку животиње и робе (члан 44. став 2);

27) министар, односно министар здравља - Правилник о захтевима и начину за спровођење посебне обраде попиљака (члан 50. став 3);

28) министар - Правилник о програму мониторинга посебних службених контрола дрвеног материјала који се користи за паковање робе или као помоћно средство у превозу попиљака који не подлеже службеној контроли на граничним контролним местима (члан 55. став 8);

29) министар, односно министар здравља - Правилник о начину спровођења посебне службене контроле попиљки одређених животиња и робе пореклом из Републике Србије на повратку у њу након што им је забрањен улазак у другу земљу, као и документацију која прати те попиљке (члан 56. став 2);

30) министар - Правилник о начину спровођења посебне службене контроле одређене робе која се испоручује на бродове која напуштају Републику Србију, без обзира да ли се складиште у одобреним складиштима или у слободним царинским зонама и намењена је снабдевању бродова, односно потрошњи од стране посаде и путника (члан 57. став 2);

31) министар - Правилник о врсти робе за коју се дозвољава превоз од граничног контролног места до објекта у месту одређишта, као и начину спровођења посебне службене контроле те робе (члан 58. став 5);

32) министар - Правилник о начину узимања узорака, методама које се користе за узорковање, лабораторијска испитивања и дијагностику током службених контрола и других службених активности, аналитичким, испитивачким или дијагностичким параметрима, мерној несигурности и начину валидације, односно верификације тих метода и тумачењу резултата лабораторијског испитивања и дијагностике у зависности од области на које се овај закон примењује, као и захтевима прихватљивости за методе које се користе за лабораторијско испитивање и дијагностику (члан 59. став 4);

33) министар - Правилник о врстама метода за које лабораторија може бити акредитована у спровођењу службене контроле или друге службене активности у области здравља биља (члан 66. став 3);

34) министар, односно министар здравља - Правилник о:

(1) начину издавања службених сертификата;

(2) начину издавања замене сертификата и повлачења издатих службених сертификата;

(3) начину издавања оверених копија службених сертификата;

(4) докуменатима која прате животиње и робу после спроведене службене контроле (члан 74. став 2);

35) Влада – Уредба о вишегодишњем плану службених контрола (члан 77. став 1);

36) министар, односно министар здравља - Правилник о годишњем плану службених контрола у одговарајућој области на коју се овај закон примењује (члан 77. став 5);

37) министар, уз сагласност министра здравља Правилник о начину достављања годишњег извештаја вишегодишњег плана службених контрола и обрасцу за подношење информација и података које треба да садржи годишњи извештај вишегодишњег плана службених контрола (члан 79. став 3);

38) министар, односно министар здравља - Правилник о допунским захтевима за увоз, односно транзит пошиљака животиња које се користе за производњу хране, као и одређене робе (члан 81. став 5);

39) министар, односно министар здравља - Правилник о начину повезивања и условима за чување евиденција, спискова и база података (члан 82. став 5).

Рок за доношење наведених подзаконских аката је годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

ИЗВЕШТАЈ
О СПРОВЕДЕНИМ КОНСУЛТАЦИЈАМА У ТОКУ ИЗРАДЕ НАЦРТА
ЗАКОНА О СЛУЖБЕНИМ КОНТРОЛАМА

1) Одредити циљне групе и заинтересоване стране које је потребно укључити у процес консултација.

У току израде Нацрта закона о службеним контролама (у даљем тексту: Нацрт закона) спроведене су консултације у складу са Законом о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18) и Уредбом о анализи ефеката прописа („Службени гласник РС”, број 20/25).

Ово министарство позвало је представнике државних органа и организација, удружења, привредних субјеката, стручне јавности, као и друге заинтересоване стране да се упознају са текстом радне верзије Нацрта закона.

2) У ком периоду су спроведене консултације и да ли су релевантне информације о времену и месту примене изабраних метода консултација и њиховим резултатима, објављене на Порталу „еКонсултације”? Навести линк са Портала „еКонсултације” или неке друге интернет странице преко које су спроведене консултације.

Консултације су спроведене објављивањем Обавештења о отпочињању израде Нацрта закона путем Портала еКонсултације и интернет странице Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Линк на Порталу „еКонсултације” је <https://ekonsultacije.gov.rs/topicOfDiscussionPage/484/3>.

Заинтересоване стране могле су да се упознају са текстом радне верзије Нацрта закона и да дају своје коментаре, сугестије и предлоге и на e-mail адресу sluzbenekontrola@minpolj.gov.rs која је објављена на сајту Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Консултације су спроведене у периоду од 29. маја до 13. јуна 2025. године, путем прикупљања коментара.

Напомињемо да смо узели у обзир и коментаре пристигле после наведеног периода.

3) Навести циљне групе и заинтересоване стране које су учествовале у консултацијама и њихов број.

Учесници консултативног процеса били су:

- 1) Марко Јауковић, Академија струковних студија Политехника;
- 2) Привредна комора Србије – Сектор удружења привреде;
- 3) Привредна комора Србије – Lidl.

Учествовали су Верица Раичевић Петровић, агроном у пензији, Милан Видојевић - Винарија „Мозаик Милан” и Биљана Стокућа. Међутим, њихове сугестије се нису односиле на текст Нацрт закона, тако да нису узете у обзир приликом припреме овог извештаја.

4) Да ли су у консултације укључени представници микро, малих и средњих привредних субјеката из регулисане области и осетљиве друштвене групе на које пропис утиче, представници удружења која се баве заштитом животне средине, као и представници удружења који се баве родном равноправношћу?

Сва заинтересована лица могла су равноправно да учествују у консултативном процесу. Такође, путем друштвених мрежа (вибер, инстаграм и сл) позивана је заинтересована јавност да узме учешћа у консултативном процесу.

5) Наведите примедбе, сугестије и коментаре на текст прописа, достављене у току консултација које су усвојене.

(1) Предлог да се дефинише појам пољопривредно-прехранбени ланац се делимично прихвата, с обзиром да Уредба (ЕУ) о службеним контролама 2017/625 не садржи тај појам као дефиницију. Ради појашњења, у члану 2. Нацрта закона после речи: „у пољопривредно-прехранбеном ланцу” додају се речи: „у свим фазама производње, прераде и дистрибуције животиња и робе на које се овај закон примењује”, имајући у виду да се Уредба (ЕУ) 2017/625 односи на законодавство о пољопривредно-прехранбеном ланцу, односно на области наведене у члану 3. Нацрта закона.

(2) У члану 63. став 2. Нацрта закона предложено је да се пропише ко организује међулабораторијска испитивања у којима је лабораторија дужна да учествује. Сугестија се прихвата тако што се у члану 63. став 2. Нацрта закона, после речи: „дужна је да” додају запета и речи: „на захтев референтне лабораторије,”.

(3) У делу казних одредаба (чл. 88. и 89), предложено је да се пропише казна за превару. Предложено се делимично прихвата из разлога што у мерама које налаже надлежни инспектор (чл. 85. и 86. Нацрта закона) ће се прописати могућност да надлежни инспектор може поднети захтев за покретање кривичног поступка због кршења одредаба овог закона и прописа донетих на основу њега, а на основу Кривичног законика („Службени гласник РС”, бр. 85/05, 88/05-исправка, 107/05-исправка, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13, 108/14, 94/16, 35/19, 94/24), којим је прописано кривично дело превара (члан 208. тог законика).

(4) У делу усклађивања са правним тековинама Европске уније (члан 90), предложено је да је потребно ажурирати прописе Европске уније. Предложено се прихвата, с обзиром да су при изради Нацрта закона консултоване све измене Уредбе (ЕУ) 2017/625 закључно са Уредбом (ЕУ) Европског парламента и Савета број 2024/3115 од 27. новембра 2024. године којом је Уредба (ЕУ) 2017/625 измењена и допуњена у погледу одређених обавештења о неусаглашености (OJ L 3115, 16. 12. 2024, стр. 1), те ће тако бити и додато у члану 90. Нацрта закона.

6) Наведите примедбе, сугестије и коментаре на текст прописа, достављене у току консултација које нису усвојене и објаснити разлоге за њихово неприхватање.

(1) Општа напомена да није довољно јасан предмет Нацрта закона не може се прихватити, с обзиром на то да је чланом 1. Нацрта закона прописано да се овим законом уређује спровођење службених контрола и других службених активности у пољопривредно-прехранбеном ланцу.

Надаље, у Нацрту закона у члану 3. прописано је подручје примене овог закона, и то да се примењује на службене контроле ради провере усаглашености са прописима којима се уређују области: хране и хране за животиње, здравља и добробити животиња, генетички модификованих организама, споредних производа животињског порекла и добијених производа, органске производње и означавање органских производа, средстава за заштиту биља, здравља биља и употребе и означавања производа заштићеним ознакама географског порекла и ознакама гарантовано традиционалних специјалитета, као и традиционалним изразима у сектору вина.

(2) Напомена да је област здравља биља и средстава за заштиту биља изостављен из Нацрта закона не може се прихватити, имајући у виду, примера ради, члан 3. тач. 7) и 8), као и чл. 7, 10, 11, 15, 17, 29, 29, 32, 34, 42, 43, 46-50, 54, 55, 60, 63. Нацрта закона.

(3) Напомена да дефиниције морају бити кориговане са важећом верзијом Уредбе 2017/625 од 5. јануара 2025. године указујемо да се у овом случају ради о консолидованој верзији Уредбе. Консолидоване верзије не представљају правно обавезујуће акте и у консолидованим верзијама стоји упозорење следеће садржине: „Овај текст је намењен искључиво као алат за документацију и нема правну снагу. Институције Уније не преузимају никакву одговорност за његов садржај. Аутентичне верзије релевантних аката, укључујући њихове преамбуле, су оне објављене у „Службеном листу Европске уније” и доступне у EUR-Lex. Ти званични текстови су директно доступни преко линкова уграђених у овом документу.”

(4) Сугестија да се уведу појмови „закон о храни” и „закон о храни за животиње” се не може прихватити, с обзиром на то да је у Нацрту закона јасно прописано, у одредбама које се односе на подручје примене закона, да се овај закон примењују и на прописе (законе) којима се уређују области хране и безбедности хране, као и хране за животиње. Такође, у дефиницијама се користе појмови који се употребљавају у овом закону, а појмови „закон о храни” и „закон о храни за животиње” се не користе у Нацрту закона.

Напомињемо, да је Нацртом закона о безбедности хране прописана дефиниција „прописи о храни” и да се тај појам даље користи у тексту тог закона.

(5) У вези са констатацијом да „Нацрт није само усаглашавање са правним тековинама ЕУ, већ се кроз систем службених контрола на транспарентан начин осигурава висок ниво здравља људи, животиња и биља, те добробит животиња у целом пољопривредно-прехрамбеном ланцу, али и у свим областима у којима је главни циљ борба против могућег ширења болести животиња, које су у неким случајевима штетне по здравље људи, али и заштита здравља биља и безбедност биљних производа, на крају утицај на животну средину”, указујемо да се из одредаба Нацрта закона постижу наведени циљеви, да се осигурава висок ниво здравља људи, животиња и биља, те добробит животиња, борба против могућег ширења болести животиња, као и заштита здравља биља и безбедност биљних производа, на крају и заштита животне средине (нпр. чл. 7, 8, 11, 12, 16, 23 – 30, 32, 42, 43, 46 – 51. Нацрта закона).

(6) Примедба на члан 4. Нацрта закона која се односи на прецизирање прописа у којем су дефинисани тржишни стандарди, као и ветеринарски медицински производи се не прихвата, с обзиром да су тржишни стандарди уређени Законом о уређењу тржишта пољопривредних производа („Службени гласник РС”, број 67/21), а ветеринарско медицински производи су предмет уређења новог закона којим се уређују ветеринарско медицински производи.

(7) Предложено је да се коригују дефиниције у члану 5. Нацрта закона, и то: хране, хране за животиње, ветеринарско медицински производ и добијени производи. Предложене измене дефиниција у члану 5. Нацрта закона нису прихваћене.

Појмови „храна” и „храна за животиње” су дефинисани Уредбом (ЕУ) 2017/625 и усклађени са њом и исти се не могу заменити појмовима „закон о храни” и „закон о храни за животиње”.

Појам „ветеринарско медицински производ” је предмет уређења новог закона којим ће се уредити ветеринарско медицински производи.

Појам „добити производи” су термин који се користи у прописима на снази. Добити производи јесу производи добити из једног или више третмана, трансформација или фаза у преради споредних производа животињског порекла свих категорија, и Категорије 1, Категорије 2 и Категорије 3 споредних производа животињског порекла.

(8) Примедба да се допуни члан 6. Нацрта закона, тако да се надлежни орган односи и на било који други орган власти коме је та одговорност додељена не може се прихватити, с обзиром да је одговорност других државних органа који могу да спроводе службену контролу прописана посебним законима у областима на које се Нацрт закона примењује.

(9) Примедба да се у члану 11. Нацрта закона прецизно дефинише методологија процене ризика на основу које се спроводи службена контрола, чиме би се утицало на ефикасније коришћење ресурса и смањење оптерећења за одговорне субјекте не може се прихватити, с обзиром да су Нацртом закона, у члану 11, одређени критеријуми који се узимају у обзир при одређивању ризика, као и критеријуми који се узимају у обзир при одређивању учесталости спровођења службене контроле. Критеријуми се ближе прописују годишњим планом службених контрола за сваку област на коју се Нацрт закона примењује.

(10) Примедба да се члан 19. став 1. тачка 5) Нацрта закона допуни речима: „акредитовано од стране Акредитационог тела Србије” се не прихвата, с обзиром на то да утврђивање да ли тело испуњава захтеве одговарајућих српских стандарда и поступак акредитације предмет Закона о акредитацији („Службени гласник РС”, бр. 73/10 и 47/21).

(11) У члану 23. Нацрта закона примедбе се односе на то да треба прописати минималну учесталост службених контрола производње меса, као и да се дода нови члан како би се прописало да се службена контрола у области млекарства и рибарства спроводи у складу са прописима из тих области.

Предложено се не може прихватити, с обзиром на то да службене контроле производње меса захтевају редовно присуство службеног ветеринара, где је службени ветеринар стално присутан у објекту за клање, стога се не прописује минимална учесталост контроле производње меса, а што ће се ближе прописати подзаконским прописом на основу овлашћења из члана 23. став 7. Нацрта закона.

Захтеви за производе млекарства и рибарства, као производа животињског порекла намењених за исхрану људи, уређени су прописима из области безбедности хране, а службене контроле тих производа прописане су Нацртом закона.

(12) У члану 26. став 6. Нацрта закона предложено је да се прецизира који надлежни инспектор може забранити дуго путовање животиња, промену превозног средства или проверу услашености повезаних поступака превоза. Предложено се не прихвата, с обзиром на то да је то прописано Законом о добробити животиња („Службени гласник РС”, број 41/09), а одредбе Нацрта закона се, између осталих, примењују и на област добробити животиња, односно службеним контролама се проверава усаглашеност са захтевима прописаним у Закону о добробити животиња. Контролу превоза животиња врши ветеринарски инспектор, односно гранични ветеринарски инспектор што је и прописано Законом о добробити животиња.

Такође, предложено је да се дефинише план превоза/дневник путовања што се не прихвата. Појам „план превоза“ је предмет уређења Закона о добробити животиња и посебног прописа који се тиче превоза животиња, који је сада ближе уређен Правилником о обрасцу и садржини плана превоза, као и начину превоза животиња којим се обезбеђује заштита живота и добробити животиња („Службени гласник РС”, број 48/11).

(13) Предложено је да се чл. 34. и 44. Нацрта закона прецизирају, односно да се одреде критеријуми за службено задржавање на граничном контролном месту пошиљке брзо кварљиве робе. Предложено се не прихвата, с обзиром на то да ће се разрада критеријума за службено задржавање на граничном контролном месту пошиљке, укључујући и брзо кварљиву робу, ближе одредити документованим процедурама за спровођење службених контрола и годишњим планом службених контрола за сваку област на коју се овај закон примењује.

Напомињемо да се и сада поступа на начин како је навео учесник консултативног процеса.

(14) У члану 62. Нацрта закона предложено је да се став 2. брише, односно речи: „Ради спровођења службене контроле и других службених активности, послове лабораторијског испитивања и дијагностике узорака обавља Дирекција за националне референтне лабораторије, у складу са законом којим се уређује безбедност хране.” Предложено не може да се прихвати, с обзиром да је Дирекција за националне референтне лабораторије основана Законом о безбедности хране („Службени гласник РС”, број 41/09) у коме је прописано које све послове обавља, где је, између осталог, дефинисано да обавља и послове у вези са лабораторијским испитивањима у области безбедности хране и хране за животиње, испитивањима квалитета млека, лабораторијским и другим пословима из области здравља биља, семена и садног материјала. Сходно томе, послови Дирекције за националне референтне лабораторије су и послови лабораторијских испитивања, то је Дирекција за националне референтне лабораторије већ Законом о безбедности хране одређена да ради лабораторијска испитивања ради службене контроле и других службених активности за методе за које је акредитована.

(15) Предложено је да се брише члан 66. Нацрта закона који се односи на одступања од захтева обавезне акредитације свих метода у областима здравља биља, материјала који долазе у додир са храном, адитива, ензима и арома за храну, као и адитива за храну за животиње. Предложено се не може прихватити, с обзиром на то да је оваква одредба прописана Уредбом (ЕУ) 2017/625 са којом се врши хармонизација. Оваква одредба представља изузетак, одступање од захтева обавезне акредитације метода у областима здравља биља, материјала који долазе у додир са храном, адитива, ензима и арома за храну, као и адитива за храну за животиње и као таква је неопходна за прописане случајеве уз испуњење прописаних захтева.

Напомињемо, да је Нацртом закона прописан каскадни избор метода које се користе за узорковање, анализу, тестирање и дијагнозу:

1) ПРВА каскада:

- методе морају бити у складу са прописима којима се утврђују те методе или захтевима прихватљивости за те методе;

2) ДРУГА каскада:

- методе које су у складу са релевантним међународно признатим правилима, односно протоколима, укључујући протоколе усвојене од стране

надлежног тела за стандардизацију, или релевантне методе развијене или препоручне од стране референтних лабораторија Европске уније које су верификоване, односно валидиране у складу са међународно признатим научним протоколима;

3) ТРЕЋА каскада:

- релевантне методе које су развиле или препоручиле референтне лабораторије Републике Србије и које су верификоване, односно валидиране у складу са међународно признатим научним протоколима; или

- релевантне методе развијене и верификоване, односно валидиране у складу са међулабораторијским или унутарлабораторијским тестовима верификације, односно валидације метода са међународно прихваћеним научним протоколима.

(16) У члану 71. Нацрта закона предложено је да се став 2. брише, односно речи: „Конкурс се не расписује за обављање послова референтне лабораторије за методе за које је акредитована Дирекција за националне референтне лабораторије.” Предложено се не може прихватити, с обзиром на то да је Дирекција за националне референтне лабораторије основана Законом о безбедности хране, којим су утврђени њени задаци и надлежности.

(17) У члану 93. Нацрта закона предложено је да се размотри примена овог закона на пропис који уређује ветеринарско медицинске производе, односно поставило се питање статуса тог прописа. Предложено се не прихвата, с обзиром на то да су ветеринарско медицински производи изузети од примене Нацрта закона и предмет су уређења новог закона којим се прописују ветеринарско медицински производи.

Такође, приликом додатних разматрања текста Нацрта закона од стране представника Министарства, кориговане су и одредбе појединих чланова ради бољег и прецизнијег нормирања истих, у циљу ефикасније примене, а што није изменило циљ и суштину одредаба Нацрта закона.